

УКРАИНСКАЯ ПРАВОСЛАВНАЯ ЦЕРКОВЬ
КИЕВСКАЯ ДУХОВНАЯ АКАДЕМИЯ

Краткая Священная история для малолетних детей на шести языках

Сканирование и создание электронного варианта:
Библиотека Киевской Духовной Академии
(www.lib.kdais.kiev.ua)

Киев
2012

Подготовлено для онлайн-библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
<http://Lib.kdais.kiev.ua>

Т

К Р А Т К А Я
С В Я Щ Е Н Н А Я
И С Т О Р И Я
Д Л Я
М А Л О Л Ъ Т Н Ы Х Д Ъ Т Е Й
Н А
Ш Е С Т И Я З Ы К А Х Ъ .

№ 280

~~2/10~~
~~280~~

БИБЛИ ТЕКА
Одес. Дух. Семинарии
№ VI № 435
№ 178 № 14.691

718

Съ дозволенія Цензурнаго Комитета
учрежденнаго при Киевской Духовной
Академіи .

1828 года Маія, 16 дня .

91

СВЯЩЕННАЯ ИСТОРИЯ
ДЛЯ МАЛОЛѢТНЫХЪ ДѢТЕЙ,
на Россійскомъ языкѣ сочиненная .

ἹΕΡΑ ἹΣΤΟΡΙΑ
Εἰς ΧΑΡΙΝ
ΤῶΝ ΟΛΙΓΟΕΤῶΝ ΠΑΙΔῶΝ
*ἀπὸ τῆς Ῥωσικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν
Διαλεκτὸν μεταφρασθεῖσα .*

SACRA HISTORIA
in gratiam puerorum,
ex Rusfica
in linguam Latinam conuersa .

L'HISTOIRE SACRÉE,
composée en langue Russe
A L'USAGE
DES JEUNES GENS
Et traduit en François .

Die
HEILIGE GESCHICHTE
für junge Lehrlinge
in Russischer Sprache abgefaßt, und aus selbiger
in die Deutsche übersetzt .

HISTORIA SWIĘTA
dla użytku
MAŁOLETNIICH DZIECI
z Rosyjskiego na Polski język przetłozona .

КИЕВЪ.
Въ Типографіи Киевопечерской Лавры 1829 .

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
<http://Lib.kdais.kiev.ua>

ГЛАВА I.
О СОТВОРЕНИИ
МИРА.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.
Περὶ τῆς τῆ Κόσμου
κτίσεως.

Вопросъ.
Кшо создалъ Миръ?
Отв. Богъ.
Воп. Изъ чего?
Отв. Изъ ничего.
Воп. Какъ Онъ его со-
 здалъ?
Отв. Словомъ своимъ.
Воп. На какой конецъ?

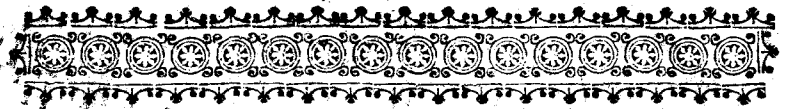
Ἑρώτησις.
Τίς ἔκτισε τὸν κόσμον;
Ἀποκρίσις. Ὁ Θεός.
Ἑρώτ. Ἐκ τίνος;
Ἀποκρ. Ἐκ τῆ μη οὐτιός.
Ἑρώτ. Πῶς ἐκείνος ἐκτί-
 σεν αὐτόν;
Ἀποκρ. Τῷ λόγῳ αὐτοῦ.
Ἑρώτ. Εἰς ποῖον τέλος;
Отв.

Das erste Capitel.
Von der Schöpfung der Welt:

Frage.

Wer hat die Welt erschaffen?
Antwort. Gott.
Fr. Woraus?
Antwort. Aus Nichts.
Fr. Wie hat Er sie erschaffen?
Antwort. Durch sein Wort.
Fr. Zu welchem Ende?

Antwort.

CAPVT I.
De Creatione
Mundi.

CHAPITRE I.
De la Création du
Monde.

Quaestio.
Quis creauit mundum?
Responsio. Deus.
Quaest. Ex quo?
Resp. Ex nihilo.
Quaest. Quomodo creauit
 illum?
Resp. Per verbum suum.
Quaest. Quem in finem?

Demande.
Qui a créé le monde?
Réponse. Dieu.
Dem. De quoi l'a-t-il créé?
Rép. De rien.
Dem. Comment l'a-t-il créé?
Rép. Par sa parole.
Dem. A quelle fin?

Resp.

ROZDZIAŁ I.

O stworzeniu świata.

Pytanie.

Kto stworzył świat?
Odpowiedź. Bóg.
Pyt. Z czego?
Odp. Z niczego.
Pyt. Iako On go stworzył?
Odp. Słowem swoim.
Pyt. Na jaki koniec?

A 2

Odp.

Отв. Для прославления
своего имени, и чшобъ
явинь шварямъ свою
благоспшь .

Воп. Во сколько дней?

Отв. Въ шесть дней .

Воп. Чшо создалъ Онъ
въ первой день?

Отв. Небо и землю, а
помощь свѣпшь .

Воп. Чшо во впорый?

Отв. Твердь .

Воп. Чшо въ шреній
день?

Отв. Опдѣлилъ воду
ошъ земли, и прика-
залъ земли дашь про-
изращениа .

Ἀποκρ. Ἴνα δοξάσῃ τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, καὶ δείξῃ
τοῖς ποιήμασι τὴν ἀγαθό-
τητα αὐτοῦ .

Ἐρώτ. Ἐν πόσαις ἡμέραις;

Ἀποκρ. Ἐν ἕξ ἡμέραις .

Ἐρώτ. Τί ἐκτίσεν ἐκεῖνος
τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ;

Ἀποκρ. Τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν, καὶ μετὰ ταῦτα τὸ φῶς .

Ἐρώτ. Τί δὲ τῇ δευτέρᾳ;

Ἀποκρ. Τὸ στερέωμα .

Ἐρώτ. Τί δὲ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ;

Ἀποκρ. Διεχώρισεν τὸ ὕδωρ
ἀπο τῆς γῆς, καὶ προ-
σέταξε τῇ γῆ, ἵν' αὐτὴ
ἐκφύῃ τὰ βλάσηματα .

Воп.

Antw. Zur Verherrlichung seines Namens und um
den vernünftigen Geschöpfen seine Güte zu erweisen.

Fr. In wie viel Tagen?

Antw. In sechs Tagen.

Fr. Was hat Er am ersten Tage erschaffen?

Antw. Den Himmel, die Erde und das Licht.

Fr. Was am zweyten?

Antw. Die Besten des Himmels.

Fr. Was am dritten Tage?

Antw. Er hat das Wasser von der Erde geschieden
und der Erde befohlen, Früchte zu tragen.

Fr.

Resp. Propter glorificandum
nomen suum, et propter
manifestandam hominibus
suam bonitatem.

Quaest. Quo intervallo dierum?

Resp. Sex dierum intervallo.

Quaest. Quid primo die Deus
creavit?

Resp. Coelam et terram,
postea lucem.

Quaest. Quid secundo?

Resp. Firmamentum, seu
Coelum stelliferum.

Quaest. Quid tertio?

Resp. Separavit aquam a
terra, et iussit, ut ter-
ra procrearet germina.

Rép. Pour la gloire de son
Nom, & pour montrer sa
bonté à sa créature.

Dem. En combien de jours?

Rép. En six jours.

Dem. Qu' est ce qu'il a créé
le premier jour?

Rép. Le ciel, la terre & la
lumiere.

Dem. Et le second jour?

Rép. Le firmament.

Dem. Qu'a-t-il fait le troisie-
me jour?

Rép. Il a séparé l'eau de la
terre, & ordonna à la terre
de produire les végétaux.

Quaest.

Odp. Dla chwaly Imienia swoiogo, oraz dla okazania
ludzim swey dobroci.

Pyt. W ile dni?

Odp. W sześć dni.

Pyt. Co stworzył Bóg pierwszego dnia?

Odp. Niebo i ziemię a potem swiatło.

Pyt. Co drugiego?

Odp. Firmament, (t. i. całą oną przestrzeń między nie-
bem i ziemią).

Pyt. Co trzeciego?

Odp. Oddzielił wodę od ziemi i rozkazał ziemi wy-
dadź rośliny.

A 3

Pyt.

Воп. Что въ четвертый?

Отв. Солнце, луну и звѣзды.

Воп. Что въ пятый?

Отв. Птицы небесныя и рыбы морскія.

Воп. А въ шестый?

Отв. Произвелъ земныя животныя, и создалъ человека по образу своему.

Воп. Сдѣлалъ ли что въ седмый день?

Отв. По сотвореніи сихъ тварей не спалъ больше новыя производить.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῆ τετάρτῃ;

Ἀπόκρ. Ἥλιον, σελήνην καὶ ἀστέρας.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῆ πέμπτῃ;

Ἀπόκρ. Τὰ πετεινὰ τῆ ἐραυῆ, καὶ τὸς ἰχθύας τῆς θαλάσσης.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῆ ἑκτῇ;

Ἀπόκρ. Ἐξήγαγε τὰ ζῶα τῆς γῆς καὶ ἐποίησε τοῦ ἀνθρώπου κατ' εἰκόνα ἐαυτοῦ.

Ἐρώτ. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕβδωμῃ ἐποίησε τι;

Ἀπόκρ. Μετὰ τὸ ποιῆσαι πάντα τὰ κτίσματα ἐκ ἐξήγαγε πλέον καινά.

Воп.

Fr. Was am vierten?

Antw. Die Sonne, den Mond und die Sterne.

Fr. Was am fünften?

Antw. Die Vögel unter dem Himmel und die Fische im Meere.

Fr. Und was am sechsten?

Antw. Er schuf die Thiere auf der Erde, und den Menschen nach seinem Ebenbilde.

Fr. Hat Er auch was am siebenden Tage gemacht?

Antw. Nachdem Er selbige Geschöpfe hervorgebracht, so ruhete Er von allen seinen Werken.

Fr.

Quaest. Quid quarto?

Dem. Et le quatrieme jour?

Resp. Solem, lunam et stellas.

Rép. Le soleil, la lune & les étoiles.

Quaest. Quid quinto?

Dem. Et le cinquieme?

Resp. Aues aëreas et pisces maritimas.

Rép. Les oiseaux de l'air & les poissons de la mer.

Quaest. Quid tandem sexto?

Dem. Et le sixieme jour?

Resp. Super terram gra-dientia animalia et hominem secundum imaginem Sui.

Rép. Il a fait les animaux de la terre & a créé l'homme à son image.

Quaest. Creavit ne aliquid septimo die?

Dem. A-t-il fait quelque chose aussi le septieme jour?

Resp. Post creatas has res, nullas alias novas voluit amplius creare.

Rép. Non, après avoir fait ces créatures, il cessa à en créer de nouvelles.

Quaest.

Pyt. Co czwartego?

Odp. Słońce, miesiąc y gwiazdy.

Pyt. Co piątego?

Odp. Ptactwo powietrzne, y ryby morskie.

Pyt. A szóstego?

Odp. Wyprowadził ziemskie zwierzęta, oraz stworzył człowieka na podobieństwo swoje.

Pyt. Nie zdziałalże czego w dniu siódmym?

Odp. Po stworzeniu tych rzeczy, nowe stwarzać przestał.

Pyt.

Воп. Изъ чего со-
творилъ Богъ перваго че-
ловѣка?

Отв. Тѣло создалъ изъ
земли.

Воп. А душу какъ со-
здалъ?

Отв. По образу своему
и по подобію.

Воп. Для чего Богъ со-
творилъ человѣка?

Отв. Чшобъ онъ Его по-
зналъ и любилъ, и чшобъ
былъ всѣмъ полезенъ.

Воп. Изъ чего была
созворена первая жена?

Отв. Изъ ребра человѣ-
ка.

Воп. Для чего такъ?

Отв. Чшобъ показатъ
нѣмъ, чшо они оба
ошъ одной плоти.

Ερώτ. Ἐκ τίνος ἐποίησεν
ὁ Θεὸς τὸν πρῶτον ἄν-
θρωπον;

Ἀποκρ. Τὸ μὲν σῶμα ἐ-
ποίησεν ἐκείνος ἐκ τῆς γῆς.

Ερώτ. Τὴν δὲ ψυχὴν πῶς
ἐποίησε;

Ἀποκρ. Κατ' εἰκόνα ἑαυ-
τῆ καὶ κατ' ὁμοίωσιν.

Ερώτ. Διὰ τί ὁ Θεὸς ἐ-
ποίησε τὸν ἄνθρωπον;

Ἀποκρ. Ἴνα ἕτος γινώσκῃ
αὐτὸν καὶ ἀγαπᾷ καὶ ἡ πᾶ-
σιν ἐπωφελῆς.

Ερώτ. Ἐκ τίνος ἐπλάσθη
ἡ πρώτη γυνή;

Ἀποκρ. Ἐκ τῆς πλευρᾶς
τῆ ἀνδρός.

Ερώτ. Διὰ τί ἕτος;

Ἀποκρ. Ἴνα δείξῃ ἄμφο-
τέρους ἐκείνους εἶναι ἀπο-
μίας σαρκός.

Воп.

Fr. Woraus hat Gott den ersten Menschen gebildet?

Antw. Den Leib hat Er aus dem Erdenklos gemacht.

Fr. Wie hat Er aber die Seele gemacht?

Antw. Ihm zum Bilde, zum Bilde Gottes.

Fr. Warum hat Gott den Menschen geschaffen?

Antw. Damit er Ihn erkennen, lieben und allen-
nützlich seyn möge.

Fr. Woraus ist die erste Frau gemacht worden?

Antw. Aus einer Rippe des Mannes.

Fr. Warum?

Antw. Um dadurch zu zeigen, daß sie beyde ein
Fleisch seyn.

Fr.

Quaest. Ex quo formavit
Deus primum hominem?

Resp. Corpus ex terra.

Quaest. Animam vero quo-
modo creavit?

Resp. Secundum imaginem
et similitudinem Sui.

Quaest. Quem in finem Deus
creavit hominem?

Resp. Ut cognosceret Crea-
torem suum, diligeret et
esset omnibus utilis.

Quaest. Ex quo creata fuit
prima mulier?

Resp. Ex costâ viri.

Quaest. Quare ita?

Resp. Ut hoc modo demon-
straret, quod illi ambo sunt
de una carne.

Dem. De quoi Dieu a-t-il
formé le premier homme?

Rép. Il a formé son corps de
la poudre de la terre.

Dem. Et son âme comment
l'a-t-il formée?

Rép. A son image & à sa
ressemblance.

Dem. Pourquoi Dieu a-t-il
créé l'homme?

Rép. Pour qu'il puisse le con-
noître, l'aimer & être utile
à tous.

Dem. Et la première femme
de quoi a-t-elle été faite?

Rép. De la côte de l'homme.

Dem. Et pourquoi?

Rép. Pour faire connoître
par là, qu'ils ne sont tous
deux qu'une même chair.

Quaest.

Pyt. Z czego stworzył Bóg pierwszego człowieka?

Odp. Ciało jego stworzył z ziemi.

Pyt. Duszę zaś jakim sposobem stworzył?

Odp. Na obraz i podobieństwo swoje.

Pyt. Dla czego Bóg stworzył człowieka?

Odp. Ażeby poznawał y kochał swojego Stwórcę, oraz
aby dla wszystkich był pożytecznym.

Pyt. Z czego była stworzona pierwsza niewiasta?

Odp. Z żebra męzowego.

Pyt. Dla czego?

Odp. Ażeby pokazać przez to, iż oboie są iedno ciało.

B

Pyt.

Воп. Что такое было Рай земный?

Ἐρώτ. Τί ἦν ὁ ἐπίγειος Παράδεισος;

Отв. Рай былъ изрядной садъ, копорой Богъ Адаму и Еввѣ далъ въ жилище.

Ἀπόκρ. Ὁ Παράδεισος ἦν ἐξαιρετος κήπος, ὃν ὁ Θεὸς ἔδωκε τῷ Ἀδὰμ ἔν τῇ Ἐυᾷ εἰς τὴν κατοικίαν.

Воп. Въ какомъ состоянїи они тамъ жили?

Ἐρώτ. Ἐν ποίᾳ καταστάσει αὐτοὶ ἔζησαν ἐκεῖ;

Отв. Въ хорошемъ, и были безсмертны.

Ἀπόκρ. Ἐν καλῇ, ἔν ᾧ ἦσαν ἀθάνατοι.

Fr. Was ist das irdische Paradies gewesen?

Antwort. Das Paradies war ein vortrefflicher Garten, welchen Gott dem Adam und der Eva zu ihrer Wohnung gegeben hatte.

Fr. In was für einem Zustande lebten sie darinnen?

Antwort. Im guten, und sie waren unsterblich.

ГЛАВА 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ОГРѢХЪ ПЕРВАГО ЧЕЛОВѢКА,

Περὶ τῆς τῶ πρώτου ἀνθρώπου ἀμαρτίας.

Вопросъ.

Ἐρωτήσεις.

Всегда ли они пребывали въ семь свягомъ и блаженномъ состоянїи?

Πάντοτε ἄρ' αὐτοὶ ἔμεναν ἐν ταύτῃ τῇ ἀγίᾳ ἔν μακαρίᾳ καταστάσει;

Отв.

Das zehnte Capitel.
Von der Sünde des ersten Menschen.

Frage.

Blieben sie immer in diesem heiligen und seeligen Zustande?

Antwort.

Quaest. Quid fuit Paradifus terrae

Dem. Que ce qu'a été le Paradis terrestre?

Resp. Pomarium amoenum, quod Deus Adamo et Evae dedit ad habitaculum.

Rép. Le Paradis a été un jardin délicieux, que Dieu avoit donné à Adam & Eve pour l'habiter.

Quaest. In quo statu illi habitabant ibi?

Dem. Dans quel état y vivoient-ils?

Resp. In optimo, et erant immortales.

Rép. Dans un bon état, & ils étoient immortels.

Pyt. Co takiego był Ray ziemski?

Odp. Był to ogród piękny, którego Bóg Adamowi i Ewie dał dla pomieszkania.

Pyt. W jakim stanie oni tam żyli?

Odp. W szczęśliwym, oraz byli nieśmiertelnemi.

CAPUT II.

CHAPITRE II.

De peccato primi hominis, seu originali.

Du péché du premier homme.

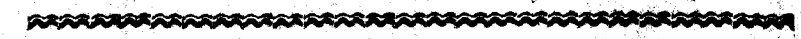
Quaestio.

Demande.

Semper ne illi permanebant in hoc integro et beato statu?

Ont-ils toujours resté dans cet état de sainteté & de béatitude?

Rép.

ROZDZIAŁ II.

O przestępstwie pierwszego człowieka.

Pytanie.

Zostaliż oni nazawsze w tym stanie niewinności i szczęścia?

B 2

Odp.

Подготовлено для онлайн-библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии http://lib.kdais.kiev.ua

Отв. Они оное пошеряли, преслушавъ заповѣдь своего Творца.

Воп. Кипо ихъ къ пому привель?

Отв. Дяволъ, копорой обольспилъ Евву вкусити ошь плода смерши, копорой былъ запрещень; а она къ помужь склонила своего мужа.

Воп. Какъ Богъ за сие наказалъ Адама и Евву?

Отв. Онъ выгналъ ихъ изъ земнаго Райа.

Воп. Осшавшъ ли имъ въ знакомъ сосшюнии какое ушщенье?

Аπόκρ. Αὐτοὶ ἀπόλεσαν ἐκείνῃ, παρακύσαντες τῆς ἐντολῆς τῆ ἐαυτῶν Κτίστῆ.

Ερώτ. Τίς παρεκίνησεν αὐτὸς ἐπὶ τούτο;

Απόκρ. Ὁ Διάβολος, οὗτος ἐξήπατησε τὴν Ἐβαν, ἵνα φάγη ἀπὸ τοῦ καρπῆ τοῦ θανάτου, τὸ κεκωλυμένον, αὐτὴ δὲ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκλίνε καὶ τὸν ἴδιον ἄνδρα.

Ερώτ. Πῶς ὁ Θεὸς ἐνεκα τούτου τὸν ἐκόλασε Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἐβαν;

Απόκρ. Αὐτὸς ἐξέβαλεν ἐκείνους ἐκ τοῦ ἐπιγείου Παράδεισου.

Ερώτ. Κατέλειπεν ἄρ' αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν ταύτῃ τῇ καταστάσει παραγορεῖαν τινα;

Отв.

Resp. Nequaquam, sed amiserunt brevi tempore, violata lege Creatoris sui.

Quaest. Quis illos ad hoc coegit?

Resp. Diabolus, qui fraudavit Evam, ut gustaret de fructu mortis, quem comedere interdictum erat; Eva autem persuasit ad id et virum suum.

Quaest. Quam poenam imposuit Deus propter hoc Adamo et Evae?

Resp. Ille eiecit eos de Paradiso.

Quaest. Reliquit ne illis in hoc statu aliquod solatium?

Rép. Non, ils l'ont perdu, pour avoir défobéi au commandement de leur Créateur.

Dem. Qui les porta à cette défobéissance?

Rép. Le Diable, qui séduisit Eve en lui persuadant de manger du fruit de la mort, qui leur a été défendu, & elle en fit manger à son époux.

Dem. Comment Dieu en punit-il Adam & Eve?

Rép. Il les chassa du Paradis terrestre.

Dem. Leur laissa-t-il dans cet état quelque consolation?

Resp.

Antw. Sie haben denselben verlohren, nachdem sie dem Gebote ihres Schöpfers ungehorsam geworden sind.

Fr. Wer hat sie darzu verleitet?

Antw. Der Teufel: welcher die Eva verführte, daß sie von der verbotenen Frucht des Todes aße worzu sie auch ihren Mann reichte.

Fr. Wie hatt Gott den Adam und die Eva dafür gestraft?

Antw. Er hat sie aus dem irdischen Paradiese getrieben.

Fr. Hat er ihnen in solchem Zustande einigen Trost gelassen?

Antw.

Odp. Nie; atracili go przestępstwem przykazania Stwórcy swoiego.

Pyt. Któż ich pociągnął do tego?

Odp. Czart, który pobudził Ewę do skosztowania zakazanego owocu, którego skutkiem była śmierć; Ewa zaś namówiła do tego i męża swoiego.

Pyt. Jak Bóg ukarał za to Adama i Ewę?

Odp. Wypędził ich z Raju.

Pyt. Zostawił że im w takim stanie iakową pociechę?

Б 5

Odp.

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://lib.kdais.kiev.ua

Отв. Онъ общадъ по-
слашь имъ Спасителя,
который сокрушилъ
власть Демона .

Воп. Въ какомъ состо-
янии оспался человекъ
послѣ грѣха ?

Отв. Весьма въ бѣдномъ
въ разсужденіи и шѣла
своего и души .

Воп. Какое зло послѣ-
гло его шѣло ?

Отв. Великіе шруды,
безпокойства, боль-
зни и самая смерть .

Воп. А душу ?

Отв. Помраченіе ума и
превращенность вожде-
лнцій .

Аπόκρ. Ἀυτὸς ὑπέχετο
ἐξαποσείλαι ἐκείνους τὸν
σωτῆρα συντρέψοντα τῆν
ἐξουσίαν τῷ Δαίμονος .

Ερώτ. Ἐν ποίᾳ καταστά-
σει ἤμενεν ὁ ἄνθρωπος
μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ;

Απόκρ. Ἐν τῇ δυσυχεστάτῃ
εἰς διακρίσιν καὶ τῷ σώμα-
τος καὶ τῆς ἐαυτοῦ ψυχῆς .

Ερώτ. Ποῖον κακὸν ἤκο-
λυθῆναι τῷ ἐαυτοῦ σώ-
ματι .

Απόκρ. Μεγάλοι κόποι,
ἀνυσυχία, ἀσθενία καὶ
ὁ ἴδιος θάνατος .

Ερώτ. Τῇ δὲ ψυχῇ ;

Απόκρ. Σκοτισμὸς τῆς νόου
καὶ καταστροφὴ τῶν ἐπι-
θυμιῶν .

Воп.

Antw. Er versprach ihnen einen Heiland zu senden,
der die Gewalt des Teufels zernichten soll .

Fr. In was für einem Zustande ist der Mensch
nach dem Falle geblieben ?

Antw. In einem sehr elenden, in Absicht auf
seinen Leib und seine Seele .

Fr. Was für ein Uebel hat den Leib betroffen ?

Antw. Große Mühseligkeiten, Unruhen, Krankheiten und
selbst der Tod .

Fr. Was ist aber in der Seele vorgegangen ?

Antw. Die Verfinsternung des Verstandes, und Ver-
derbniß der Begierden .

Fr.

Resp. Pollicitus mittere Sal-
natorem, qui conteret caput
Daemonis .

Quaest. In quo statu manebat
homo post commissum pec-
catum ?

Resp. In miserrimo, respec-
tu et corporis sui et
animae .

Quaest. Quod malum oppre-
ssit illius corpus ?

Resp. Magni labores, mole-
stiae, morbi et ipsa mors .

Quaest. Animam vero ?

Resp. Obumbratio mentis et
peruersio desiderii .

Rép. Il leur promet d'envo-
yer un Sauveur pour détruire
la puissance du Démon .

Dem. Dans quel état l'hom-
me resta-t-il après le pé-
ché ?

Rép. Dans l'état très mi-
sérable, tant à l'égard de
son corps, que de son ame-
le ?

Dem. De quel mal son corps
a-t-il été atteint ?

Rép. Du poids des grands
travaux, des troubles, des
douleurs & même de la mort .

Dem. Et son ame ?

Rép. De l'affoiblissement de
l'esprit, & de la dépravation
de la volonté .

Quaest.

Odp. On obiecał im posłać Zbawiciela, który miał
skruszyć moc Szatana .

Pyt. W jakim że stanie zostawał człowiek po popeł-
nionym grzechu ?

Odp. W stanie najmizerniejszym co do ciała i duszy .

Pyt. Iakież złe obarczyło ciało jego ?

Odp. Ciężkie prace, utrapienia, choroby, i nawet śmierć .

Pyt. A duszę ?

Odp. Zasłepienie rozumu i przewrotność woli .

Pyt.

Воп. Что сие произвело? **Ερώτ.** Τί ταῦτα παρήγαγον;

Отв. Всѣ грѣхи. **Απόκρ.** Ἀπάσας τὰς ἀμαρτίας.

Воп. А что произвели грѣхи? **Ερώτ.** Αἱ δὲ ἀμαρτίαι τί παρήγαγον;

Отв. Смерть вѣчную. **Απόκρ.** Θάνατον αἰώνιον.

Воп. Кто были у нихъ первые дѣши? **Ερώτ.** Ποῖα ὑπῆρχον τὰ πρῶτα ἐαυτῶν τέκνα;

Отв. Авель и Каинь. **Απόκρ.** Ἀβελ καὶ Κάιν.

Воп. Когда они ихъ родили? **Ερώτ.** Πότε ἐκείνοι αὐτὰ ἐγέννησαν;

Отв. Послѣ грѣха своего. **Απόκρ.** Μετὰ τὴν ἐαυτῶν ἀμαρτίαν.

Воп. Сдѣлались ли дѣши причастниками ихъ грѣха. **Ερώτ.** Ἐγένοντο καὶ τὰ τέκνα συμμετοχα τῆς ἐαυτῶν ἀμαρτίας;

Отв. Сдѣлались, не только ихъ дѣши, но и дѣшей сихъ дѣши. **Απόκρ.** Ἐγένοντο, ἔμνον τὰ ἐαυτῶν τέκνα, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν τεκνῶν τούτων τέκνα.

Воп.

Fr. Was hat dieses in die Welt gebracht?
Antw. Alle Sünden.
Fr. Und was haben die Sünden verursacht?
Antw. Den ewigen Tod.
Fr. Wer sind ihre ersten Kinder gewesen?
Antw. Abel und Cain.
Fr. Wann haben sie dieselben gezeuget?
Antw. Nach ihrem Falle.
Fr. Wurde die Sünde auch ihren Kindern mitgetheilet?
Antw. Sie wurde nicht nur ihren Kindern, sondern auch dieser ihren Kindern mitgetheilet.

Fr.

Quaest. Quid inde prouenit? **Dem.** Que ce que s'enfuit?

Resp. Omnia peccata. **Rép.** Tous les péchés.

Quaest. Sed quid ex peccatis prouenit? **Dem.** Et les péchés que ce qu'ils ont enfanté?

Resp. Mors aeterna. **Rép.** La mort éternelle.

Quaest. Qui fuerant eorum primi liberi? **Dem.** Qui ont été leurs premiers enfans?

Resp. Abel et Cain. **Rép.** Abel & Cain.

Quaest. Quando genuerant illos? **Dem.** Quand est ce qu'ils naquirent?

Resp. Post commissum peccatum. **Rép.** Après le péché.

Quaest. Num liberi eorum fuerunt obnoxii peccato? **Dem.** Les enfans ont ils hérité le péché de leurs parens?

Resp. Omnino, non solum eorum liberi, sed et horum posterii. **Rép.** Oui, non seulement eux seuls, mais même toute leur postérité.

107012

Quaest.

Pyt. Cóż ztąd wynikło?
Odp. Wszelkie grzechi.
Pyt. Cóż zaś było skutkiem grzechów?
Odp. Śmierć wieczna.
Pyt. Jak się zwali pierwsze ich dzieci?
Odp. Abel i Kain.
Pyt. Kiedy się oni od nich rodzili?
Odp. Po popełnionym grzechu.
Pyt. Staliż się i dzieci ich...
Odp. Stali się nie tylko ich... tych dzieci.

БИБЛИОТЕКА
ОДЕС. ДУХ СЕМИНАРИИ
ОТД. VI № 438 Р/у
178 ИИВ. 14.691

В
на базисе

<p>Воп. Продолжается ли еще сіе дѣло?</p> <p>Отв. Неосмынно, всѣ люди съ сими грѣхомъ раждаются.</p>	<p>Ἐρώτ. Ἐμμένει αὖ ἔτι τὸτο τὸ ἔργον;</p> <p>Ἀπόκρ. Πάντως, πάντες γὰρ ἄνθρωποι μετὰ τῆς ταύτης ἀμαρτίας φύονται.</p>
--	--

Fr. Dauert solche Mittheilung noch bis jeho?
Antw. Schlechterdings, denn alle Menschen werden noch immer mit dieser Sünde geböhren.

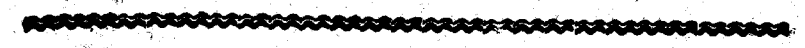

**ГЛАВА 3.
 О ПОТОПѢ, И
 ЗАКОНѢ ЕСТЕ-
 СТВЕННОМЪ.**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.
 Περί τῆ κατακλυσ-
 μῶν καὶ τῶν φυ-
 σικῶν νόμου.**

<p>Вопросъ .</p> <p>Кто былъ первой чело- вѣкоубійца въ свѣтѣ?</p> <p>Отв. Каинъ, которой убилъ брата своего Авеля .</p>	<p>Ἐρώτησις .</p> <p>Τίς ἔχενετο πρῶτος Ἄνθρω- ποκτόνος ἐν τῷ κόσμῳ;</p> <p>Ἀπόκρ. Καὶν, ὁ ἀπέκτει- νε τὸν ἑαυτῆ ἀδελφὸν Ἄβελ .</p>
--	---

Воп .

**Das dritte Capitel .
 Von der Sündfluth und dem natura-
 lichen Gesetze .**

Frage .

Wer ist der erste Menschenmörder in der Welt gewesen?
Antw. Cain, welcher seinen Bruder Abel todt ge-
schlagen hat .

Fr .

<p>Quaest. Perseuerat ne ad huc istud malum?</p> <p>Resp. Omnino, nam omnes homines cum hoc nascuntur peccato .</p>	<p>Dem. Cela dure-t-il en- core?</p> <p>Rép. Oui, tous les hommes naissent coupables de ce péché .</p>
---	--

Pyt. Trwał że jeszcze to złe?
Odп. Nicinaczey; wszyscy ludzie rodzą się w tym grzechu.

CAPVT III .	CHAPITRE III .
De diluuio et lege naturali .	Du déluge & de la loi naturelle .

<p>Quaestio .</p> <p>Quis fuit primus homicida in mundo?</p> <p>Resp. Cain, qui occidit fratrem suum Abel .</p>	<p>Demande .</p> <p>Qui fut le premier meurtrier dans le monde?</p> <p>Rép. Ce fut Caïn, qui tua son frère Abel .</p>
---	---

Quaest .

**ROZDZIAŁ III .
 O potopie y prawie natury .**

Pytanie .

Kto był pierwszym męzobóycą na świecie?
Odп. Kain, który zabił brata swego Abela .

B a

Pyt .

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://Lib.Rdais.kiev.ua

Воп. За что онъ его убилъ?

Ερώτ. Τίνος ἔνεκεν αὐτὸς ἀπέκτεινεν ἐκείνον;

Отв. Завидуя его добродѣтели.

Ἀπόκρ. Φθονῶν τῆς αὐτῆ ἀρετῆς.

Воп. Всѣ ли люди такъ были злонаправны, какъ онъ?

Ερώτ. Πάντες ἄρ' οἱ ἀνθρώποι ἦσαν ἰσοῦτω κακῶνδεῖς, ὡσπερ ἐκείνος;

Отв. Большая часть.

Ἀπόκρ. Οἱ πλείστοι ἐκείνων.

Воп. Не осмалось ли челоуѣка, коюрой бы прияиень былъ Богу?

Ερώτ. Οὐκ ἔμεινεν ἔτι ἀνθρώπος, ὅστις ἂν εὐπρόσδεκτος εἴη τῷ Θεῷ;

Отв. Одинъ, такоу былъ Ной.

Ἀπόκρ. Εἰς μόνον ἦν τοῦ ἔτους Νῶε.

Воп. Какъ ихъ Богъ наказаль?

Ερώτ. Πῶς αὐτοὺς ἐκόλασεν ὁ Θεός;

Отв. Попопомъ.

Ἀπόκρ. Τῷ κατακλυσμῷ.

Воп. Чпо такоу попопомъ?

Ερώτ. Τί ἐστὶ κατακλυσμὸς;

Отв. Великое наводнение, коюрое всю землю покрыло водою.

Ἀπόκρ. Μεγάλη πλημμύρα, ἢ καλύψασα πᾶσαν τὴν γῆν τῷ ὕδατι.

Воп.

Fr. Wofür hat er ihn ermordet?

Antwort. Weil er den Neid gegen seine Tugend hegte.

Fr. Waren alle Menschen so boshaft, wie er?

Antwort. Die Meisten.

Fr. Ist nicht ein Mensch übrig geblieben, der Gott angenehm gewesen sey?

Antwort. Noah, war es einzig und allein.

Fr. Wie hat sie Gott gestraft?

Antwort. Durch die Sündfluth.

Fr. Was ist die Sündfluth gewesen?

Antwort. Eine grosse Ueberschwemmung, welche die ganze Erde bedeckt hat.

Fr.

Quaest. Quam ob causam occidit illum?

Dem. Pourquoi le tua-t-il?

Resp. Quia inuidebat virtuti illius.

Rép. Etant devenu jaloux de la vertu de son frère.

Quaest. Omnes ne homines ita erant impii, ut ille?

Dem. Tous les hommes étoient-ils aussi méchants que lui?

Resp. Plurimi.

Rép. Oui, pour la plus part.

Quaest. Supererat ne tunc temporis aliquis homo gratus Deo?

Dem. Ne resta-t-il personne sur la terre, qui fut agréable à Dieu?

Resp. Unus erat eiusmodi Noa.

Rép. Le seul Noé trouva grace devant lui.

Quaest. Quomodo peccatores puniuit Deus?

Dem. Comment Dieu les a-t-il puni?

Resp. Diluuiio.

Rép. Par le déluge.

Quaest. Quid est diluuium?

Dem. Que ce que c'est que le déluge?

Resp. Maxima inundatio, per quam tota terra operta fuit aqua.

Rép. Une grande inondation, qui couvrit d'eau toute la surface de la terre.

Quaest.

Pyt. Za cóż ón go zabil?

Odp. Dla zazdrości iego cnoty.

Pyt. Czy wszyscy ludzie byli równie iak ón złośliwi?

Odp. Większa ich część była.

Pyt. Nie znalazł że się człowiek, który by był miły Bogu?

Odp. Ieden tylko Noe.

Pyt. Iak ich Bóg ukarał?

Odp. Potopem.

Pyt. Coż takiego był potop?

Odp. Wielka powódź, która całą ziemię zalała wodą.

B 5

Pyt.

- Воп.** Чшожь сдѣлалось съ людьми?
Отв. Они всѣ попоноули.
Воп. А съ животиными?
Отв. Тоже самое.
Воп. Чшо случилось съ Ноемъ?
Отв. Богъ сохранилъ его въ ковчегъ.
Воп. Чшо естъ такое ковчегъ Ноевъ?
Отв. Великой корабль съ покашою съ обѣихъ спороуъ крышкою.
Воп. Одинъ ли онъ въ ономъ спасся?
Отв. Одинъ со своею семьею.
Воп. И кто еще?
- Ερώτ.** Τί συνέβη τοῖς ἀνθρώποις;
Απόκρ. Ἀποὶ ἅπαντες ἐπνίγησαν.
Ερώτ. Τί δὲ τοῖς ζώοις;
Απόκρ. Τ' αὐτό.
Ερώτ. Τί συνέβη τῷ Νῶε;
Απόκρ. Ὁ Θεὸς ἐφύλαξεν αὐτὸν ἐν τῇ κιβωτῷ.
Ερώτ. Τί ἐστὶ κιβωτὸς;
Απόκρ. Μεγάλη ναῦς σὺν ἀνωφερῇ ἐξ ἀμφοτέρων ἑσῶν.
Ερώτ. Μόνος αὐτὸς ἐσῶθη ἐν ταύτῃ;
Απόκρ. Μόνος μετὰ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.
Ερώτ. Καὶ τίς προσέτι;
Отв.

- Quaest.** Quid tandem evenit hominibus?
Resp. Omnes aquis suffocati sunt.
Quaest. Quid animalibus?
Resp. Idem ipsum.
Quaest. Quid evenit Noe?
Resp. Deus conservavit illum in arca.
Quaest. Quid est arca Noe?
Resp. Magna navis cum declivi ex utraque parte tecto.
Quaest. Unus ne Noe in arca saluatus?
Resp. Unus cum tota sua familia.
Quaest. Quid vero adhuc?
- Dem.** Que devinrent donc les hommes?
Rép. Ils furent tous noyés.
Dem. Et les animaux?
Rép. Ils le furent de même.
Dem. Qu'arriva-t-il à Noé?
Rép. Dieu le conserva dans l'arche.
Dem. Qu'est-ce que cette arche?
Rép. C'étoit un grand vaisseau, avec un tillac relevé par le milieu.
Dem. Est-ce que Noé fut le seul, qui y fut sauvé?
Rép. Lui avec sa famille.
Dem. Et qui encore?
- Resp.**

- Fr.** Was geschah also mit den Menschen?
Antw. Sie ertranken alle.
Fr. Und wie gieng es mit den Thieren?
Antw. Eben so.
Fr. Was trug sich mit Noah zu?
Antw. Gott erhielt ihn in der Arche.
Fr. Was war die Arche des Noah?
Antw. Ein grosses Schiff mit einem auf beyden Seiten abhängigen Verdeck.
Fr. Ist er allein darinn gerettet worden?
Antw. Er mit seiner Familie.
Fr. Und wer noch mehr?

Fr.

- Pyt.** Cóż się stało z ludźmi?
Odp. Wszyscy potonęli.
Pyt. A z zwierzętami?
Odp. Toż samo.
Pyt. Co się stało z Noem?
Odp. Bóg zachował go w Arce.
Pyt. Co to jest Arka Noego?
Odp. Wielki statek pokryty z obu stron dachem.
Pyt. Czy sam tylko Noe w onym był zachowany?
Odp. Sam z swoją rodziną.
Pyt. A jeszcze kto?

Odp.

Отв. По парь оиъ всѣхъ
звѣрей земныхъ и птицъ
всякаго рода.

Воп. Всѣ ли человеки
братья наши?

Отв. Такъ, пошому
что мы всѣ оиъ Ада-
ма и Ноя происхо-
димъ.

Воп. Что такое законъ
естественный?

Отв. Разумъ и совѣсть.

Воп. Чему они насъ
учашъ въ разсужденіи
Бога?

Отв. Чтобы мы кромѣ его
никого Богомъ не почи-
тали, и его закону со-
вершенно покарямся.

Воп. А въ разсужденіи
людей?

Απόκρ. Ἀνά δὲ αὖ ἀπο
πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς καὶ
πετεινῶν ἕκαστῃ γένει.

Ἐρώτ. Πάντες οἱ ἄνθρω-
ποι ἀδελφοὶ ἡμῶν;

Απόκρ. Οὕτως, ὅτι ἅ-
παντες ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ
Ἀδάμ καὶ τοῦ Νῶε παρα-
γινόμεθα.

Ἐρώτ. Τί ἐστὶ ὁ φυσικὸς
νόμος;

Απόκρ. Ὁ νῦς καὶ ἡ συ-
νείδησις.

Ἐρώτ. Τί ἀντὶ ἡμᾶς δι-
δάσκουσιν εἰς διάκρισιν τοῦ
Θεοῦ;

Απόκρ. Ὅπως ἡμεῖς παρ
αὐτῶν ἴδμεν ἄλλον ὡς Θεὸν
σεβώμεθα, καὶ τῷ ἐαυτῶ
νόμῳ τελείως ὑποτασσώμεθα.

Ἐρώτ. Εἰς δὲ διάκρισιν τῶν
ἀνθρώπων τί;

Отв.

Resp. Bina ex cunctis bestiis
terrestribus et bina de volu-
cribus omnis generis.

Quaest. Omnes ne homines
sunt nostri fratres?

Resp. Ita, quoniam omnes
ab Adamo et Noa proueni-
mus.

Quaest. Quid est lex natu-
ralis?

Resp. Indicium et consci-
entia.

Quaest. Quid docent nos
respectu Dei?

Resp. Vt nos praeter solum
Deum nullam rem adore-
mus et eius legi perfecte
obediamus.

Quaest. Respectu autem
hominum?

Rép. Une paire de chaque
espece de betes de terre
et d'oiseaux.

Dem. Tous les hommes sont
ils nos frères?

Rép. Oui, parce que nous
sommes tous de la côte
d'Adam, & enfans de
Noé.

Dem. Qu'est ce que la loi
naturelle?

Rép. Celle de la raison &
de la conscience.

Dem. Qu'est ce qu'elle nous
apprend par rapport à
Dieu?

Rép. Elle nous apprend,
à n'adorer que Lui, & à
obeir parfaitement à sa loi.

Dem. Et par rapport aux
hommes?

Resp.

Odp. Po dwoygu ze wszystkich zwierząt ziemnych i z
ptactw wszelkiego rodzaju.

Pyt. Czy wszyscy ludzie są braćmi naszymi?

Odp. Tak jest; ponieważ my wszyscy od Adama i
Noego pochodzimy.

Pyt. Co jest prawo natury?

Odp. Rozum i sumienie.

Pyt. Czego one nas uczą względem Boga?

Odp. Abyśmy oprócz Niego nikogo za Boga nie mieli;
oraz prawo Jego zupełnie byliśmy posłuszni.

Pyt. A względem ludzi?

F

Odp.

Antw. Ein Paar von jeder Art der Thiere der Erde und
Vögel.

Fr. Sind alle Menschen unsere Brüder?

Antw. Ja; weil wir alle von Adam und von Noah
herstammen.

Fr. Was macht das natürliche Gesetz aus?

Antw. Der Verstand und das Gewissen.

Fr. Was lehren sie uns, in Ansehung Gottes?

Antw. Daß wir auffer Ihm niemand für Gott halten,
und seinem Gesetze in allem gehorsam sein sollen.

Fr. Was lehren sie uns in Absicht auf die Menschen?

Antw.

Отв. Чшобъ мы ничего такоу другому не дѣлали, чего сами себѣ ошъ другоу не желаемъ.

Воп. А въ разсужденіи самихъ насъ?

Отв. Умѣряемъ наши страсти и желанія.

Воп. Сохранили ль сей законъ естесивенный пошомки Ноевы?

Отв. Нѣтъ, но болѣе сдѣлались нечесливыми.

Воп. Въ чемъ они прошивъ Бога погрѣшили?

Отв. Въмѣсто поклоненія Богу большая часть покланялась солнцу, лунѣ и другимъ шварямъ.

Απόκρ. Ὅπως ἡμεῖς ὕδα τοῦτο ποιῶμεν, ὁπερ ἡμῖν τῶν ἄλλων ποιοῦσα ἔδελομεν.

Ερώτ. Εἰς δὲ διακρίσιν ἡμῶν αὐτῶν τί;

Απόκρ. Μετρίαζεν τα ἡμῶν πάθη ἢ ἐπιθυμίας.

Ερώτ. Εφύλαξαν τὸν τὸν φυσικὸν νόμον οἱ ἐκγονοὶ τῆ Νῶε;

Απόκρ. Οὐ, μάλιςα δὲ ἐγένοντο ἀσεβεῖς.

Ερώτ. Ἐν τίνι ἡμάρτησαν αὐτοὶ ἐναντίον τῆ Θεῷ;

Απόκρ. Ἀντὶ τῆ προσκυνῆσαι τὸν Θεόν, οἱ πλείστοι προσεκύνησαν τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην ἢ ἄλλα κτίσματα.

Воп.

Antw. Daß wir einem andern das nicht thun sollen, was wir selbst nicht wünschen, daß es uns von ihm geschehe.

Fr. Und was in Ansehung unser selbst?

Antw. Daß wir unsere Leidenschaften und Begierden mäßigen.

Fr. Haben des Noahs Nachkommen dieses natürliche Gesehe beobachtet?

Antw. Nein, sondern sind sie vielmehr gottlos geworden.

Fr. Worinn haben sie gegen Gott gesündigt?

Antw. Anstatt daß sie hätten Gott anbeten sollen, haben die meisten die Sonne, den Mond und andere Geschöpfe angebetet.

Fr.

Resp. Vt nos nihil alteri faciamus, quod ab altero fieri nobis nolumus.

Quaest. Respectu autem nostri?

Resp. Vt moderemur nostros affectus et cupiditates.

Quaest. Conferuauerunt ne hanc legem naturalem posteri Noae?

Resp. Nequaquam, sed potius facti sunt impii.

Quaest. In quo illi coram Deo peccauerunt?

Resp. Loco cultus Dei, plurimi adorauerant solem, lunam et alias creaturas.

Rép. À ne pas faire aux autres ce, que nous ne voudrions pas, que les autres nous fissent.

Dem. Et par rapport à nous mêmes?

Rép. À modérer nos passions & nos désirs.

Dem. Les descendans de Noé ont-ils conservé cette loi?

Rép. Non, ils sont devenus encore plus impies.

Dem. En quoi est-cé qu'ils ont péché contre Dieu?

Rép. Au lieu d'adorer Lui seul, la plus part adorent le Soleil, la Lune & les autres créatures.

Quaest.

Odp. Abyśmy nic takiego drugim nie czynili, czego sobie od drugich nie życzymy.

Pyt. A względem nas samych?

Odp. Poskramiać namiętności y żądze.

Pyt. Zachowałoz potomstwo Noego to prawo natury?

Odp. Nie; owszem bardziey stali się niedobrimi.

Pyt. W czém oni przed Bogiem zgrzeszyli?

Odp. Zamiast czci należney Bogu, większa część ludzi ubóstwiali słońce, księżyc i inne stworzenia.

Fr.

Pyt.

Подготовлено для онлайн-библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://lib.kdais.kiev.ua

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://lib.kdais.kiev.ua

Воп. Не начали ли дѣлаи и между собою какихъ беззаконій?

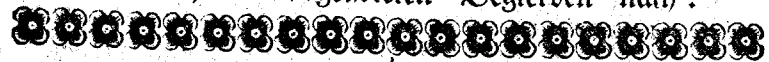
Отв. Они не почитали опщевъ своихъ, убивали, грабили, и клеветали другъ на друга, правды не наблюдали, и во всемъ слѣдовали своимъ безпорядочнымъ желаніямъ.

Ερώτ. Ουκ ἤρξαντο ἐργάζεσθαι καὶ μεταξύ εαυτῶν ἀσεβήματα τινα;

Απόκρ. Αὐτοὶ ἐκ ἐτίμησαν τὰς εαυτῶν πατέρας, ἐφόνευσαν, ἤρπαξαν, ἐσυκοφάντησαν ἀλλήλους, τὴν ἀληθείαν ἐκ ἐτίμησαν καὶ ἐν πάσῃ ἠκολούθησαν ταῖς εαυτῶν ἀτακτοῖς ἐπιθυμίαις.

Fr. Siengen sie nicht an, auch untereinander Missethaten zu begehen?

Antw. Sie ehreten ihre Väter nicht, begiengen Mordthaten und Räubereyen, verläumdeten einer den andern, entferneten sich von der Wahrheit und hiengen in allem ihren ausgearteten Begierden nach.

**ГЛАВА 4.
О АВРААМЪ И
ПРОЧИХЪ ПРА-
ОТЦАХЪ.**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.
Περὶ τοῦ Ἀβραάμ καὶ
τῶν λοιπῶν Προπα-
τόρων.**

Вопросъ.
Гдѣ сохранился законъ естесивенный послѣ попопа?

Ερώτησις.
Πῶ πεφυλακται ὁ φυσικὸς νόμος μετὰ τὸν κατακλυσμῶν; **Отв.**

Das vierte Capitel.

Von Abraham und den andern Erzvätern.

Frage.

Wo hat sich das natürliche Gesetz nach der Sündfluth erhalten?

Antw.

Quaest. Non ne commiserunt illi et inter se aliqua scelera?

Resp. Non-honorabant parentes suos, occidebant, spoliabant, alteri alteros calumniis proscindebant, iustitiam non seruabant, et in omnibus secuti sunt insolentes suas cupiditates.

Dem. Ne commencèrent-ils pas à commettre quelques crimes entre eux?

Rép. Ils ne respectoient pas leurs pères, ils s'entre-af-faïnoient, voloient, se calomnioient les uns les autres, n'obseruoient pas la justice, & suiuoient leurs inclinations déréglées.

Pyt. Nie dopusciliż się y względem siebie iakich sprośności?

Odp. Nie szanowali swoich rodziców, popełniali morderstwa y łupieztwa, nawzajem siebie potwarzali, nie zachowywali sprawiedliwości, zgoła we wszystkiém powodowali się rozrūkanym namiętnościami swoim.

**CAPVT IV.
De Abrahamo et caeteris
Protoparentibus.**

**CHAPITRE IV.
D'Abraham & des autres
Patriarches.**

Quaestio.
Vbi conseruata fuit lex naturalis post diluuium?

Demande.
La loi naturelle où se conserua-t-elle après le déluge? **Resp.**

ROZDZIAŁ IV.

O Abrahamie i innych Patriarchach.

Pytanie.

Gdzie zachowywane było prawo natury po potopie?

Г 3

Odp.

Отв. Въ фамилии Сима .
Воп. Съ кѣмъ Богъ сдѣ-
 лалъ завѣтъ?
Отв. Съ Авраамомъ .
Воп. Чмо обѣщаль онъ
 ему?
Отв. Произвеспи онъ
 него великой народъ .
Воп. Чмо еще?
Отв. Дать землю Ха-
 наанскую .
Воп. Чмо обѣщаль Богъ
 ему еще важнѣйшее?
Отв. Благословишь о и-
 мени его всѣ народы
 земные .
Воп. Чмо это значить?
Отв. Чмо Спаситель
 мира родится отъ пле-
 мени Авраамова .

Ἀποκρ. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Σημ.
Ἐρώτ. Μετὰ τίνος ἐποι-
 πσεν ὁ Θεὸς τὴν διαθήκην;
Ἀποκρ. Μετὰ Ἀβραάμ.
Ἐρώτ. Τί ὑπέσχετο ὁ Θεὸς
 αὐτῷ;
Ἀποκρ. Παράγειν ἐξ αὐ-
 τοῦ τὸ μέγα ἔθνος.
Ἐρώτ. Τί προσέτι;
Ἀποκρ. Δίδουσα τὴν γῆν
 Χαναάν.
Ἐρώτ. Τί ὑπέσχετο αὐτῷ
 ὁ Θεὸς καὶ τούτων ἀξιότερον;
Ἀποκρ. Ἐυλογῆσαι ἐν ὀ-
 νοματι αὐτοῦ πάντα τὰ
 ἔθνη τῆς γῆς.
Ἐρώτ. Τί σημαίνει τούτο;
Ἀποκρ. Ὅτι ὁ Σωτὴρ τοῦ
 κόσμου γεννηθήσεται ἀπὸ
 τῆς φυλῆς τοῦ Ἀβραάμ.
Воп.

Antw. In der Familie des Sems.
Fr. Mit wem hat Gott einen Bund aufgerichtet?
Antw. Mit Abraham.
Fr. Was versprach Er ihm?
Antw. Ein grosses Volk aus ihm zu machen.
Fr. Was noch mehr?
Antw. Ihm das Land Canaan zu geben.
Fr. Was noch wichtigeres versprach ihm Gott?
Antw. In seinem Namen alle Völker auf Erden zu segnen.
Fr. Was bedeutet das?
Antw. Daß der Heiland der Welt aus Abrahams
 Geschlechte herkommen sollte .
Fr.

Resp. In familia Sem.
Quaest. Quo cum Deus po-
 fuit foedus?
Resp. Cum Abrahamo.
Quaest. Quid illi promisit?
Resp. Ex seminae eius produ-
 cere magnam gentem.
Quaest. Quid adhuc?
Resp. Promisit dare terram
 Chanaan.
Quaest. Quid adhuc amplius?
Resp. Benedicere de nomine
 eius omnes gentes terrae.
Quaest. Quid hoc significat?
Resp. Id, quod Saluator
 mundi nascetur de familia
 Abrahami .

Rép. Dans la famille de Sem.
Dem. Avec qui Dieu con-
 tracta-t-il alliance?
Rép. Avec Abraham.
Dem. Que lui promet-il?
Rép. De le rendre Père d'
 une grande nation.
Dem. Que lui promet-il
 encore?
Rép. De lui donner la terre
 des Cananéens.
Dem. Qu'est-ce que Dieu lui
 promet-il de plus important?
Rép. De bénir en son nom
 toutes les nations.
Dem. Que veut dire cela?
Rép. Que le Sauveur du
 monde descendra de la po-
 stérité d'Abraham.
Quaest.

Odp. W familii Sema.
Pyt. Z kim Bóg zawarł przymierze?
Odp. Z Abrahamem .
Pyt. Co Bóg obiecał Abrahamowi?
Odp. Że z jego pokolenia wyjdzie mnóstwo ludu .
Pyt. Co więcej?
Odp. Obiecał mu dać ziemię Chananeyską .
Pyt. Coż jeszcze ważniejszego, Bóg mu obiecał?
Odp. Pobłogosławić w imieniu jego wszystkie narody ziemi .
Pyt. Co to ma znaczyć?
Odp. Że Zbawiciel świata miał się narodzić z potom-
 stwa Abrahamowego .
Pyt.

Подготовлено для онлайн-библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://www.kdais.kiev.ua

Воп. Какой былъ знакъ завѣща Божія съ Авраамомъ?
Отв. Обрѣзаніе.
Воп. Кто былъ сынъ Авраама?
Отв. Исаакъ.
Воп. Для чего хотѣлъ онъ его на жертву принести?
Отв. Чпобъ прѣмъ оказъть свое повиновение Богу.
Воп. Для чего ему приказалъ шю Богъ?
Отв. Чпобъ испытать его вѣру.
Воп. Кто былъ Иаковъ?
Отв. Сынъ Исаака.
Воп. Какъ иначе назывался Иаковъ?

Ερωτ. Ποῖον σημεῖον ὑπῆρχε τῆς τῆ Θεοῦ διαθήκης μετ' Ἀβραάμ;
Αποκρ. Περιτομή.
Ερωτ. Τίς γέγονεν ὁ υἱὸς τῆ Ἀβραάμ;
Αποκρ. Ἰσαάκ.
Ερωτ. Δια τί ἠθέλησεν εὐκείνος προσφέρειν αὐτὸν εἰς θυσίαν;
Αποκρ. Ἴνα ἐν ταῦτο δείξη τὴν αὐτοῦ ὑπακοὴν τῷ Θεῷ.
Ερωτ. Δια τί ταῦτο προσέταξεν αὐτῷ ὁ Θεός;
Αποκρ. Ἴνα δοκιμάσῃ τὴν πίστην αὐτοῦ.
Ερωτ. Τίς ἦν ὁ Ἰακώβ;
Αποκρ. Ὁ υἱὸς τῆ Ἰσαάκ.
Ερωτ. Πῶς ἄλλως ὠνομαζέτο Ἰακώβ;

Отв.

Fr. Was war das Zeichen des Bundes Gottes mit Abraham?
Antw. Die Beschneidung.
Fr. Wer war des Abrahams Sohn?
Antw. Isaac.
Fr. Warum wollte er ihn opfern?
Antw. Um dadurch Gott seinen Gehorsam zu leisten.
Fr. Warum hat ihm Gott solches anbefohlen?
Antw. Um seinen Glauben zu prüfen.
Fr. Wer war Jacob?
Antw. Ein Sohn des Isaacs.
Fr. Wie hieß anders Jacob?

Antw.

Quaest. Quodnam signum erat foederis diuini cum Abrahamo.
Resp. Circumcisio.
Quaest. Quis fuit filius Abrahami?
Resp. Isaac.
Quaest. Quam ob causam voluit Abraham offerre filium suum in holocaustum?
Resp. Ut eo ostenderet obedientiam suam Deo.
Quaest. Quare iussit Deus hoc illi facere?
Resp. Propter tentandam eius fidem.
Quaest. Quis fuit Iacob?
Resp. Filius Isaaci.
Quaest. Quomodo aliter appellabatur Iacob?

Dem. Quel fut le signe de l'alliance de Dieu avec Abraham?
Rép. La circoncision.
Dem. Qui étoit le fils d'Abraham?
Rép. Isâac.
Dem. Pourquoi Abraham voulut-il le sacrifier?
Rép. Pour faire voir à Dieu son obéissance.
Dem. Pourquoi Dieu le lui ordonna-t-il?
Rép. Pour éprouver sa foi.
Dem. Qui étoit Iacob?
Rép. Le fils d'Isâac.
Dem. Comment Jacob étoit-il nommé autrement?

Resp.

Pyt. Co było znakiem przymierza Bozkiego z Abrahamem?
Odp. Obrzezanie.
Pyt. Kto był synem Abrahama?
Odp. Izaak.
Pyt. Dla czego ón chciał go zabić na ofiarę?
Odp. Ażeby przez to okazał Bogu swoje posłuszeństwo.
Pyt. Dla czego mu Bóg to rozkazał?
Odp. Ażeby doswiadczyć jego wiary.
Pyt. Kto był Iakób?
Odp. Syn Izaaka.
Pyt. Jak inaczej zwał się Iakób?

Odp.

Отв. Израиль.
 Вр. Сколько мѣлъ онъ
 сыновъ?
 Отв. Двенадцать.
 Вр. Какъ они называю-
 щихся?
 Отв. Патриархами, или
 Прародителями.

Αποκρ. Ισραηλ.
 Ερωτ. Πόσους υἱους εἶχε
 αὐτός;
 Αποκρ. Δώδεκα.
 Ερωτ. Πῶς αὐτοὶ ὠνομα-
 ζοῦντο;
 Αποκρ. Πατριάρχαι, ἢ
 Προπάτορες.

Antw. Israel.
 Fr. Wie viel Söhne hatte er?
 Antw. Zwölf.
 Fr. Wie heißen sie?
 Antw. Patriarchen oder Erzväter.

ГЛАВА 5.

О РАБОТѢ ЕГИП-
 ЦЕТСКОЙ
 И ПАСХѢ.

Вопросъ.
 Какими исторіями
 сѣфа?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.
 Περὶ τῆς δουλείας τῆς
 Αιγύπτου καὶ τῆς
 Πασχῆτος.
 Ερωτήσεις.
 Ιστορίας μοι τῆν ἱστορίαν
 τοῦ Ἰωσήφ.

Отв.

Das fünfte Capitel.

Von der Ägyptischen Diensthoreit
 und dem Osterlamme.

Frage.

Können sie mir wohl die Geschichte des Josephs erzählen?
 Antw.

Resp. Israel.
 Quæst. Quot habuit Jacob
 filios?
 Resp. Duodecim.
 Quæst. Quomodo illi nomi-
 nantur?
 Resp. Patriarchæ, vel proto-
 parentes.

Rep. Israël.
 Dem. Combien de fils avait-
 il?
 Rep. Douze fils.
 Dem. Comment s'appellent-
 ils?
 Rep. Patriarches, ou Peres
 de famille.

Odp. Izrael.
 Pyt. Ile on miał synów?
 Odp. Dwanaście.
 Pyt. Jak się oni nazywają?
 Odp. Patriarchowie, czyli przodkowie.

CAPVT V.

De seruitute Aegypti et
 Paschate.

Quæstio.
 Narra mihi historiam Iose-
 phi?

CHAPITRE V.

De la seruitude d'E-
 gypte, & de l'agneau
 Pascal.

Demande.
 Racontez moi l'histoire de
 Joseph?

Resp.

ROZDZIAŁ V.

O niewoli Egipskiej y o pasce (czyli
 baranka wielkonocnym.)

Pytanie.

Opowiedz mi historią Iózefa?

A 2

Odp.

Отв. Свои братья продали его из ненависти; онъ долго былъ въ Египтѣ какъ невольникъ, попомъ сдѣлался онъ въ великомъ почтеніи у самаго Царя.

Воп. Чшо онъ сдѣлалъ со своими братьями при своей великой силѣ?

Отв. Онъ ихъ прошилъ и поселилъ въ Египтѣ со всѣми ихъ фамиліями.

Воп. Чшо приключилось сынамъ Израеля въ Египтѣ?

Отв. Они весьма шашъ умножились.

Воп. Чшо сдѣлалъ съ ними другой Царь Египетскій?

Απόκρ. Οἱ ἴδιοι ἀδελφοὶ ἐπώλησαν αὐτὸν ἀπὸ τῆ φθῶν. Αὐτὸς πολὺν καιρὸν ἔμεινεν ἐν Αἰγύπτῳ ὡς αἰχμαλωτός, ἐκεῖνα ποτὶ ἐπισημῆν παρὰ τῆ ἰδίου Βασιλέως.

Ἐρωτ. Τί ἐποίησεν αὐτὸς τοῖς ἐαυτῆ ἀδελφοῖς, μετὰ τὴν ἐξουσίας τυχῶν;

Απόκρ. Συνεχώρησεν αὐτοῖς καὶ μετοικεῖν ἐποίησεν αὐτοὺς παροικεῖν ἐν Αἰγύπτῳ.

Ἐρωτ. Τί συνέβη τοῖς υἱοῖς τῆ Ἰσραὴλ ἐν Αἰγύπτῳ;

Απόκρ. Αὐτοὶ κατὰ πόλιν καὶ ἐκεῖ ἐπληθύνθησαν.

Ἐρωτ. Τί ἐποίησεν αὐτοῖς ἄλλος ὁ Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου;

Отв.

Antw. Seine Brüder verkauften ihn aus Feindschaft gegen ihn: Er war lange Zeit in Egypten als ein Sklave, hernach kam er bey dem Könige selbst in ein grosses Ansehen.

Fr. Was that er seinen Brüdern bey seiner grossen Macht?

Antw. Er vergab es ihnen, und ließ sie sich in Egypten häuslich niederlassen mit allen ihren Familien.

Fr. Was begegnete den Kindern Israel in Egypten?

Antw. Sie vermehrten sich sehr daselbst.

Fr. Wie gieng mit ihnen ein anderer König in Egypten um?

Отв.

Resp. Ob inuidiam fratres eius vendiderunt illum; diu ille in Aegypto habitabat tanquam captiuus, postea in splendido honore fuit et apud ipsum regem.

Quaest. Quid fecit Iosephus suis fratribus, cum erat in magna potestate?

Resp. Donauit illis gratiam et dedit terram ad incolatum in Aegypto cum uaineris eorum familiis.

Quaest. Quid accidit filiis Israel in Aegypto?

Resp. Illi admodum ibi multiplicati sunt.

Quaest. Quid fecit illis alter rex Aegypti?

Rep. Ses Frères le vendirent par jalousie. Il fut longtemps en Egypte comme esclave; ensuite il s'agit une grande considération même auprès du Roi.

Dem. Que fit-il à ses frères dans son élévation?

Rep. Il leur pardonna, & is les fit venir en Egypte avec toutes leurs familles pour s'y établir.

Dem. Qu'arriva-t-il aux enfans d'Israël en Egypte?

Rep. Ils s'y multiplierent beaucoup.

Dem. Que leur fit le second Roi d'Egypte?

Resp.

Odp. Bracia jego przedali go z nienawisci; on długo był w Egipcie niewolnikiem, lecz potem w wielkiem poszanowaniu u samego Króla.

Pyt. Jak ón postąpił z swoimi braćmi, będąc w wielkim znaczeniu?

Odp. Przebaczył im i dla zamieszkania dał im i rodzicom ich w Egipcie ziemię.

Pyt. Co się stało z synami Izraelskimi w Egipcie?

Odp. Oni się bardzo tam rozmnożyli.

Pyt. Jak postąpił z niemi drugi Król Egipski?

A 5

Odp.

Отв. Они хотѣли истребить ихъ всѣхъ.
Воп. Кто сохранялъ ихъ отъ этого?
Отв. Богъ.
Воп. Кого они упреждали въ ихъ избавленіи?
Отв. Моисея.
Воп. Что сдѣлалъ Моисей?
Отв. Великія чудеса, чтобы принудить Фараона въ исполненію повелѣній Божіихъ.
Воп. Что такое Пасха?
Отв. Агнелъ на жертву опредѣленный, и котораго Израильяне ѣли не задолго передъ своимъ изшествіемъ изъ Египта, и освобожденіемъ.

Аποκρ. Αυτος ηθελει ε-
 σθλησαι εκεινους απαντας.
Воп. Τις διαφυλαξεν
 αυτους απο τουτου;
Αποκρ. Ο θεος.
Воп. Τις αυτους κεινηται
 προς το λυτρωσαι εκεινους;
Αποκρ. Μωυση.
Воп. Τι εκεινησει ο Μωυ-
 σης;
Αποκρ. Μεγαλα θαυμα-
 τα, τα αναγκασει τον φα-
 ραω εκπληρωσαι την τε
 θεου προσευχην.
Воп. Τι εστι Πасχα;
Αποκρ. Ο Αρνιος ο διο-
 ρρισμενος εις θυσιαν, ον
 Ισραηλιται εφαγον υ πο-
 λυν καιρον προ του εξελ-
 θειν αυτους εξ Αιγυπτου
 εις ελευθερωσιν.
Воп.

Antw. Er wollte sie alle austrotten.
Fr. Wer hat sie davon errettet?
Antw. Gott.
Fr. Wen hat er zu ihrer Errettung gebraucht?
Antw. Den Moses.
Fr. Was hat Moses getan?
Antw. Große Wunderwerke, um den Pharao zu zwingen zur Erfüllung des göttlichen Befehles.
Fr. Was ist das Osterlamm?
Antw. Ein zum Opfer bestimmtes Lamm, und welches die Kinder Israel kurz vor ihrem Ausgange aus Egypten und ihrer Errettung gegessen haben.
Fr.

Resp. Voluit interimere om-
 nes.
Quaest. Quis conservavit illos
 ab eo?
Resp. Deus.
Quaest. Quo viro est propter
 conservandum illos?
Resp. Moise.
Quaest. Quid fecit Moises?
Resp. Magna miracula, ut
 cogeret Pharaonem ad im-
 plenda mandata Dei.
Quaest. Quid est Pascha?
Resp. Agnus ad victimam
 designatus, et quem Israe-
 litae comederunt ante exi-
 tum suum ex Aegypto et
 ante liberationem.
Resp. Il les voulut tous ex-
 terminer.
Dem. Qui les en sauva?
Resp. Dieu.
Dem. Qui employa-t-il
 pour leur delivrance?
Rep. Moise.
Dem. Que fit Moise?
Rep. Des grands miracles
 pour faire executer à Pha-
 raon le commandement de
 Dieu.
Dem. Qu'est-ce que la Pâque?
Rep. C'est l'agneau destiné
 pour le sacrifice, que les
 Israelites mangerent peu de
 temps avant leur sortie
 d'Égypte & leur delivrance.
Quaest.

Odp. Chciał ich wygubić wszyscyh.
Pyt. Kto zachował ich od tego?
Odp. Bóg.
Pyt. Kogo Bóg użył ku ich wybawieniu?
Odp. Mojżesza.
Pyt. Co uczynił Mojżesz?
Odp. Wielkie cuda, ażeby zniewolić Faraona do wypeł-
 nienia rozkazów Bożkich.
Pyt. Co to jest Pascha?
Odp. Baranek na ofiarę przeznaczony, którego Is-
 raelici pożywali przed wyjsciem swoim i wyzwo-
 leniem z Egiptu.
Pyt.

Воп. Что значило избавление Израильяннъ?

Отв. Что Богъ избавишь некогда вѣсхъ людей отъ работы Демонской и грѣха.

Ἑρώτ. Τί ἐσώμαται ἡ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐλευθερία;

Ἀπόκρ. Τὴν ἐκ τῆ Διαβολῆ καὶ τῆς ἀμαρτίας γεννησομένην ποτὲ ἐλευθερίαν παρὰ τῷ ἀνδραπνίω γενεῖ.

Fr. Was bedeutete die Errettung der Israeliten?

Antw. Daß Gott einst alle Menschen von des Teufels- Werken und von der Sünde erretten werde.

ГЛАВА 6.

О ПУТЕШЕСТВІИ ВЪ ПУСТЫНѢ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6.

Περὶ τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδοιπορίας.

Вопросъ.

Куда пошла Израильяно по исходу изъ Египта?

Отв. Въ землю Ханаанскую, въ которую повель ихъ Богъ.

Ἑρώτησις.

Ποῦ γὰρ ἀπῆλθαν οἱ Ἰσραηλίται μετὰ τὴν ἐξοδὸν αὐτῶν ἐξ Ἀγύπτου;

Ἀπόκρ. Εἰς γῆν τὴν Χανααν, εἰς ἣν ἠγάγει αὐτὸς ὁ Θεός.

Воп.

Das sechste Capitel.

Von der Wanderung in der Wüste.

Frage.

Wo zogen die Israeliten hin, nach ihrem Ausgange aus Egypten?

Antw. Nach dem Lande Canaan, in welches sie Gott geleitet hat.

Fr.

Quaest. Quid significabat liberatio Israelitarum?

Resp. Id, quod Deus tandem liberabit omnes homines a servitute Diaboli et peccati.

Dem. Que signifioit la délivrance des Israélites?

Rép. Que Dieu délivrera un jour tous les hommes de la servitude du Démon & du péché.

Pyt. Co oznaczalo wyzwolenie Izraelitów?

Odp. To, iż Bóg miał wybawić wszystkich ludzi z niewoli Szatańskiej i grzechu.

CAPVT. VI.

De itinere Israelitarum in deserto.

CHAPITRE VI.

Du voyage dans le désert.

Quaestio.

Quo ierunt Israelitae post exitum, ex Aegypto?

Resp. In terram Chanaan, in quam duxit illos Deus.

Demande.

Où allerent les Israélites en sortant d'Egypte?

Rép. Dans le pays des Cananéens, où Dieu les conduisit.

Quaest.

ROZDZIAŁ VI.

O podróży w pustyni.

Pytanie.

Dokąd poszli Izraelici po wyjsciu z Egiptu?

Odp. Do ziemi Chananejskiej, do której Bóg ich zaprowadził.

E

Pyt.

Воп. За чѣмъ онъ ихъ шуда повелъ?

Отв. Чшобъ исполнишь свои общанія.

Воп. Какъ они перенли море Чермное?

Отв. Богъ водвилъ вѣтеръ, которымъ море раздѣлившись, открыло имъ дно, по которому они прѣшли безбѣспвенно.

Воп. Чрезъ что или они пошомъ?

Отв. Чрезъ великую пустыню.

Воп. Чшо они шамъ ѣли?

Отв. Манну, которую имъ Богъ посылалъ съ неба.

Ερώτ. Τίτος ενεκεν ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἵνα γαγεν ἐκεῖσε;

Απόκρ. Ἰνα τὰς αὐτῶν ἐκλυρώσῃ ἐπαγγελίας.

Ερώτ. Πῶς ἐκείνοι διέδυσαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν;

Απόκρ. Ὁ Θεὸς ἐπήγαγεν ἀνεμον, δι' ἧς σχισθεῖσα ἡ θάλασσα ἀνεκάλυψε πυθμένα, καὶ ὄν. αὐτοῖσι διέβησαν ἀβλαβῶς.

Ερώτ. Διὰ τίνος ἐπορεύοντο ἐκείνοι μετὰ τὰτα;

Απόκρ. Διὰ μεγάλης ἐρημίας.

Ερώτ. Τί ἐκείνοι ἐφαγον ἐκεῖ;

Απόκρ. Τὸ μάννα τὸ παρὰ Θεοῦ αὐτοῖς ἀπεσάλματον ἐξ οὐρανοῦ.

Воп.

Fr. Warum führte Er sie dahin?
Antw. Um seine Verheissungen zu erfüllen.
Fr. Wie giengen sie über das rothe Meer?
Antw. Gott ließ einen Wind blasen, durch welchen sich das Meer von einander theilte, und ihnen seinen Boden aufdeckte, worüber sie ohne Gefahr giengen.
Fr. Wodurch zogen sie hernach?
Antw. Durch eine große Wüste.
Fr. Was assen sie darinnen?
Antw. Manna, so ihnen Gott vom Himmel regnen ließ.
Fr.

Quaest. Quare illos in eam duxit?

Resp. Ut perficeret sua promissa.

Quaest. Quomodo illi transierunt mare rubrum?

Resp. Deus commouit flantem ventum, per quem mare factum diuisum, aperuit illis fundum suum, quo transierunt illi sine periculo.

Quaest. Vbi iuerunt illi postea?

Resp. Per magnam desertum.

Quaest. Quid ibi comederunt?

Resp. Manna, quod Deus illis misit de caelo.

Dem. Pourquoi les y conduisit-il?

Rép. Pour effectuer ses promesses.

Dem. Comment passèrent-ils la Mer rouge?

Rép. Dieu ayant fait soulever le vent, la mer en se divisant, dessécha son lit, & ils la traversèrent sans aucun danger.

Dem. Par où passèrent-ils ensuite?

Rép. Par un grand désert.

Dem. Qu'est-ce qu'ils y ont mangé?

Rép. Une manne, que Dieu leur fit tomber du Ciel.

Quaest.

Pyt. Dla czego ón ich tam zaprowadził?
Odp. Aby spełnił swoje obietnice.
Pyt. Jakim sposobem oni przeszli morze Czerwone?
Odp. Bóg wzruszył wiatr, którym rozdzielone morze odkryło im dnó, po którym oni przeszli bezpiecznie.
Pyt. Którędy oni szli potem?
Odp. Przez pustynię wielką.
Pyt. Coż oni tam iedli?
Odp. Mannę, którą im Bóg przesyłał z nieba.
Pyt.

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://Lib.kdais.kiev.ua

Воп. Когда они воды достать не могли, гдѣ оную взяли?

Отв. Богъ произвелъ изъ камня.

Воп. Когда Богъ далъ имъ свой законъ?

Отв. Въ пятидесятый день послѣ ихъ изшесствія.

Воп. На какомъ мѣстѣ?

Отв. На горѣ Синайской.

Воп. Какъ представилась имъ сія гора?

Отв. Огненная, громъ и молнію извергающая.

Воп. Скажи мнѣ заповѣди, коихъ имъ Богъ далъ.

Ερώτ. Πῶς αὐτοὶ τὸ ἕλθρον ὕδωρ, ὅταν ἐκ τῆς δύναντο εὐρεῖν αὐτοῦ;

Αποκρ. Ὁ Θεὸς ἐξήγαγεν αὐτὸ ἐκ τῆς πέτρας.

Ερώτ. Πότε ὁ Θεὸς ἔδωκεν αὐτοῖς τὸν αὐτὸ νόμον;

Αποκρ. Ἐν τῇ πενήτηκοστῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου.

Ερώτ. Ἐν ποίῳ τόπῳ;

Αποκρ. Ἐν τῷ ὄρει τῆς Σιναι.

Ερώτ. Πῶς ἐφάνη αὐτοῖς τὸ ὄρος;

Αποκρ. Πυρρός, ἀστραπᾶς καὶ βροντᾶς ἐκβαλλόν.

Ερώτ. Εἰπέ μοι τὰς ἐπιτάξεις τὰς παρὰ Θεοῦ αὐτοῖς δεδομένας;

Отв.

Fr. Wo nahmen sie Wasser, als sie Mangel daran hatten?

Antw. Gott ließ es aus einem Felsen schlagen.

Fr. Wann hat ihnen Gott sein Gesetz gegeben?

Antw. Am fünfzigsten Tage nach ihrem Ausgange.

Fr. Auf welchem Orte?

Antw. Auf dem Berge Sinai.

Fr. In was für einer Gestalt wurde ihnen dieser Berg vorgestellt?

Antw. In einer feurigen, und es kamen darauf Blitz und Donner.

Fr. Können sie mir die Gebote herfagen, so Gott ihnen gegeben hat?

Antw.

Quaest. Quando aquam invenire non potuerunt, unde postea acceperunt.

Resp. Deus produxit de petra.

Quaest. Quando Deus tradidit illis suam legem?

Resp. Quinquagesimo die post eorum exitum.

Quaest. In quonam loco?

Resp. In monte Sinai.

Quaest. Quomodo apparuit illis iste mons?

Resp. Ignem, fulgur et tonitru ciiciens.

Quaest. Enarra mihi praecepta tradita illis a Deo?

Dem. Où trouverent-ils de l'eau, lorsqu'ils en manquaient?

Rép. Dieu en fit écouler d'un rocher.

Dem. Quand Dieu leur donna-t-il sa loi?

Rép. Le cinquantième jour après leur sortie.

Dem. Dans quel endroit?

Rép. Sur le mont Sinai.

Dem. Comment cette montagne leur apparut-elle?

Rép. Toute enflammée, vomissant le tonnerre & l'éclair.

Dem. Sauriez-vous me reciter les commandemens, que Dieu leur a donné?

Resp.

Pyt. Kiedy zaś nie mogli znaleźć wody, gdzie iey dostali?

Odp. Bóg ją wyprowadził ze skały.

Pyt. Kiedy Bóg dał im swoje prawo?

Odp. Pięćdziesiątego dnia po wyjściu z Egiptu.

Pyt. Na jakim miejscu?

Odp. Na górze Synaj.

Pyt. Jak im wydała się ta góra?

Odp. Ognistą, pioruny i błyskawice miotającą.

Pyt. Wymień mi przykazania, które od Boga były im dane?

E 3

Odp.

Отв. 1) Азь есмь Господь Богъ швой изведый мя изъ рабыни Египетскія: да не будешь себѣ бози инѣи, развѣ мене.

2) Не сотвори себѣ кумира, ниже другаго какого подобія, во еже поклонитися имъ.

3) Не примешь имени Господа швого всеу.

4) Помни свяшиши день субботный, шо ешь покой седьмаго дня.

5) Чши ошца швого и маерь швою, да долгольнешь будеши на земли, юже Господь обшчалъ тебѣ.

Αποκρ. α) Εγώ ειμι κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγον σε ἐκ τῆς δουλείας τῆς Ἀγυπτίου. ἐκ ἐσονται σοι θεοὶ ἕτεροι, πλὴν ἐμοῦ.

β) Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, ἐδ' ἄλλο ὅτιεν ὁμοίωμα, διὰ τὸ προσκυνῆσαι αὐτοῖς.

γ) Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου σου ματαίως.

δ) Μνήσθητι ἀγιαίνει τὴν τῆ Σαββάτου ἡμέραν, ἥτις ἔστιν ἡ ἀνάπαυσις τῆς ἑβδόμης ἡμέρας.

ε) Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἥς Κύριος ὑπέσχετο σοί.

6)

Antw. 1) Ich bin der Herr dein Gott, der dich aus der Egyptischen Dienstbarkeit geführt habe. Du sollst keine andere Götter neben Mir haben.

2) Du sollst dir kein Bildniß noch irgend ein Gleichniß machen, und sie nicht anbeten.

3) Du sollst den Namen des Herrn deines Gottes nicht mißbrauchen.

4) Gedenke des Sabbathtages, daß du ihn heiligest; das ist, den siebenten Ruhetag.

5) Du sollst deinen Vater und deine Mutter ehren, auf daß du lange lebest im Lande, das dir der Herr, dein Gott gibt.

6)

Resp. 1) Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de servitute Aegypti, non habebis deos alienos praeter me.

2) Non facies tibi sculptile, neque aliam aliquam similitudinem, vt adores.

3) Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum.

4) Memento, vt diem sabbati sanctifices, scilicet quietem septimi diei.

5) Honora patrem tuum et matrem, vt sis longaeuus super terram, quam Dominus Deus tuus promisit tibi.

6)

Rép. 1) Je suis ton Dieu, qui t'ai retiré du pais d'Egypte, de la maison de servitude; tu n'auras point d'autres dieux hors de moi.

2) Tu ne te feras point d'image taillée, ni aucune ressemblance des choses; & tu ne te prosterner point devant elles.

3) Tu ne prendras point le nom de ton Dieu en vain.

4) Souviens-toi du septieme jour, c'est à dire du jour de repos, pour le sanctifier.

5) Honore ton père & ta mère, afin que tes jours soient prolongés sur la terre, que ton Dieu te donne.

Odп. 1) Iam iest Pan Bóg twoy, ktorym cię wywiódł z ziemi Egipskiej z domu niewoli. Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną.

2) Nie uczynisz sobie posągu, ani żadnego podobieństwa, ani też poklonisz się im.

3) Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremnie.

4) Pamiętaj abyś dzień sobotni święcił. (t. i. spoczynek siódmego dnia).

5) Czciy oycę twoiego i matkę twoją, aby się przedłużyły dni twoje na ziemi, którą Pan Bóg twój dał tobie.

6)

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://Lib.kdais.kiev.ua

- 6) Не убий..
7) Не прелюбы сотвори..
8) Не укради..
9) Не лжесвидѣтель-
ствуй на ближняго
своего..
10) Не пожела, елика
суть ближняго своего.

Воп. Не были ли напи-
саны сіи десять Запо-
вѣдъ?

Отв. На двухъ дѣкахъ
каменныхъ начерпа-
ны отъ Бога.

Воп. Извѣсны ли пре-
жде были сіи запо-
вѣдъ?

Отв. Неопредѣленно. Ибо
онъ не истре что, какъ
законъ естественный.

- 6) Οὐ φονεύσεις.
7) Οὐ μοιχεύσεις.
8) Οὐ κλέψεις.
9) Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κα-
τὰ τὸν πλησίον σου.
10) Οὐκ ἐπιθυμήσεις, ὅσα ἔχ-
ει πλησίον σου ἐστίν.

Ερώτ. Οὐκ ἦσαν γεγραμ-
μένα αὐταὶ αἱ δέκα ἐν-
τολαί;

Απόκρ. Ἦσαν εἰς δύο,
πλακὰς τὰς λίθινὰς κε-
χαραγμένας.

Ερώτ. Αὐταὶ αἱ ἐντολαί
ἦσαν φανεραὶ πρότερον;

Απόκρ. Πάντως. Αὐταί,
γὰρ ὅθεν εἰσὶν ἄλλο, ἢ ἡ
φυσικὸς νόμος.

ГЛАВА

- 6) Du sollst nicht tödten.
7) Du sollst nicht ehebrechen.
8) Du sollst nicht stehlen.
9) Du sollst kein falsches Zeugniß wider deinen Nächsten
reden.
10) Laß dich nicht gelüsten alles dessen, was deinem
Nächsten gehört.
Fr. Waren diese zehn Gebotthe nicht geschrieben?
Antw. Sie waren von Gott in zwei steinerne Tafeln ein-
geprägt worden.
Fr. Waren wohl diese Gebotthe vorher bekannt?
Antw. Allerdings: denn sie sind nichts anders, als ein
natürliches Gesetz.

- 6) Non occides.
7) Non adulterium committas.
8) Ne fureris.
9) Ne proferes falsum testi-
monium contra proximum
tuum.
10) Non concupisces, quae
sunt proximi tui.

Quaest. Haec decem mandata
fuerunt ne scripta?

Resp. Omnino, in duabus
lapideis tabulis a Deo sculpta
sunt.

Quaest. Fuerunt ne antea haec
mandata nota?

Resp. Omnino; nam illa non
aliud quidpiam, quam lex
naturalis.

- 6) Tu ne tuéras point.
7) Tu ne paillarderas point.
8) Tu ne déroberas point.
9) Tu ne diras point faux
témoignage contre ton pro-
chain.
10) Tu ne convoiteras pas au-
cune chose, qui soit à ton
prochain.

Dem. Ces dix commande-
mens ont ils été écrits?

Rép. Oui, Dieu lui même
les grava sur deux tables
de pierre.

Dem. Ces commandemens
furent ils connus avant
ce temps?

Rép. Sans doute; parce qu'ils
ne sont autre chose, que
la loi naturelle même.

CAVVT

- 6) Nie będziesz zabiiał.
7) Nie będziesz cudzołóżył.
8) Nie będziesz kradł.
9) Nie będziesz mówil przeciw bliźniemu twemu fał-
szywego świadectwa.
10) Nie pożáday żadney rzeczy, która iest bliźniego
twego.
Pyt. Byłyż te dziesięć przykazań napisane?
Odp. Tak iest; były wyrte przez Boga na dwóch
tablicach kamiennych?
Pyt. Byłyż przedtem te dziesięć przykazań znane od ludzi?
Odp. Nieinaczezy; albowiem one nie czém innem są,
jak prawem natury.

ГЛАВА 7.

О ЗАВѢТѢ БОГА
СЪ ИЗРАИЛЬТЯ-
НАМИ.

Вопросъ .

Какимъ образомъ въ Спа-
ромъ Законъ приноси-
ли жершву ?

Отв. Закаляли скопа
и попомъ сжигали его
на жершвенникѣ .

Воп. Гдѣ былъ жер-
швенникъ ?

Отв. Предъ Скиніею
Свидѣнія .

Воп. Чпо въ ней хра-
нилось ?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄ .

Περὶ τῆς τῷ Θεῷ δι-
αθήκης σὺν τοῖς
Ἰσραηλίταις .

Ἐρώτησις .

Τίνι τροπῇ ἐν τῷ παλαιῷ
νόμῳ προσέφερον θυσίαν ;

Ἀπόκρ. Ἐσφαγον τὸ κτή-
νος, μετὰ δὲ ταῦτα κα-
τέκαιον αὐτὸ ἐν τῷ θυσι-
αστηρίῳ .

Ἐρώτ. Πῶ ὑπῆρχε τὸ θυ-
σιαστήριον ;

Ἀπόκρ. Πρὸ τῆς Σκηνῆς
τῷ Μαρτυρίῳ .

Ἐρώτ. Τί ἐφυλάττετο ἐν
αὐτῇ ;

Отв .

Das Siebente Capitel .

Von dem Bunde Gottes mit den Israe-
liten .

Frage .

Wie hat man im alten Testament geopfert ?

Antwort. Das Vieh wurde geschlachtet, und auf einem
Altar verbrannt .

Fr. Wo stand der Altar ?

Antwort. Vor der Stiftshütte .

Fr. Was wurde darin verwahrt ?

Antwort .

CAPVT VII .

De foedere Dei cum
Israëlitis .

Quaestio .

Quomodo in Veteri Testamento
offerebant victimam ?

Resp. Maclabant jumenta et
postea comburebant in
altari .

Quaest. Vbi fuit altare ?

Resp. Iuxta ostium Taber-
naculi Testimonii .

Quaest. Quid in eo serua-
batur .

CHAPITRE VII .

De l'alliance de Dieu
avec les Israélites .

Demande .

De quelle maniere sacrifioit-
on dans l'Ancien Testament ?

Rép. On egorgeoit la bête,
& puis sur l'autel on la
faisoit consumer par le
feu .

Dem. Où étoit placé l'autel ?

Rép. Devant le Tabernacle .

Dem. Qu'est ce qu'on y con-
fervoit ?

Resp .

ROZDZIAŁ VII .

O przymierzu Boga z Izraelitami .

Pytanie .

Jakim sposobiem w Starym Zakonie przynosili ofiarę ?

Odp. Zabijali bydłęta, a potem palili one na oltarzu .

Pyt. Gdzie stał oltarz ?

Odp. Przed Przebytkiem Swiadectwa .

Pyt. Co w nim chowano ?

Ж 2

Opd .

Отв. Кивотъ Завѣша. Ἀπόκρ. Ἡ Κιβωτός τῆς Διαθήκης.
Воп. Чшо такое Кивотъ? Ερώτ. Τί τοῦτο ὑπῆρχεν ἢ Κιβωτός;
Отв. Ящикъ со всѣхъ сторонъ обитый золотомъ. Ἀπόκρ. Ἡ κίστη πάντοθεν περικεκαλυμμένη χρυσῷ.
Воп. Чшо хранилось въ немъ? Ερώτ. Τί ἐφυλάττετο ἐν αὐτῇ;
Отв. Двѣ скрыжали или дски Закона. Ἀπόκρ. Δύω πλάκες τῶ νόμου.
Воп. Кшо были жрецами? Ερώτ. Τίνες ἦσαν ἱερεῖς;
Отв. Ааронъ и его дѣти. Ἀπόκρ. Ὁ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
Воп. Кшо такие были Левиты? Ερώτ. Τίνες ἦσαν Λευῖται;
Отв. Всѣ прочіе оны колѣна Левина, которые назначены были ко служению Скинии Свидѣній. Ἀπόκρ. Πάντες οἱ λοιποὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Λεβὶ, οἱ διορισμένοι ἦσαν πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου.

Воп.

Antw. Die Bundeslade.
Fr. Was war die Bundeslade?
Antw. Ein von allen Seiten mit Gold überzogener Kasten.
Fr. Was wurde in demselben verwahrt?
Antw. Zwei steinerne Tafeln, oder Gesetztafeln.
Fr. Wer waren die Hohenpriester?
Antw. Aaron und seine Söhne.
Fr. Was waren die Leviten?
Antw. Alle übrige von dem Stamme Levi, so zum Dienste in der Hütte des Stiffs bestimmt waren.

Fr.

Resp. Arca Foederis. **Rép.** L'Arche d'Alliance.
Quaest. Quid est Arca? **Dem.** Qu'est ce que l'Arche de l'Alliance?
Resp. Cista vndique auro obducta. **Rép.** Un petit coffre garni d'or de tous côtés.
Quaest. Quid seruabatur in ea? **Dem.** Que renfermoit-il?
Resp. Duae tabulae Legis. **Rép.** Les deux tables de la Loi.
Quaest. Qui fuerunt sacerdotes? **Dem.** Qui étoient les sacrificateurs?
Resp. Aaron et eius filii. **Rép.** Aaron & ses fils.
Quaest. Qui fuerunt Leuitae? **Dem.** Qui étoient les Levites?
Resp. Omnes caeteri de tribu Levi, qui designati ad seruendum in Tabernaculo Testimonii. **Rép.** Tous ceux de la tribu de Levi, qui étoient destinés pour servir devant le tabernacle.

Quaest.

Odp. Arka Przymierza.
Pyt. Co takiego iest Arka?
Odp. Skrzynia, zewsząd powleczonea złotem.
Pyt. Co w niej chowano?
Odp. Dwie tablice prawa.
Pyt. Którzy byli kapłanami?
Odp. Aaron i iego synowie.
Pyt. Którzy byli Lewitami?
Odp. Wszyscy inni z pokolenia Levi, którzy przeznaczeni byli ku służbie w Przybytku Świactwa.

Ж 3

Pyt.

Воп. Какой завѣщъ сдѣлалъ Богъ съ Израильянами?

Ερώτ. Ποίαν διαθήκην ἐποίησεν ὁ Θεὸς σὺν τοῖς Ἰσραηλίταις;

Отв. Такой же, какой и съ Авраамомъ.

Απόκρ. Τὴν αὐτὴν, ἣν αὐτὸς ἐποίησατο μετὰ τῷ Ἀβραάμ.

Воп. Что онъ обѣщаль имъ?

Ερώτ. Τί ἐκείνος ὑπέσχετο τοῖς αὐτοῖς;

Отв. Онъ обѣщаль ихъ сдѣлать своимъ народомъ, поселишь въ земли Ханаанской, и дашь имъ изобиліе благъ.

Απόκρ. Ὑπέσχετο ποιῆσαι αὐτοὺς τὸν λαὸν αὐτοῦ, κατοικῆσαι ἐπὶ τῆς γῆς Χαναάν, καὶ δεῖναι αὐτοῖς τὴν τῶν ἀγαθῶν περισσίαν.

Воп. А что обѣщаль народъ?

Ερώτ. Τί δὲ ὑπέσχετο ὁ λαός;

Отв. Любишь Бога всею сердцемъ своимъ, и хранишь его заповѣди.

Απόκρ. Ἀγαπήσασιν τὸν Θεὸν ὅλη τῇ καρδίᾳ, καὶ φυλάξουσιν τὰς ἐαυτῶν ἐντολάς.

Воп. Подъ какимъ наказаніемъ?

Ερώτ. Ὑπὸ ποίαν τιμωρίαν;

Отв.

Fr. Was für eigen Bund richtete Gott mit den Israeliten auf?

Antwort. Eben solchen, als mit Abraham.

Fr. Was versprach Er ihnen?

Antwort. Er versprach ihnen, sie zu seinem Volke zu machen, ihnen zur Wohnung das Land Canaan zu geben, und sie mit allen Gütern zu überhäuffen.

Fr. Und was versprach Ihm das Volk?

Antwort. Gott, von ganzem Herzen zu lieben, und seine Gebothe zu halten.

Fr. Unter was für einer Strafe?

Antwort.

Quaest. Quale foedus pepigit Deus cum Israelitis?

Dem. Quelle alliance Dieu fit-il avec Israélites?

Resp. Idem, quod et cum Abrahamo.

Rép. La même qu'avec Abraham.

Quaest. Quid promisit illis?

Dem. Que leur promit-il?

Resp. Promisit facere illos suum populum, dare terram Chanaan et abundantiam bonorum.

Rép. Il leur promit, de faire d'eux son peuple, de les établir dans le pays de Canaan, & de leur donner tous les biens en abondance.

Quaest. Populus vero quid promisit?

Dem. Et le peuple que lui promit-il de son côté?

Resp. Diligere Deum ex toto corde et servare mandata eius.

Rép. D'aimer Dieu de tout son cœur & d'observer ses commandemens.

Quaest. Sub quanam poena?

Dem. Sous quelle peine?

Resp.

Pyt. Iakie przymierze Bóg zawarł z Izraelitami?

Odp. Takież iak i z Abrahamem.

Pyt. Co On im obiecał?

Odp. Obiecał uczynić ich swoim ludem, dać im ziemię Chanaan i zlewać na nich obfitość dobrodzeystw swoich.

Pyt. Cóż naród obiecał?

Odp. Kochać Boga, z całego serca swojego, i zachowywać Jego przykazania.

Pyt. Pod iakim warunkiem?

Odp.

Отв. Подъ наказаніемъ изгнанія и преперив- ния всякихъ бѣдностей.

Воп. Хорошо ли сей со- юзь наблюдаемъ былъ?

Отв. Хорошо со сто- роны Бога.

Воп. Какія сдѣлалъ онъ чудеса, чтобъ имъ дос- тигнуть въ землю Ха- наанскую?

Отв. Иссушилъ Иорданъ, когда имъ нужно было перейти чрезъ него.

Воп. А какъ сохранялъ народъ завѣтъ пошь?

Отв. Весьма худо.

Воп. Сколько разъ на- рушали они оной въ пустынѣ?

Αποκρ. Ἐπο τρωρία ἐκδιώξεως καὶ ἐπιμονῆς ἀπασῶν δυσυχῶν.

Ἐρώτ. Καλῶς ἄτος ὁ συν- δεσμος ἐφυλάττετο;

Αποκρ. Καλῶς ἐκ μέρους τῆ Θεῷ.

Ἐρώτ. Ποία αὐτος ἐποίησε θαύματα, ἵνα ἐπιτυχῶ- σιν ἐκεῖνοι τῆς γῆς τῶν Χανααναιῶν;

Αποκρ. Ἐξήρανε τὰν Ἰορ- δάνην, ὅταν ἐκεῖνοι εἶχον ἀνάγκην διαβῆναι αὐτὸν.

Ἐρώτ. Πῶς δὲ ὁ λαὸς ἐ- φύλαττε τὴν διαθήκην ἐ- κείνην;

Αποκρ. Κακῶς.

Ἐρώτ. Ποσάκις παρέβαι- νον αὐτοὶ ἐκείνην ἐν τῇ ἐρημίᾳ;

Отв.

Antwort. Unter der Verbannung aus diesem Lande, und der Ausstehung allerhand Unglücksfälle.

Fr. War dieser Bund treulich gehalten?

Antwort. Von Gottes Seite war er treulich gehalten.

Fr. Was that Er für Wunderwerke, um sie in das Land Canaan hinein zu führen?

Antwort. Er trocknete den Fluß Jordan aus, als sie den- selben übergehen sollten.

Fr. Wie hielt das Volk jenen Bund.

Antwort. Sehr schlecht.

Fr. Wie vielmahl hat es denselben in der Wüste gebro- chen?

Antwort.

Resp. Sub poena ejectionis et patientiae omnium calamitatum.

Quaest. An bene hoc foedus confervabatur?

Resp. Ex parte Dei bene.

Quaest. Quaenam fecit mira- cula, vt illi ingrederentur terram Chanaan?

Resp. Exsiccauit Iordanem, cum illis necesse erat trans- ire per eum.

Quaest. Quomodo populus confervauit foedus istud?

Resp. Pessime.

Quaest. Quoties violarunt il- lud in deserto?

Rép. Sous peine du bannisse- ment & de la souffrance de toutes les miseres.

Dem. Cette alliance fut-elle bien observée?

Rép. Bien de la part de Dieu.

Dem. Quels miracles fit-il pour les faire parvenir au pays des Cananéens?

Rép. Il dessécha le Jourdain au moment, qu'ils de- voient le traverser.

Dem. Et le peuple comment observa-t-il son alliance avec Dieu?

Rép. Très mal.

Dem. Combien de fois l'a- t-il rompu dans le désert?

Resp.

Odp. Pod karą wygnania i poniesienia wszelkiego rodzaju nędzy.

Pyt. Wiernież to przymierze było zachowaném?

Odp. Wiernie ze strony Boga.

Pyt. Iakie Bóg uczynił cuda, ażeby oni mogli weyść do ziemi Chananeyskiej?

Odp. Wysuszył Iordan, kiedy im przezeń trzeba było przechodzić.

Pyt. Iak zaś naród zachowywał to przymierze?

Odp. Bardzo zle.

Pyt. Wiele razy Izraelici gwałcili przymierze w pustyni?

3

Odp.

Отв. Болѣе, нежели десяти разъ.

Воп. Что они сдѣлали по поселеніи своемъ въ земли обѣщанной?

Отв. Они часто поклонялись идоламъ въ имя Бога.

Ἀποκρ. Πλέον, ἢ δεκάκις.

Ἔρωτ. Τί αὐτοὶ ἐποίησαν μετὰ τὴν ἐαυτῶν μετακίαν ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐπιγγυημένης;

Ἀποκρ. Αὐτοὶ πολλάκις προσκύνῃσαν τὰ εἰδῶλα, ἀντὶ τοῦ προσκύνῃσαι τὸν Θεόν.

Antwort. Mehr als zehn mal.

Fr. Was machten sie, nachdem sie sich im gelobten Lande niedergelassen hatten?

Antwort. Anstatt Gottes verehrten sie oft die Götzen.

ГЛАВА 8.

О ИДОЛОПОКЛОНСТВѢ.

Вопросъ.

Не было ли другихъ народовъ, которые бы кланялись идоламъ?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

Περὶ τῆς εἰδωλολατρίας.

Ἔρωτησις.

Ἦσαν καὶ ἕτεροι καὶ προσκυνῶντες τὰ εἰδῶλα;

Отв.

Das achte Capitel.

Von der Abgötterey.

Frage.

Waren nicht noch andre Völker, die da Götzen anbeteten?

Antwort.

Resp. Plus, quam decies. *Rép.* Plus de dix fois.

Quaest. Quid illi fecerunt post migrationem in terra promissa?

Dem. Que firent-ils après leur établissement dans la terre promise!

Resp. Illi saepe adorabant idola loco Dei.

Rép. Au lieu de Dieu souvent ils adorèrent des idoles.

Odp. Więcej niż dziesięć razy.

Pyt. Iak że oni postępowali po odziedziczeniu ziemi obiecanej?

Odp. Często czcili bałwanów zamiast Boga.

CAPVT VIII.

De idololatria.

Quaestio.

Euerunt ne aliae gentes, quae adorarent idola?

CHAPITRE VIII.

De idolatrie.

Demande.

N'y avoit il point d'autres peuples adorateurs des idoles?

Resp.

ROZDZIAŁ VIII.

O bałwochwalstwie.

Pytanie.

Byłyż i inne narody, którzy czcili bałwanów?

32

Odp.

Отв. Многие. Они ихъ сами по своему произволению выдумывали и дѣлали.

Воп. Что представляли сии идолы?

Отв. Мужчинъ, женщинъ и животныхъ, кошорыхъ они богами и богинями называли.

Воп. Какъ они ихъ почитали?

Отв. Они имъ молились и приносили жершвы.

Воп. Отъ чего произошло такое ослѣпленіе?

Отв. Отъ того, что они позабыли своего Создателя.

Воп. Какъ они его забыли?

Аπόκρ. Πολλοὶ. Ἀυτοὶ κατὰ τὸ ἄρεσόν αὐτῶν ἐξευρέσκοντες αὐτὰ ἐποίησαν.

Ἐρώτ. Τί παρίσταν ταυτά τὰ εἰδωλα;

Απόκρ. Ἄνδρας, γυναῖκας καὶ τὰ ζῶα, ἃ ἐκείνοι θεοὺς καὶ θεᾶς ὀνόμαζον.

Ἐρώτ. Πῶς ἐκείνοι αὐτὰ ἐτίμων;

Απόκρ. Ἐκείνοι αὐτοῖς προσεύχοντο καὶ προσέφερον τὰς θυσίας.

Ἐρώτ. Πόθεν προήλθε τοιαύτη τυφλωσις;

Απόκρ. Ἐκ τῆς ἐπιλαθείσθαι τῆς αὐτῶν Κτίσεως.

Ἐρώτ. Πῶς ἐκείνοι ἐπέλαθοντο αὐτῆς;

Отв.

Antw. Ja, es waren ihrer viele, sie erdichteten die Götzen nach ihrem Gutdünken, und machten sie selbst.

Fr. Was stellten diese Götzen vor?

Antw. Männer, Weiber und Thiere, welche sie Götter und Göttinnen nannten.

Fr. Wie verehreten sie selbige?

Antw. Sie beteten selbige an, und opferten ihnen.

Fr. Woher kam diese Blindheit her?

Antw. Von der Vergessenheit ihres Schöpfers.

Fr. Wie haben sie Ihn vergessen?

Antw.

Resp. Multae. Illae fua iponte excogitabant et faciebant ea.

Quaest. Quid repraesentabant ista idola?

Resp. Mares, foeminas et animalia, quae illae gentes deos et deas nominabant.

Quaest. Quomodo istae gentes illa colebant?

Resp. Adorabant illa et victimas offerebant illis.

Quaest. Vnde provenit eiusmodi caecitas?

Resp. Inde, quod illae oblitae sunt sui Creatoris.

Quaest. Quomodo illae oblitae eius?

Rép. Oui: il y en avoit plusieurs, qui les imaginoient, & les formoient à leur gré.

Dem. Ces Idoles que représentoient-ils?

Rép. Ils représentoient des hommes, des femmes & des animaux, qu'ils honoroient du nom de Dieux & de Déesses.

Dem. Comment les servoient-ils?

Rép. Ils les imploroient & leur sacrifioient.

Dem. Cet aveuglement d'où provint-il?

Rép. De l'oubli de leur Createur.

Dem. Comment l'ont-ils oublié?

Resp.

Odp. Viele ich było, którzy sami wedle swoiego upodobania wymyslali i robili bałwanów.

Pyt. Co wystawiali bałwany?

Odp. Mężczyzn, kobiet, zwierząt, których oni bogami i boginiami nazywali.

Pyt. Jak oni ich czcili?

Odp. Modlili się do nich i czynili im ofiary.

Pyt. Skąd poszło takowe zasłepienie?

Odp. Stąd, iż ludzie zapomnieli o swoim Stwórcy.

Pyt. Iakim sposobem zapomnieli o Nim?

3 3

Odp.

Отв. Они впадши во всякия беззаконія и нешествова, не могли, а пошому и спрашились объ истинномъ Богѣ и думашь; Дяволь же имѣлъ шогда случай больше ихъ къ шому обольщати.

Воп. Чшо произвело идолопоклонство?

Отв. Оно ввело ихъ во всякия беззаконія.

Воп. Какъ иначе называются идолопоклонники?

Отв. Язычниками.

Απόκρ. Ἐκείνοι ἐμπεσοντες εἰς πάσας ἀνομίας καὶ ἀνομίας, ἐκ πῶδναντο, ἀκολούθως δὲ καὶ ἐφοβήντο ἐνθυμείσθαι τὸ ἀληθινὸν Θεῶν. Διάβολος δὲ εἶχεν εὐκαιρίαν καὶ πλεονεκείνους πρὸς ταῦτα ἐξαπατᾶν.

Ἐρώτ. Τί παρήγαγεν εἰδωλολατρεία;

Απόκρ. Αὐτὴ εἰσηγάγεν ἐκείνους εἰς πάσας ἀνομίας.

Ἐρώτ. Πῶς ἄλλως ὀνομάζονται εἰδωλολάτραι;

Απόκρ. Ἑθνικοί.

ГЛАВА.

Antw. Nachdem sie sich allen Unordnungen und Ausschweifungen übergeben haben, so fürchteten sie sich und dadurch selbst brachten sie sich ausser Stande, an den wahren Gott zu gedenken; der Teufel aber bekam alsdann die Gelegenheit, sie noch weiter davon zu entfernen.

Fr. Was kam von der Abgötterey her?

Antw. Allerhand Gottlosigkeit, auf welche sie vermittelst ihrer verfielen.

Fr. Wie werden die Götzendiener anders genannt?

Antw. Heiden.

Resp. Quatenus prolapsi sunt in omnia scelera, ideo non potuerunt, imo timebant de vero Deo et cogitare; Diabolus autem tunc invenit praecipuam occasionem decipiendi illas.

Quaest. Quid effecit idololatria?

Resp. Aperuit viam ad omnes iniquitates.

Quaest. Quomodo aliter vocantur Idololatrae?

Resp. Pagani.

Rép. Plongés dans toutes sortes des crimes & des excès, ils n'osoient & par là même n'étoient pas en état, de penser à un vrai Dieu: quant à Démon, il avoit alors l'occasion de les en détourner encore davantage.

Dem. Que resulta-t-il de l'Idolâtrie?

Rép. Ils furent par elle entraînés dans toutes sortes des crimes.

Dem. Comment les Idolâtres s'appellent-ils autrement?

Rép. Les Payens.

CAPVT.

Odp. Ludzie, pogrążeni będąc we wszelkiego rodzaju występki, nie mogli, owszem obawiali się nawet pomysleć o prawdziwym Bogu; Szatan zaś miał wtedy porę więcej ich zwodzić.

Pyt. Jaki skutek był bałwochwalstwa?

Odp. Ono pogrążyło ludzi we wszelkiego rodzaju przestępstwa.

Pyt. Jak inaczej nazywają się bałwochwalcy?

Odp. Poganami.

ГЛАВА 9.
О ДАВИДЬ И МЕС-
СИИ.

Вопросъ.

Какое имѣли правленіе
Израильяне по вхо-
дѣ своемъ въ землю
обѣщованную?

Отв. Они имѣли сперва
Судей, потомъ Царей.

Воп. Кто былъ пер-
вой Царь?

Отв. Саулъ.

Воп. Кто второй?

Отв. Давидъ.

Воп. Опъ копораго былъ
онъ колѣна?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.
Περὶ τοῦ Δαβὶδ καὶ
Μεσσίᾳ.

Ἑρώτησις.

Ποῖαν κυβέρνησιν εἶχον οἱ
Ἰσραηλίται μετὰ τὸ εἰ-
σελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
γῆν τῆς ἐπαγγελίας;

Ἀποκρ. Αὐτοὶ εἶχον πρῶ-
τον μὲν Κριτᾶς, ὑστερον δὲ
Βασιλεῖς.

Ἑρώτ. Τίς ὑπῆρχε πρῶ-
τος Βασιλεὺς;

Ἀποκρ. Σαὺλ.

Ἑρώτ. Τίς δεύτερος;

Ἀποκρ. Δαβὶδ.

Ἑρώτ. Ἀφ' ἧς φυλῆς ἦν
αὐτός;

Отв.

Das neunte Capitel.

Von David und dem Messias.

Frage.

Was für eine Regierung hatten die Israeliten nach
ihrem Einzug in das gelobte Land?

Antwort. Anfangs hatten sie Richter, und hernach Könige.

Fr. Wer ist der erste König gewesen?

Antwort. Saul.

Fr. Wer der zweite?

Antwort. David.

Fr. Aus welchem Stamme war er?

Antwort.

CAPVT IX.
De Dauide et Messia.

Quaestio.

Quale regimen habuerunt Israe-
litae post introitum suum
in terram promissam?

Resp. Prius habuerunt Iudi-
ces, postea Reges.

Quaest. Quis fuit primus
Rex?

Resp. Saul.

Quaest. Quis secundus?

Resp. David.

Quaest. De qua tribu natus
ille?

CHAPITRE IX.
De David & de
Messie.

Demande.

Quel gouvernement les Is-
raélites avoient-ils, étant
entré dans la terre pro-
mise?

Rép. Premièrement ils eu-
rent des Juges, & ensuite
des Rois.

Dem. Qui fut leur premier
Roi?

Rép. Saül.

Dem. Et le second?

Rép. David.

Dem. De quelle tribu for-
toit-il?

Resp.

R O Z D Z I A Ł IX .

O Dawidzie i Mefsiaszu (czyli Chrystusie.)

Pytanie.

Jaki mieli rząd Izraelici po odziedziczeniu ziemi obie-
caney?

Odp. Oni mieli s początku Sędziów, a potem Królów.

Pyt. Kto był pierwszym Królem?

Odp. Saul.

Pyt. Kto drugim?

Odp. Dawid.

Pyt. Z jakiego ón był pokolenia?

M

Отв. Отъ колѣна Іудина .

Воп. Гдѣ онъ жилъ?

Отв. Въ Іерусалимѣ на горѣ Сіонѣ .

Воп. Куда онъ приказалъ принести Кивотъ Завѣша ?

Отв. Туда же на гору Сіонѣ .

Воп. Что обѣщаль ему Богъ ?

Отв. Что его попомки всегда надъ народомъ Божиимъ царствовать будутъ .

Воп. Что еще ?

Отв. Что онъ него родится Спаситель Христосъ .

Ἀπόκρ. Ἀπὸ φυλῆς τῆς Ἰούδα .

Ἐρώτ. Πῶς δὲ αὐτὸς ᾔκει ;

Ἀπόκρ. Ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐν ὄρει τῆς Σιών .

Ἐρώτ. Ποῦ δὲ ἐκέλευσεν αὐτὸς προσενηχεῖν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ;

Ἀπόκρ. Εἰς τὸ αὐτὸ ὄρος τῆς Σιών .

Ἐρώτ. Τί δὲ ὑπέσχετο αὐτῷ ὁ Θεός ;

Ἀπόκρ. Ὅτι ἐκγονοὶ αὐτῆς αἰεὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῷ λαῷ τῆς Θεῶν .

Ἐρώτ. Τί προσέτι ;

Ἀπόκρ. Ὅτι ἀπὸ αὐτῆς γενήσεται ὁ Σωτὴρ ὁ Χριστός .

Воп.

Antw. Aus dem Stamme Juda .

Fr. Wo wohnete er ?

Antw. Zu Jerusalem, auf dem Berge Zion .

Fr. Wohin befahl er die Bundeslade zu bringen ?

Antw. Eben dahin, auf den Berg Zion .

Fr. Was versprach ihm Gott ?

Antw. Daß seine Nachkommen immer über das Volk Gottes herrschen werden .

Fr. Was noch mehr ?

Antw. Daß von ihm der Heiland Christus abstammen werde .

Fr.

Resp. De tribu Iudae .

Quaest. Vbi habitabat ille ?

Resp. Hierosolymae in monte Sion .

Quaest. Quò ille iussit adferre Arcam Foederis ?

Resp. In montem Sion .

Quaest. Quid promisit illi Deus ?

Resp. Quod eius posteri super populo Dei semper regnabunt .

Quaest. Quid adhuc ?

Resp. Quod ex eius tribu nascetur Saluator Christus .

Rép. De la tribu de Juda .

Dem. Où demeuroit-il ?

Rép. A Jérusalem sur le mont de Sion .

Dem. Où fit-il transporter l'Arche de l'Alliance ?

Rép. Sur la même montagne de Sion .

Dem. Que Dieu lui promit-il ?

Rép. Que ses descendans regneront toujours sur le peuple de Dieu .

Dem. Quoi de plus ?

Rép. Que sa posterité enfantera le Christ le Sauveur du monde .

Quaest.

Odp. Z pokolenia Iudy .

Pyt. Gdzie żył Dawid ?

Odp. W Ieruzalem na górze Sion .

Pyt. Dokąd ón rozkazał przenieść Arkę Przymierza ?

Odp. Tamże, na górę Sion .

Pyt. Co mu Bóg obiecał ?

Odp. Iż potomstwo jego zawsze będzie nad narodem Bożym królować .

Pyt. Coż jeszcze ?

Odp. Iż z niego narodzi się Chrystus Zbawiciel .

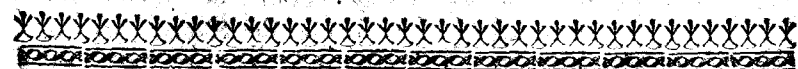
И 2

Pyt.

Воп. Что значить сие слово Христось?
Отв. Значить помазанный, или посвященный.

Ἐρώτ. Τί σημαίνει τὸ ὄνομα, Χριστός;
 Απόκρ. Σημαίνει τὸ, κει-
 χρισμένος ἢ κατερωμένος.

Fr. Was bedeutet das Wort Christus?
Antw. Einen Gesalbten oder Geheilichten.

ГЛАВА 10.

О РАЗДѢЛЕНІИ САМАРІЙСКОМЪ.

Вопросъ.

Кто былъ наследникъ Давида?

Отв. Сынъ его Соломонъ.

Воп. Какое имѣлъ онъ правление?

Отв. Благополучное и спокойное.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Περὶ τῆς χωρίσεως Σαμαρείας.

Ἐρωτήσεις.

Τίς ἦν διαδοχὸς τῆς Δα-
βίδ;

Ἀπόκρ. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ
Σολομών.

Ἐρώτ. Ποῖαν κυβέρνησιν αὐ-
τὸς εἶχε;

Ἀποκρ. Εὐτηχῆ ἢ ἡσυ-
χίαν.

Воп.

Das zehente Capitel.

Von der Samaritischen Trennung.

Frage.

Wer war Davids Nachfolger?

Antw. Sein Sohn Salomo.

Fr. Was für eine Regierung hatte er?

Antw. Glückliche und ruhige.

Fr.

Quaest. Quid significat hoc nomen, Christus?
Resp. Vinctus.

Dem. Que veut dire le nom de Christ?
Rép. Il veut dire oint, ou sacré.

Pyt. Co znaczy to słowo Chrystus?
Odp. Znaczy pomazaniec, albo poświęcony.

CAPVT X.

De Diuisione Samaritarum.

Quaestio.

Quis fuit haeres Dauidis?

Resp. Filius eius Salomo.

Quaest. Quale ille habuit regimen?

Resp. Felix et tranquillum.

CHAPITRE X.

De la division des Samaritains.

Demande.

Qui fut l'héritier de David?

Rép. Son fils Salomon.

Dem. Quel fut son regnet

Rép. Paisible & fortuné.

Quaest.

ROZDZIAŁ X.

O oddzieleniu się Samarytanów.

Pytanie.

Kto był następcą Dawida?

Odp. Syn jego Salomon.

Pyt. Jakie było jego panowanie?

Odp. Szczęśliwe i spokojne.

И 3

Pyt.

Воп. Не имѣлъ ли онъ чего лучше?

Отв. Онъ имѣлъ истинную мудрость.

Воп. Чшо онъ сдѣлалъ?

Отв. Сосстроилъ храмъ Иерусалимскій.

Воп. Не было ли другаго какого тамъ храма, гдѣ бы Богу поклонялись?

Отв. Нѣтъ; одинъ только былъ храмъ и одинъ жертвенникъ.

Воп. Для чего такъ?

Отв. Чшобъ шѣмъ даше знать, что одинъ только есть Богъ, и одна иѣра.

Ερώτ. Οὐκ εἶχεν αὐτὸς κάλλιον τι;

Απόκρ. Αὐτὸς εἶχεν ἀληθινὴν σοφίαν.

Ερώτ. Τί ἐποίησεν ἐκεῖνος;

Απόκρ. Ὁκοδόμησε τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ερώτ. Οὐκ ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἕτερος τις ναὸς, ἢ ἐν αὐτῷ προσκυνήσωσι τῷ Θεῷ;

Απόκρ. Οὐχ, ἀλλ' εἰς μόνον ἢ ὁ ναὸς, ἢ ἐν θυσιάζηριον.

Ερώτ. Διὰ τί ἕτως;

Απόκρ. Ἴνα ἐκ τῆς μάθωσιν, ὅτι εἰς μόνον εἰσὶν ὁ Θεὸς, καὶ μία πίστις.

Воп.

Fr. Hat er noch was besseres gehabt?

Antwort. Ja, er besaß die ächte Weisheit.

Fr. Was hat er gebauet?

Antwort. Den Tempel zu Jerusalem.

Fr. War nicht daselbst noch ein anderer Tempel, wo man Gott angebetet hätte?

Antwort. Nein, es war nur ein einziger Tempel, und ein einziger Altar.

Fr. Warum denn so?

Antwort. Um dadurch zu zeigen, daß nur ein Gott, und ein Glauben sey.

Fr.

Quaest. Non ne habuit aliquid praestantius?

Dem. Ne fut-il pas possesseur de quelque chose de plus precieuse encore?

Resp. Habuit veram sapientiam.

Rép. Il possédoit la véritable sagesse.

Quaest. Quid ille fecit?

Dem. Qu'a-t-il fait?

Resp. Aedificauit templum Hierosolimitanum.

Rép. Il a bâti le temple de Jerusalem.

Quaest. Erat ne ibi alterum templum, vbi Deum adorerent?

Dem. N'y avoit-il point d'autre temple, où l'on auroit pu adorer Dieu?

Resp. Non, at vnum erat templum et vnum altare.

Rép. Non, il n'y avoit qu'un seul temple, & qu'un seul Autel.

Quaest. Quare ita?

Dem. Pourquoi cela?

Resp. Vt per hoc fit certum, vnum esse Deum et vnam fidem.

Rép. Pour montrer par là, qu'il n'y a qu'un seul Dieu, & qu'une seule religion.

Quaest.

Pyt. Nie miał że Salomon czego lepszego?

Odp. Miał ón prawdziwą mądrość.

Pyt. Co ón uczynił?

Odp. Wystawił kościół Ieruzaleński.

Pyt. Nie byłoż w Ieruzolimie drugiego kościoła, w którymby kłaniali się Bogu?

Odp. Nie; ieden tylko był kościół i ieden ołtarz.

Pyt. Dla czego tak?

Odp. Ażeby przez to oznaczyć, iż ieden tylko jest Bóg i iedna wiara.

Pyt.

Воп. До смерти ли своей сохранил Соломонъ мудрость?

Ερώτ. Έως τῆ θανάτου αὐτῆ διαφύλαξεν ὁ Σολομών τὴν σοφίαν;

Отв. Нѣтъ, онъ лишился ея въ оубъ любви къ женщинамъ.

Απόκρ. Οὐχι, ἀλλ' ἔσκηρῆθη ἐκείνης ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τῶν γυναικῶν.

Воп. Что сдѣлалось по его смерти?

Ερώτ. Τί ἐγένετο μετὰ τοῦ θανάτου αὐτῆ;

Отв. Царство его раздѣлилось.

Απόκρ. Ἡ βασιλεία αὐτῆ διηρέθη.

Воп. Что оспалось сыну его?

Ερώτ. Τί δὲ τῷ υἱῷ αὐτῆ ἐλίπη;

Отв. Два только колѣна, Иудино и Вениаминово.

Απόκρ. Δύω μόνον φυλαί, τῆ Ἰουδα καὶ τῆ Βενιαμίν.

Воп. Кто сдѣлался Царемъ другихъ десяти колѣнъ?

Ερώτ. Τίς ἐγένετο βασιλεὺς ἄλλων τῶν δέκα φυλῶν;

Отв. Иероваамъ, слуга Соломоновъ.

Απόκρ. Ἰεροβοάμ, ὁ ὑπηρέτης τῆ Σολομῶνος.

Воп. Что сдѣлалъ онъ, чинюбъ утвърдити свой престолъ?

Ερώτ. Τί δὲ ἐποίησεν αὐτὸς, ἵνα στερεώσῃ τὸν αὐτῆ θρόνον;

Отв.

Fr. Behielt Salomo diese Weisheit bis an seinen Tod?
Antw. Nein, er verlor selbige aus Leidenschaft zu den Weibern.

Fr. Was geschah nach seinem Tode?
Antw. Sein Reich wurde getheilet.

Fr. Was blieb seinem Sohne übrig?
Antw. Nur zwey Stämme Juda, und Benjamin.

Fr. Wer wurde König der übrigen zehen Stämme?
Antw. Jeroboam, des Salomons Diener.

Fr. Was that er, um seinen Thron zu besessigen?
Antw.

Quaest. Ad terminum ne vitae suae conseruauit Salomo sapientiam?

Dem. Salomon conserva-t-il la sagesse jusqu'à sa mort?

Resp. Non, priuatus est illa prae amore mulierum.

Rep. Non, il s'en priva par l'amour pour les femmes.

Quaest. Quid euenit post mortem eius?

Dem. Qu'arriva-t-il après sa mort?

Resp. Regnum eius diuisum est.

Rep. Son royaume se diuisa.

Quaest. Quid relictum filio eius?

Dem. Qu'en resta-t-il à son fils?

Resp. Duae tantum tribus, nempe Iudae et Beniamini.

Rep. Deux tribus seulement, celle de Juda & celle de Benjamin.

Quaest. Quis creatus Rex aliarum decem tribuum?

Dem. Qui deuit le Roi de dix autres?

Resp. Ieroboam, seruus Salomonis.

Rep. Jeroboam, seruiteur de Salomon.

Quaest. Quid fecit ille, ut stabili-ret suum solium?

Dem. Que fit-il pour affermir son trône?

Resp.

Pyt. Zachował ze Salomo do samey smierci swą mądrość?
Odp. Nie; ón był z niej ogołocony przez zamilowanie kobiet.

Pyt. Co się stało po jego smierci?
Odp. Królestwo jego rozdzieloném zostało.

Pyt. Co się dostało synowi jego?
Odp. Dwa tylko pokolenia, Iudy i Beniamina.

Pyt. Kto był obrany Królem innych dziesięciu pokoleń?
Odp. Ieroboam, słuzalec Salomona.

Pyt. Co ón uczynił dla ustalenia swego tronu?
Odp.

- Отв.** Онъ сдѣлалъ расколъ.
Воп. Что такое расколъ?
Отв. Раздѣленіе Церкви.
Воп. Гдѣ осталась истинная Церковь?
Отв. Во Иерусалимѣ.
Воп. Какой городъ былъ столицею Государства Израильскаго, и ложной церкви?
Отв. Самарія.
- Ἀποκρ.** Ἄυτὸς ἐποίησε σχίσμα.
Ἐρώτ. Τί ἐστὶ σχίσμα;
Ἀποκρ. Διαίρεσις τῆς ἐκκλησίας.
Ἐρώτ. Πᾶ ἔμεινεν ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησία;
Ἀποκρ. Ἐν Ἱερουσαλῆμ.
Ἐρώτ. Ποία πόλις ἦν θρόνος τῆς βασιλείας τῆ Ἰσραὴλ, καὶ τῆς ψευδοῦς ἐκκλησίας;
Ἀποκρ. Ἡ Σαμαρεία.

- Antwort.** Er machte einen Anhang im Glauben.
Fr. Was ist der Anhang im Glauben?
Antwort. Eine Spaltung in der Religion.
Fr. Wo blieb die wahre Kirche?
Antwort. Zu Jerusalem.
Fr. Welche Stadt war der Sitz des Israelitischen Reichs und der falschen Kirche?
Antwort. Samarie.

ГЛАВА

- Resp.** Ille fecit schisma. **Rép.** Il forma un schisme.
Quaest. Quid est schisma? **Dem.** Qu'est ce que le schisme?
Resp. Divisio Ecclesiae. **Rép.** La division de l'Eglise.
Quaest. Vbi relicta vera Ecclesia? **Dem.** La véritable Eglise où resta-t-elle donc?
Resp. Hierosolimae. **Rép.** A Jérusalem.
Quaest. Quenam vrbs fuit capitalis regni Israelitarum et falsae ecclesiae. **Dem.** Quelle étoit donc la capitale du Royaume des Israelites, & le Siege de la fausse eglise?
Resp. Samaria. **Rép.** Samarie.

- Odp.** On uczynił odszczepieństwo.
Pyt. Co znaczy odszczepieństwo?
Odp. Rozdzielenie kościoła.
Pyt. Gdzie został prawy kościół?
Odp. W Jerozalem.
Pyt. Jakie miasto było stołeczném królestwa Izrael-skiego i nieprawego kościoła?
Odp. Samaria.

СА-

**ГЛАВА 11.
О ПРОРОКАХЪ.**

Вопросъ.

Кто такіе были Пророки?

Отв. Мужи духомъ Божиимъ исполненные.

Воп. Кто былъ такой духъ сей?

Отв. Богъ Духъ Святый, которой всяку шварь оживолевворяетъ.

Воп. Для чего называютъ ихъ Пророками?

Отв. Потому, что они будущее прорекали.

Воп. Когда ихъ больше было?

Отв. По раздѣленіи Израильскаго Государства.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.
Περὶ τῶν Προφητῶν.

Ἐρωτήσεις.

Τίνες τοῦτοι ἦσαν οἱ Προφῆται;

Ἀποκρ. Ἄνδρες μεσοὶ τῷ πνεύματος Θεοῦ.

Ἐρωτ. Τί ἦν τῆτο τὸ πνεῦμα;

Ἀποκρ. Ὁ Θεὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ζωοποιεῖν πᾶν κτίσμα.

Ἐρωτ. Διὰ τί ὀνομάζουσιν αὐτὲς Προφῆτας;

Ἀποκρ. Ὅτι αὐτοὶ προέφασαν τὸ μέλλον.

Ἐρωτ. Ποτε ἦσαν αὐτοὶ πλεיוνες;

Ἀποκρ. Μετὰ τὴν διαίρεσιν τῆς γῆς Ἰσραὴλ βασιλείας.

Воп.

**Das eilfte Capitel.
Von den Propheten.**

Frage.

Wer waren die Propheten?

Antw. Männer volle des Geistes Gottes.

Fr. Was ist ein solcher Geist?

Antw. Gott der heilige Geist, der ein jedes Geschöpf lebendig macht.

Fr. Warum nennt man sie Propheten?

Antw. Weil sie das Künftige vorher sagten.

Fr. Wann sind sie in grösserer Zahl gewesen?

Antw. Nach der Zertheilung des Israelitischen Reiches.

Fr.

**CAPVТ XI.
De Prophetis.**

Quaestio.

Qui fuerunt Prophetae?

Resp. Viri Divino Spiritu pleni.

Quaest. Quis fuit eiusmodi spiritus?

Resp. Deus Spiritus Sanctus, qui omnem creaturam vivificat.

Quaest. Quare illos vocant prophetas?

Resp. Ideo, quod illi de futuris praedicebant.

Quaest. Quando illi plures fuerunt?

Resp. Post diuisionem regni Israelitarum.

**CHAPITRE XI.
Des Prophetes.**

Demande.

Que ce qu'étoient les Prophetes?

Rép. C'étoient des hommes remplis de l'esprit de Dieu.

Dem. Qu'est ce que l'esprit de Dieu?

Rép. Dieu le Saint Esprit, qui vivifie chaque créature.

Dem. Pourquoi les appelle-t-on Prophètes?

Rép. Par ce qu'ils prédisoient l'avenir.

Dem. Quand est ce qu'ils ont été en plus grand nombre?

Rép. Après la division du Royaume d'Israël.

Quaest.

**ROZDZIAŁ XI.
O Prorokach.**

Pytanie.

Kto byli Prorocy?

Odp. Ludzie pełni ducha Bożkiego.

Pyt. Kto był tym duchem?

Odp. Bóg Duch Święty, który wszelkie stworzenie ożywia.

Pyt. Dla czego ich nazywają Prorokami?

Odp. Dla tego, iż oni przyszłe rzeczy przepowiadali.

Pyt. Kiedy ich było najwięcej?

Odp. Po rozdzieleniu królestwa Izraelskiego.

Воп. Которыхъ Пророковъ имѣемъ мы писаніе ?

Отв. Исаи, Іереміи, и прочихъ, которыхъ числомъ шестнадцать.

Всп. Что они предсказали ?

Отв. Совершенное разрушеніе Государства Самарійскаго.

Воп. А объ Іерусалимѣ что ?

Отв. Что онъ разоренъ и опять возсавленъ будетъ.

Воп. Говорили ль они чпонибудь о Мессіи ?

Отв. они все предсказали, что ему случится.

Ερώτ. Τίνων Προφητῶν ἔχομεν ἡμεῖς γραφῆν;

Ἀπόκρ. Ἰσαΐα, Ἱερεμίᾳ καὶ ἐπιλόικων, οἵτινες ἀριθμῶ εἰσὶν ἕξ καὶ δεκά.

Ερώτ. Τί αὐτοὶ προέλεγον;

Ἀπόκρ. Τὴν τελείαν κατάρσιν τῆς βασιλείας Σαμαρίας.

Ερώτ. Περὶ δὲ Ἱερουσαλῆμ τί;

Ἀπόκρ. Ὅτι διαπερδύσεται ἐκείνη καὶ πάλιν ἀναστήσεται.

Ερώτ. Εἶπον τι περὶ τοῦ Μессία;

Ἀπόκρ. Αὐτοὶ προεῖπον ἅπαντα, ἃ ἐμελλον αὐτῷ συμβῆναι.

Воп.

Quaest. Quorum Prophetarum habemus nos scripta?

Dem. De quels Prophètes les écrits nous ressent-ils?

Resp. Isaiæ, Ieremæ et caeterorum, quorum numerus est sexdecim.

Rép. D'Esaië de Jeremie & de seize autres.

Quaest. Quid illi praedixerant;

Dem. Qu'ont-ils prédit?

Resp. Perfectam euerfionem regni Samariae.

Rép. La ruine totale du Royaume Samaritain.

Quaest. Quid autem de Hierosolima?

Dem. Et à l'égard de Hierosolima?

Resp. Quod illa destructa erit et rursus restaurabitur.

Rép. Qu'elle fera détruite & rétablie de nouveau.

Quaest. Loquenti ne Prophetæ aliquid de Messia?

Dem. N'ont ils rien parlé du Messie?

Resp. Illi omnia praedixerunt, quae illi acciderent.

Rép. Ils ont prédit tout ce qu'il lui arrivera.

Quaest.

Fr. Von welchen Propheten haben wir die Schriften?

Antw. Von Jesaia, Jeremia und den übrigen, deren der Zahl nach sind sechszechen.

Fr. Was haben sie vorher gesagt?

Antw. Die gänzliche Zerstörung des Samaritischen Reiches.

Fr. Und was von Jerusalem?

Antw. Daß es zerstöhret und wieder aufgebauet werden wird.

Fr. Haben sie auch was von Messias gesagt?

Antw. Sie haben alles vorher gesagt, was Ihm begegnen wird.

Fr.

Pyt. Których Proroków mamy pisma?

Odp. Izaiasza, Ieremiasza i innych, wszystkich szesnaście.

Pyt. Co oni przepowiedzieli?

Odp. Zupelne spustoszenie królestwa Samaryyskiego.

Pyt. O Ieruzolimie zaś co?

Odp. Iż on będzie zburzonym, a potem zbudowanym.

Pyt. Mówiliż oni cokolwiek o Messiaszu?

Odp. Prorocy przepowiedzieli wszystko, co się miało z nim stać.

Resp.

Воп. Не предвѣщали ли чего о Новомъ Заветѣ?

Ερώτ. Προῖπόν τι ἐ πρὸ τοῦ κεινῆς καινῆς διαθηκῆς.

Отв. Они предсказали, что онъ совершеннѣе будетъ, нежели прежній.

Ἀποκρ. Αὐτοὶ προῖπον ἐκείνην ἑσσομένην τελειότεραν τῆς παλαιᾶς.

Воп. Что они сказали въ разсужденіи язычниковъ?

Ερώτ. Τί αὐτοὶ εἶπον εἰς διακρίσιν τῶν ἔθνεων;

Отв. Что всѣ народы ославяютъ идоловъ и поклоняются истинному Богу.

Ἀποκρ. Ὅτι ἅπαντες λαοὶ καλαίψουσιν τὰ εἰδωλά καὶ προσκυνήσουσιν τῷ ἀληθινῷ Θεῷ.

Fr. Haben sie was vom neuen Testamente verkündigt?

Antwort. Sie haben vorher gesagt, daß es vollkommener, als das alte sein werde.

Fr. Was haben sie von den Heiden gesagt?

Antwort. Daß alle Völker die Götzen abschaffen, und den wahren Gott anbeten werden.

ГЛАВА 12.

О ПЛѢНЕНІИ ВАВІЛОНСКОМЪ.

Вопросъ.

Послѣдовалъ ли Богъ наказаніе Израильтянъ за ихъ грѣхи?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ τῆς αἰχμαλωσίας Βαβυλωνῶνος.

Ἐρωτήσεις.

Ἐσπεύδεν ἄρ' ὁ Θεὸς τιμωροῦσθαι τὰς Ἰσραηλιτῆας διὰ τὰς αὐτῶν ἀμαρτίας;

Отв.

Das zwölftes Capitel.

Von der Babilonischen Gefangenschaft.

Frage.

Elfete Gott mit der Bestrafung der Israeliten für ihre Sünden?

Antwort.

Quaest. Non ne praedixerant illi aliquid de Novo Testamento?

Dem. Ne prédisoient ils pas quelque chose du Nouveau Testament?

Resp. Praedixerunt, illud perfectius fore, quam vetus Testamentum.

Rép. Oui, ils ont prédit, qu'il fera plus parfait que l'Ancien.

Quaest. Quid praedixerant illi respectu paganorum?

Dem. Qu'ont-ils prédit à l'égard des payens?

Resp. Quod omnes gentes relinquent idola et adorabunt verum Deum.

Rép. Que toutes les nations abandonneront les idoles & adoreront le vrai Dieu.

Pyt. Nie przepowiedzieliż oni czego o Nowem Przymierzu?

Odp. Przepowiedzieli iż to będzie doskonalszem, niżel pierwsze.

Pyt. Co oni mówili względem pogan?

Odp. Iż wszystkie narody zaniechają bałwanów, a będą czcić prawdziwego Boga.

CAPVT XII.

De captiuitate Babylonis.

Quaestio.

Festinabat ne Deus punire Israelitas ob eorum peccata?

CHAPITRE XII.

De la captivité de Babilon.

Demande.

Dieu se hatoit-il à punir les Israelites de leurs péchés?

Resp.

ROZDZIAŁ XII.

O zaprowadzeniu do Babilonu.

Pytanie.

Był że Bóg skwapliwym w karaniu Izraelitów za ich grzechy?

K

Odp.

Отв. Онъ ожидалъ долгое время ихъ покаянiя.

Воп. Чшо сдѣлалось съ государствомъ Самарiйскимъ?

Отв. Оное совсѣмъ разорено, а десять коленъ по разнымъ странамъ разсѣялись.

Воп. Кто разорилъ Иерусалимъ?

Отв. Навуходоносоръ Царь Вавилонскiй.

Воп. Чшо онъ сдѣлалъ съ народомъ Иудейскимъ?

Отв. Онъ взялъ его въ плѣнь.

Воп. Въ какое состоянiе пришло истинное благочестiе?

Отв. Оное сохранили Иудеи въ своемъ племени.

Απόκρ. Ἀυτὸς πολὺν καιρὸν προσέμενε τὴν αὐτῶν μετάνοιαν.

Ἐρώτ. Τί συνέβη τῇ βασιλείᾳ τῆς Σαμαρείας;

Απόκρ. Αὐτὴ τελείως διεφθάρη, αἱ δὲ δέκα φυλαὶ κατὰ διάφορα μέρη διεσπάρησαν.

Ἐρώτ. Τίς διέπερσε τὴν Ἱερουσαλήμ;

Απόκρ. Ναβουχοδονόσορ ὁ τῆς Βαβυλώνης βασιλεὺς.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῷ λαῷ τῶν Ἰουδαίων αὐτὸς ἐποίησε;

Απόκρ. Αὐτὸς ἠχμαλώτισεν ἐκείνον.

Ἐρώτ. Εἰς ποῖαν κατέσασιν ἤλθεν ἢ ἀληθῆς εὐσέβεια;

Απόκρ. Αὐτὴν ἐφύλαττον οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῇ ἑαυτῶν φυλῇ.

Воп.

Антв. Nein, Er wartete lange Zeit auf ihre Bußfertigung.

Fr. Was gieng mit dem Samaritischen Reiche vor?

Антв. Es wurde zu Grunde gerichtet, und die zehen Stämme zerstreueten sich in verschiedene Gegenden.

Fr. Wer hat Jerusalem zerstöhret?

Антв. Nebucadnezar, der König zu Babel.

Fr. Was that er dem Jüdischen Volke?

Антв. Er nahm es gefangen.

Fr. In was für einem Zustande befand sich der wahre Gottesdienst?

Антв. Die Juden erhielten denselben in ihrem Geschlechte.

Fr.

Resp. Diu expectabat poenitentiam illorum.

Quaest. Quid euenit regno Samariae?

Resp. Illud funditus euersum, decem autem tribus in varias regiones dispersae sunt.

Quaest. Quis destruxit Hierosolimam?

Resp. Nabuchodonosor rex Babylonis.

Quaest. Quid fecit ille populo Iudaeorum?

Resp. Subegit illum captiuitati.

Quaest. In quo statu erat tunc vera religio?

Resp. Seruarunt illam Iudaei in sua familia.

Rép. Il attendoit long temps qu'ils se repentissent.

Dem. Qu'arriva-t-il au royaume de Samarie?

Rép. Il fut totalement détruit, & les dix tribus se disperserent dans des differens pays.

Dem. Qui a détruit Jerusalem?

Rép. Nébuchadnetzar le Roi de Babylon.

Dem. Comment agit-il à l'égard du peuple Juif?

Rép. Il l'emmena en captivité.

Dem. Dans quel état se trouva alors le véritable culte?

Rép. Les Juifs le conserverent dans leur tribu.

Quaest.

Оdp. Nie; ón czekał długo ich poprawy.

Pyt. Co się stało z królestwem Samaryi?

Оdp. Zupełnie ono spustoszoném, a dziesięć pokoleń po różnych kraiach rozproszonemi zostali.

Pyt. Kto zburzył Ieruzalem?

Оdp. Nabuchodonozor król Babiloński.

Pyt. Co ón uczynił z narodem Żydowskim?

Оdp. Zaprowadził go w niewolę.

Pyt. W jakim stanie była prawdziwa religia?

Оdp. Żydzi zachowali ją w swoim pokoleniu.

Воп. Какая религія была въ Вавилонѣ?

Отв. Идолопоклонство и суевѣріе.

Воп. Кто былъ Даниилъ?

Отв. Великой свяности мужъ и Пророкъ.

Воп. Чшо сдѣлали при его шоварищи?

Отв. Они не восхощѣли поклоняшьяся идолю Царя Вавилонскаго.

Воп. Чшо имѣ Царь за то сдѣлалъ?

Отв. Онѣ приказалъ ихъ вринуць въ пещь огненную.

Воп. Чшо съ ними шамѣ приключилось?

Отв. Богъ сохранилъ ихъ чудесно.

Ἐρώτ. Ποῖα θρησκεία ἦν ἐν τῷ Βαβυλωνί;

Ἀποκρ. Εἰδωλολατρεία καὶ δεισιδαιμονία.

Ἐρώτ. Τίς ἦν Δανιὴλ;

Ἀποκρ. Μεγάλης ὁσιότητος ἀνὴρ καὶ προφήτης.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησαν οἱ τρεῖς ἐταῖροι αὐτοῦ;

Ἀποκρ. Αὐτοὶ ἐκ ἠθέλου προσκυνεῖν εἰδώλῳ τῷ βασιλέως τῆς βαβυλωνος.

Ἐρώτ. Τί δὲ ὁ βασιλεὺς τότε ἐνεκεν ἐποίησεν αὐτοῖς;

Ἀποκρ. Αὐτὸς προσέταξε ριψαῖ ἐκείνους εἰς τὴν καμινὸν τῷ πυρὸς.

Ἐρώτ. Τί δὲ αὐτοῖς συνέβη ἐκεῖ;

Ἀποκρ. Ὁ Θεὸς διεφύλαξεν αὐτοὺς θαυμασῶς.

ГЛАВА

Fr. Was für eine Religion war zu Babylon?

Antw. Der Götzendienst und Aberglauben.

Fr. Wer war Daniel?

Antw. Ein Mann von grosser Heiligkeit, und ein Prophet.

Fr. Was thaten seine drey Mitgenossene?

Antw. Sie wollten den Götzen des Königes zu Babel nicht verehren.

Fr. Was that ihnen dafür der König?

Antw. Er befahl sie in einen glühenden Ofen zu werfen.

Fr. Wie gieng es darinn mit ihnen zu?

Antw. Gott erhielt sie unversehret wundersamer Weise.

Quaest. Quenam religio erat Babylonē?

Resp. Idololatria et superstitio.

Quaest. Quis fuit Daniel?

Resp. Magna pietate vir et Propheta.

Quaest. Quid fecerunt tres eius focii?

Resp. Noluerunt illi adorare idolum regis Babylonis.

Quaest. Quid rex ob haec illis fecit?

Resp. Iussit eos injicere in flammam fornacem.

Quaest. Quid evenit illis ibi?

Resp. Deus conseruavit eos mirabili modo.

Dem. Quelle religion professoit-on à Babylon?

Rép. L'idolâtrie & la superstition.

Dem. Daniel qui étoit-il?

Rép. Un grand saint & Prophète.

Dem. Ses trois compagnons qu'ont-ils fait?

Rép. Ils n'ont pas voulu adorer l'idole du Roi de Babylon.

Dem. Le Roi que leur fit-il pour cela?

Rép. Il les fit jeter dans une fournaise de feu ardent.

Dem. Que leur y arriva-t-il?

Rép. Dieu les conserva miraculeusement.

Pyt. Jaka religia była w Babilonie?

Odp. Bałwochwalska i zabobonna.

Pyt. Kto był Daniel?

Odp. Mąż wielce pobożny, oraz Prorok.

Pyt. Co uczynili trzey jego towarzysze?

Odp. Oni nie chcieli kłaniać się przed posągiem króla Babilońskiego.

Pyt. Jak z nimi król za to postąpił?

Odp. Roskazał ich wrzucić w piec ognisty.

Pyt. Co się z nimi tam stało?

Odp. Bóg zachował ich cudownie.

ГЛАВА 13.
О СОСТОЯНІИ ІУ-
ДЕЕВЪ ПОСЛѢ
ПЛѢНЕНІЯ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.
Περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων
κατὰσείσεως τῆς μετὰ
τὴν αἰχμαλωσίαν.

Вопросъ.

Кто свободилъ Иудеевъ
отъ плѣна Вавилон-
скаго?

Отв. Киръ Царь Пер-
сидскій.

Воп. Къ чему послужи-
ло смѣшеніе Иудеевъ
съ другими народами?

Отв. Чшобъ невѣрные по-
знали истиннаго Бога.

Воп. Не впадали ли еще
Иудеи въ идолопоклон-
ство по плѣненіи Ва-
вилонскомъ?

Ἐρώτησις.
Τίς ἠλευθέρωσε τὸς Ἰου-
δαίους ἀπὸ τῆς αἰχμα-
λωσίας τῆς Βαβυλώνας;

Ἀπόκρ. Κύρος ὁ τῶν Περ-
σῶν βασιλεὺς.

Ἐρώτ. Πρὸς τί ἀφελήσεν
ἢ τῶν Ἰουδαίων σύμμιξις
μετὰ τῶν ἄλλων ἔθνων;

Ἀπόκρ. Ἰνα οἱ ἀσεβεῖς
γνώσι τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ἐρώτ. Οὐκ εἶ ἐισέπιπλον
οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν εἰδω-
λατρείαν μετὰ τὴν αἰχ-
μαλωσίαν τῆς Βαβυλώνας;

Отв.

Das dreizehente Capitel.

Von dem Zustande der Juden nach der
Gefangenschaft.

Frage.

Wer befreiete die Juden von der Babylonischen Ge-
fangenschaft?

Antwort. Cyrus, der König von Persien.

Fr. Wozu hat die Vermischung der Juden mit an-
deren Völkern gedienet?

Antwort. Damit die ungläubigen den wahren Gott er-
kennen möchten.

Fr. Versielen die Juden in die Abgötterei nicht wieder
nach der Babylonischen Gefangenschaft?

Antwort.

CAPVT XIII.
De Statu Iudaeorum post
captiuitatem.

CHAPITRE XIII.
De l'état des Juifs après
la captivité.

Quaestio.

Quis liberauit Iudaeos a capti-
uitate Babylonica?

Resp. Cyrus rex Persarum.

Quaest. Ad quid conduxit
permixtio Iudaeorum cum
aliis gentibus?

Resp. Vt impii cognoscerent
verum Deum.

Quaest. Non ne incidebant
adhuc Iudaei in idololatriam
post captiuitatem Babylonis?

Resp.

Demande.

Qui délivra les Juifs de la
captivité de Babylon?

Resp. Cyrus le Roi des Per-
ses.

Dem. A` quoi sertit le me-
lange des Juifs avec les
autres nations?

Resp. Pour que les infideles
connussent le vrai Dieu.

Dem. Les Juifs ne retom-
berent-ils pas dans l'ido-
latrie après la captivité de
Babylon?

ROZDZIAŁ XIII.

O powodzeniu Żydów po skonczeniu niewoli.

Pytanie.

Kto wyzwolił Żydów z niewoli Babilońskiej?

Odp. Cyrus król Perski.

Pyt. Jaki skutek był rozproszenia Żydów między narodami?

Odp. Ten, iż niewierni poznali prawdziwego Boga.

Pyt. Nie wpadaliż jeszcze Żydzi w bałwochwalstwo
po skończonej niewoli Babilońskiej?

Odp.

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://lib.kdais.kiev.ua

Отв. Нѣтъ, не впадали больше.

Воп. Кто первой гнал ихъ за ихъ религію?

Отв. Антиохъ, царь Сирийскій, который былъ родомъ Грекъ.

Воп. Кто проповѣдывалъ Антиоху?

Отв. Иуда Маккавейскій и братья его.

Воп. Чѣмъ они сдѣлали?

Отв. Они народу возвратили свободу.

Воп. Кто управлялъ Иудеями съ сего времени?

Отв. Сія Маккавейская фамилія.

Воп. Кто искоренилъ ихъ?

Απόκρι. Οὐκ εἰσέπλητον αὐτοὶ πλέον.

Ἐρώτ. Τίς πρῶτος κατέδιωξεν αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν θρησκείας;

Απόκρι. Ἀντίοχος ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας, ὅστις ἦν Ἕλλην τὸ γένος.

Ἐρώτ. Τίς ἠναντιώτετο τῷ Ἀντίοχῳ;

Απόκρι. Ἰούδας Μακκαβαῖος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.

Ἐρώτ. Τί αὐτοὶ ἐποίησαν;

Απόκρι. Ἀπέδωκαν τῷ λαῷ τὴν ἐλευθερίαν.

Ἐρώτ. Τίς ἐκυβέρνησε τὴς Ἰουδαίας ἐκ τούτου χρόνου;

Απόκρι. Ἀυτὴ ἡ οἰκία τῶν Μακκαβαίων.

Ἐρώτ. Τίς ἐξερρίζωσεν αὐτοὺς; Отв.

Antw. Nein, sie versielen nicht mehr in dieselbe.

Fr. Wer war der erste, der sie um ihres Glaubens willen verfolgte?

Antw. Antiochus, der König von Syrien, und der von Geburt ein Grieche war.

Fr. Wer widersetzte sich dem Antiochus?

Antw. Judas der Maccabäer und sein Bruder.

Fr. Was haben sie gethan?

Antw. Sie haben ihrem Volke die Freiheit wieder gegeben.

Fr. Wer hat seit dieser Zeit über die Juden geherrscht?

Antw. Diese Maccabäische Familie.

Fr. Wer hat sie ausgerottet?

Antw.

Resp. Nequaquam; non recidebant amplius.

Quaest. Quis primus persecubatur illos ob eorum religionem?

Resp. Antiochus rex Syriae, qui natione fuit Graecus.

Quaest. Quis aduersabatur Antiocho?

Resp. Iudas Maccabaeus et frater eius.

Quaest. Quid illi fecerunt?

Resp. Restituerunt populo libertatem.

Quaest. Quis gubernabat Iudaeos ab hoc tempore?

Resp. Haec Maccabaeorum familia.

Quaest. Quis euerfit illos?

Rep. Non, ils n'y retomberent plus.

Dem. Qui les persecuta d'abord pour leur religion?

Rep. Antiochus Roi de Syrie, qui étoit Grec de nation.

Dem. Qui s'opposoit à Antiochus?

Rep. Juda le Maccabée & son frère.

Dem. Que firent-ils?

Rep. Ils rendirent la liberté à leur nation.

Dem. Qui gouvernoit les Juifs depuis ce temps?

Rep. Cette famille des Maccabées.

Dem. Qui les extermina?

Resp.

Odp. Nie; więcej nie wpadali.

Pyt. Kto pierwszy przesladował ich za religią?

Odp. Antioch, król Syryjski, który był rodem Greczyn.

Pyt. Kto oparł się Antiochowi?

Odp. Judasz Machabejczyk i brat jego.

Pyt. Co oni dokazali?

Odp. Oni przywrucili narodowi swobodę.

Pyt. Kto rządził Żydami od tego czasu?

Odp. Ta Machabejczyków familia.

Pyt. Kto wygubił ich?

л

Odp.

Отв. Римляне.
Воп. Кто был Царь
Иудейскій во время ро-
ждества Христова?

Отв. Иродъ.
Воп. Однако ли ду-
мали Иудеи о прише-
ствии Христовомъ?

Отв. Одни думали, что
Христось на земли
такъ, какъ и другіе
владѣтели царство-
вашь будутъ; что онъ
всѣхъ другихъ наро-
довъ приведетъ подъ
власнь Иудеевъ, и что
они во всякомъ изоби-
ліи, чести и увеселе-
ніяхъ жить будутъ:
и сіи назывались *плот-*

*Αποκρ. Οἱ Ῥωμαῖοι.
Ἐρώτ. Τίς ἦν ὁ τῶν Ἰου-
δαίων βασιλεὺς ἐπὶ τῆς
γεννησεως τοῦ Χριστοῦ;
Αποκρ. Ὁ Ἡρώδης.
Ἐρώτ. Ἀπαντῆς οἱ Ἰου-
δαῖοι μίαν εἶχον γνώμην
περὶ τῆς ἀφίξεως Χριστοῦ;*

*Αποκρ. Ἄλλοι μὲν ἐνόμι-
ζον, ὅτι ὁ Χριστὸς, ὡσπερ
οἱ λοιποὶ ἐξουσιαστοὶ, βα-
σιλευσεὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
ὅτι ἅπαντα τὰ ἔθνη ὑ-
ποτάξει τῇ δυναστείᾳ τῶν
Ἰουδαίων, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐν
πάσῃ τῇ περισσείᾳ, τι-
μῇ καὶ χαρᾷ ἕσονται, καὶ
ἔτι ἀνομαζόντο σαρκικοί.
Ἄλλοι δὲ ἐδέχοντο τὸ
θεῶ μετ' εὐκρινῆς πί-
στεως*

Antw. Die Römer.
Fr. Wer war zu der Zeit der Geburt Christi ein
König bey den Juden?
Antw. Herodes.
Fr. Haben alle Juden von der Ankunft Christi einer-
ley Meinung gehegt?
Antw. Nein: einige dachten, daß Christus auf
der Erde, eben so wie andere Oberherrn, herrschen,
daß Er alle übrige Völker den Juden unterwür-
fig machen sollte, und daß sie in einem Ueberflusse an
allen Glückseligkeiten, in Ehren und Lustbarkeiten
leben würden; daher wurden sie irrdisch gesinnte
genannt

Resp. Romani.
Quaest. Quis fuit rex Iudaeo-
rum tempore natiuitatis
Christi?
Resp. Herodes.
Quaest. Vnanimiter ne cen-
sabant Iudaei de aduentu
Christi?

Resp. Censabant alii, quod in
mundo Christus ita, sicut et
alteri Principes, regnabit;
quod ille omnes alias gentes
subiget potestati Iudaeorum
et quod illi in omni abun-
dantia, honore et delitiis
manebunt; et hi vocabantur
carnales. Alteri vero serui-
bant Deo cum vera fide
et amore, spem suam in
eum ponebant et credebant,

Rép. Les Romains.
Dem. Qui étoit le Roi des
Juifs au temps de la nais-
sance de CHRIST?
Rép. Herod.
Dem. Les Juifs étoient-ils
tous d'un sentiment una-
nime à l'égard de la ve-
nuë de CHRIST?

Rép. Non, les uns pensoient,
que CHRIST regnera sur
la terre à l'exemple des
autres S o u v e r a i n s, qu'il
soumettra toutes les au-
tres nations au pouvoir
des Juifs, & que par là
ils vivront dans l'abondan-
ce, comblés de gloire &
de plaisirs, & ceux ci fu-
rent appellés *charnels*. Les
autres, en honorant Dieu
quod

Odp. Rzymianie.
Pyt. Kto był królem Żydowskim pod czas narodzenia
Chrystusa Pana?
Odp. Herod.
Pyt. Zgodnież myśleli Żydzi o przywsięciu Chrystusa
Pana?
Odp. Jedni mniemali, iż Chrystus P. na ziemi tak,
iak i inni Xiążęta panować będzie; iż On wszystkie
inne narody podbię pod władzę Żydów, oraz, iż
oni we wszelkiey obfitości, honorach i uciechach żyć
będą: takowi to nazywali się *cielsni*. Drudzy zaś
służyli Bogu w prawdzie, wierze i miłości, w Nim
pokla-

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://lib.kdais.kiev.ua

ские. А другие слу-
 жили Богу истинною
 вѣрою и любовію, на-
 дежду свою въ немъ
 полагали, и вѣровали,
 что Христосъ при-
 дешь не земное утвер-
 дить царство, но не-
 бесное, и покажемъ
 имъ истинный путь
 ко спасенію, и воскре-
 сивъ ошъ мертвыхъ,
 введешь въ жизнь вѣч-
 ную. И по сему они
 именовались духо-
 аные.

σεως καὶ ἀγάπης, τὴν
 ἰδίαν ἐλπίδα εἰς αὐτὸν
 ἀντίθεσαν καὶ ἐπίστεον,
 ὅτι ἐλθὼν ὁ Χριστὸς ἔτιν
 υἱόν, ἀλλὰ τὴν ἕρανίαν
 κατανοεῖται βασιλείαν,
 καὶ δεῖξῃ τὴν ἀληθινὴν
 ὁδὸν πρὸς τὴν σωτηρίαν,
 καὶ ἀναγεῖρας ἐκ τῶν νε-
 κρῶν, εἰσάξει αὐτὸς εἰς
 ζωὴν αἰώνιον. Καὶ τότε
 ἐνεκεν αὐτοῖ ἐκαλεῖντο
 πνευματικοί.

ГЛАВА

genannt. Andere hingegen dienten Gott mit wahrem
 Glauben und Liebe; sie setzten ihre Hoffnung auf Ihn
 und glaubten, daß Christus kommen werde, nicht
 um ein irdisches, sondern um ein himmlisches Reich
 aufzurichten; daß Er ihnen den wahren Weg zum
 Heile ihrer Seelen bahnen, und sie nach ihrer Aufer-
 stehung von den Todten in das ewige Leben einführen
 werde. Und deswegen nannte man sie geistlich gesinnte.
 Das

quod Christus adueniet non
 in terra stabilire suum so-
 lium, sed in coelo, et pate-
 faciet illis rectam ad fa-
 lutem viam, et resuscitatos
 ex mortuis introducet in
 vitam aeternam: idcirco illi
 nominabantur *spirituales*.

d'une vraie religion, l'ai-
 moient, mettoient en lui
 tout leur espoir, &
 ils croyoient, que CHRIS-
 T viendra, non pour affermir
 le royaume terrestre,
 mais celui du ciel; qu'il
 leur montrera le véritable
 chemin du salut, & en
 les resuscitant les comblera
 de la vie eternelle. Et
 c'est par cette raison qu'ils
 furent appellés *spirituels*.

CAPVT

pokładali swą ufność i wierzyli, iż Chrystus P.
 przyydzie dla ustalenia nie ziemskiego królestwa,
 lecz niebieskiego; pokaże im prawdziwą drogę ku
 zbawieniu, a wskrzesiwszy ich z grobów, doprowadzi
 do żywota wiecznego. Dla tego też oni nazywali
 się *duchownemi*.

ROZD-

Подготовлено для онлайн библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
<http://Lib.kdais.kiev.ua>

**ГЛАВА 14.
О РОЖДЕСТВѢ
ИИСУСА ХРИСТА.**

Вопросъ.

Кто была мать Гос-
пода нашего Иисуса
Христа?

Отв. Свяная дѣва Ма-
рія.

Воп. Отъ второго ко-
лѣна была она?

Отв. Отъ колѣна Иудина.

Воп. Изъ которой фа-
миліи?

Отв. Изъ Давидовой.

Воп. Кому она была
обручена?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.
Περὶ τῆς γεννήσεως
Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐρώτησις.
Τίς ἦν μήτηρ τῆς Κυρίου
ἡμῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Ἀποκρ. Ἡ ἁγία παρθέ-
νος Μαρία.

Ἐρώτ. Ἀφ' ἧς φυλῆς ἦν
ἐκείνη;

Ἀποκρ. Ἀπὸ φυλῆς τῆς
Ἰουδαίας.

Ἐρώτ. Ἐξ ἧς οἰκίας;

Ἀποκρ. Ἐκ τῆς τῆς Δα-
βίδ' οἰκίας.

Ἐρώτ. Τινὶ ἐμνησέθη ἐ-
κεῖνη;

Отв.

Das vierzehnte Capitel.

Von der Geburt Jesu Christi.

Frage.

Wer war die Mutter unseres Herrn Jesu Christi?

Antwort. Die heilige Jungfrau Maria.

Fr. Von welchem Stamme war sie?

Antwort. Von dem Stamme Juda.

Fr. Aus welchem Hause?

Antwort. Aus dem Hause Davids.

Fr. Wem war Sie vertrauet?

Antwort.

CAPVT XIV.
De natiuitate Iesu
Christi.

Quaestio.

Quae fuit mater Domini Nostri
Iesu Christi?

Resp. Sancta, virgo Maria.

Quaest. De qua tribu erat
illa?

Resp. De tribu Iudae.

Quaest. De qua familia?

Resp. De familia Dauidis.

Quaest. Cui illa erat def-
ponsata?

CHAPITRE XIV.
De la naissance de
Jesus-Christ.

Demande.

Qui a été la mere de no-
tre Seigneur Jesus-Christ?

Rép. La sainte vierge Ma-
rie.

Dem. De quelle tribu étoit-
elle?

Rép. De la tribu de Juda.

Dem. De quelle maison?

Rép. De celle de David.

Dem. A` qui a-t-elle été
fiancée?

Resp.

ROZDZIAŁ XIV.

O narodzeniu Iezusa Chrystusa.

Pytanie.

Kto była Matką Pana naszego Iezusa Chrystusa?

Odp. Nayswiętsza Panna Maria.

Pyt. Z iakiego Ona była pokolenia?

Odp. Z pokolenia Iudy?

Pyt. Z iakiey familii?

Odp. Z familii Dawida.

Pyt. Komu Ona była poslubjona?

Odp.

Отв. Святому Иосифу той же фамилии, чинобъ онъ былъ хранитель дѣвства ея.

Воп. Кто объявилъ ей, что она родитъ Иисуса Христа?

Отв. Ангель Гаврииль, копорато Богъ къ ней послалъ сие возвѣстить.

Воп. Какъ она сие приняла?

Отв. Увѣрена будучи чрезъ Ангела, что она дѣвою останеться.

Воп. Что потомъ впоследствии?

Ἀπόκρ. Τῷ ἁγίῳ Ἰωσήφ ὄντι τῆς αὐτῆς οἰκίας ἵνα ἐκεῖνος γένηται φύλαξ τῆς παρθενίας αὐτῆς.

Ἐρώτ. Τίς ἠγγειλεν αὐτῇ ὅτι τέξεται τὸν Ἰησοῦν Χριστόν;

Ἀπόκρ. Ὁ Ἄγγελος Γαβριήλ, ὁ ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ ἀναγγέλλων ταῦτα.

Ἐρώτ. Πῶς αὐτὴ τῦτα ἐδέξατο;

Ἀπόκρ. Βεβαιωθεῖσα παρὰ τοῦ Ἀγγέλου, ὅτι παρθένος αἰεὶ μενεῖ.

Ἐρώτ. Τί ἐγένετο μετὰ ταῦτα;

Отв.

Antwort. Dem frommen Joseph von selbigem Hause war sie vertrauet, damit er Ihre Jungferschaft bewahrete.

Fr. Wer hat Ihr verkündiget, daß Sie Iesum Christum geboren wird?

Antwort: Der Engel Gabriel, welchen Gott zu Ihr gesandt hat, um Ihr solches zu verkündigen.

Fr. Wie hat sie es aufgenommen?

Antwort. Nachdem Sie durch den Engel versichert wurde, daß Sie Jungfrau bleiben wird.

Fr. Was erfolgte darauf?

Antwort,

Resp. Sancto Ioseph eiusdem familiae, ut sit custos virginitatis eius.

Quaest. Quis nunciavit ei, quod pariet Iesum Christum?

Resp. Angelus Gabriel, quem Deus misit propter nunciandum hoc ei.

Quaest. Quomodo illa accepit hoc?

Resp. Persuasa ab Angelo, quod illa semper permanebit virgo.

Quaest. Quid factum postea?

Rép. Au Saint Joseph forté de la même maison elle a été donnée en mariage, seulement pour qu'il fut gardien de sa virginité.

Dem. Qui lui annonca, qu'elle enfantera Jesus-Christ?

Rép. L'Ange Gabriel, que Dieu envoya pour le lui annoncer.

Dem. À quel accord accepta-t-elle cette proposition?

Rép. À celui, qu'elle restera vierge, comme il l'en assuroit.

Dem. Qu'en arriva-t-il?

Resp.

Odp. Świętemu Iózefowi z tey że familii, ażeby ón był stróżem Iey panieństwa.

Pyt. Kto zwiastował Iey, iż Ona porodzi Iezusa Chrystusa?

Odp. Anioł Gabriel, którego Bóg do Niey posłał, dla zwiastowania tego.

Pyt. Z jakim warunkiem Ona takowā wieść przyjęła?

Odp. Upewniona będąc przez Anioła, iż nazawsze Panną zostanie.

Pyt. Co się potem stało?

M

Odp.

Отв. Слово Отчее и Сыиъ Божий принявъ на себя немовѣщество шожь, какое имѣемъ и мы, исключая только грѣхъ.

Воп. Гдѣ родился Господь нашъ?

Отв. Въ Вилеемѣ Иудейсѣмъ.

Воп. Что значить слово Исусъ?

Отв. Спаситель.

Воп. Какіе первые язычники ему поклонились?

Отв. Мудрецы съ Востока пришедшіе.

Воп. Что сдѣлалъ тогда Иродъ?

Αποκρ. Ο τῷ Πατρὸς Λόγος, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐλάβεν ἀνθρωποειλήτην αὐτὴν, ἢν καὶ ἡμεῖς ἔχομεν, κλῆν ἀμαρτίας.

Ἐρωτ. Πῶ ἐγενήθη ὁ Κύριος ἡμῶν;

Αποκρ. Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας.

Ἐρωτ. Τί σημαίνει τὸ Ἰησοῦς;

Αποκρ. Σωτῆρ.

Ἐρωτ. Τίνες τῶν ἔθνων πρῶτον προσεκύνησαν αὐτῷ;

Αποκρ. Οἱ μάγοι, οἱ παραγεννησάμενοι ἀπὸ ἀνατολῶν.

Ἐρωτ. Τί ἐποίησε τότε ὁ Ἡρώδης;

Отв.

Antw. Das Wort des Vaters und Gottes Sohn nahm dieselbige Menschheit an, die wir haben, ausgenommen die Sünde.

Fr. Wo war unser Herr geboren?

Antw. Zu Bethlehem im Jüdischen Lande.

Fr. Was bedeutet das Wort Jesus?

Antw. Einen Seligmacher.

Fr. Welche Heiden haben Ihn am ersten angebetet?

Antw. Die Weisen, so aus dem Morgenlande kamen.

Fr. Was hat damals Herodes gemacht?

Antw.

Resp. Verbum Patris et Filius Dei suscepit in se humanitatem eandem, quam et nos habemus, praeter peccatum solum.

Quaest. Vbi natus Dominus noster?

Resp. Bethlehemae Iudaeorum.

Quaest. Quid significat hoc nomen, Iesus?

Resp. Salvator.

Quaest. Qui primi pagani adorauerunt illum?

Resp. Magi, qui ex Oriente venerunt.

Quaest. Quid fecit tunc Herodes?

Rep. Que la Parole de Dieu & le Fils de Dieu s'est revetu de la forme humaine, telle qu'est la nôtre, à l'exception du péché.

Dem. Où naquit notre Seigneur?

Rep. A Bethléheme en Judée.

Dem. Que signifie le mot Jéhus?

Rep. Le sauveur.

Dem. Qui furent les premiers payens, qui l'ont adore?

Rep. Les Sages venus de l'Orient.

Dem. Qu'a fait alors Hérodé?

Resp.

Odp. Słowo Ojca Niebieskiego, Syn Boży, przyjął na siebie takoweż, człowieczeństwo, iakowe iamy my, wyjąwszy tylko grzech.

Pyt. Gdzie narodził się Pan nasz I. C.?

Odp. W Betlejem Iudzkim.

Pyt. Co znaczy słowo Iezus?

Odp. Zbawiciel.

Pyt. Którzy najpierwsi z pogan oddali Mu pokłon?

Odp. Mędrcowie, którzy ze Wschodu przybyli.

Pyt. Jak wtedy postąpił Herod?

M 2

Odp.

Отв. Онъ услышавъ отъ
тѣхъ мудрецовъ, и зная,
что Пророки предвоз-
вѣстили въ сіе время
родиться Мессіи, а
какъ думалъ, что онъ
будеть Царь земной;
то опасаясь похерять
свое царство, прика-
заль побить всѣхъ
младенцовъ около Ви-
леема, дабы и его съ
ними умертвиль.

Воп. Какъ Исусъ спасся?

Отв. Ангель приказалъ
Иосифу ошлѣти съ
нимъ въ Египетъ, а
какъ Иродъ умеръ, то
той же Ангель велѣлъ
возвратиться изъ Еги-

Апкр. Αυτος ακυσας πα-
ρα των μαγων, και ειδως
οτι οι προφηται προφητειαν
περι της γεννησεως του
Μεσση, οτι εν εκεινω το
καιρω γεννησεται, και νομι-
σας αυτον ειναι βασιλευς
επιγειου, φοβηδεις, ινα μη
βασιλευσιν αυτη απολα-
σιν, προσεταξεν ανελευν
παντας της αμφι Βηθλεεμ
παιδας, ινα κακεινον μετ
αυτων θανατωσιν.

Ερωτ. Πως εν ο Ιησους
εσωθη;

Απκρ. Ο Αγγελος προ-
σεταξε το Ιωσηφ ανα-
χωρησαι μετ αυτη εις
Αγυπτου. τελευτησαντος
δε του Ιηρωδου, παρηγγειλεν
ο αυτος Αγγελος ανα-
πηρα

Resp. Quam primum audi-
uerat a magis, et pro certo
habuerat, quod Prophetæ
omnino hoc tempore præ-
dixerant natum fore Mes-
siam, et quia putabat, quod
ille regnabit in mundo,
metuens, ne princeps suo
regno, iussit occidere om-
nes infantes circa Bethle-
hem, ut et Christum una
cum ipsis interficeret.

Quæst. Quomodo Iesus sal-
uatus fuit?

Resp. Angelus iussit Iosepho
abire cum illo in Aegyptum;
post mortem vero Herodis
idem ipse Angelus iussit
ex Aegypto reuerſi in lu-
dæam: Iosephus huic dicto

Rép. Ayant entendu de ces
Sages & sachant, que les
Prophètes ont prédit en ce
temps la naissance du Mes-
sie, & croyant qu'il regne-
ra sur la terre, il ordon-
na d'égorgé tous les nou-
vau-nés autour & dans
Bethléheme, afin de faire
perir Jesus avec eux, crainte
de perdre son royaume.

Dem. Comment Jesus-Christ
fut-il conservé?

Rép. L'Ange ordonna à Jo-
seph de passer avec lui en
Egypte, & après la mort
d'Hérode le même Ange lui
ordonna, de retourner d'
Egypte en Judée, & Jo-
bediens

Antw. Da er von selbigen Weisen horete, und
selbst wusste, daß nach der Weissagung der Prophe-
ten der Messias zu dieser Zeit geboren werden soll-
te, dabey aber glaubte, daß Er ein weltlicher König
seyn würde: so befahl er, aus Furcht sein Reich zu
verlieren, alle Kinder zu Bethlehem und an ihren
ganzen Gränzen zu tödten, um Ihn mit densel-
ben zugleich umzubringen.

Fr. Wie wurde Jesus erretet?

Antw. Das Engel befahl dem Joseph mit Ihm in
Egyptenland zu ziehen, und als Herodes gestorben,
befahl ihm derselbige Engel aus Egypten zurück zu
gehen

Odp. Dowiedziawszy się od tych Mędrców, oraz wiedząc
iz wedle przepowiedzenia Proroków w ten czas miał
się narodzić Messiasz, ponieważ mniemał, iz On
będzie Królem ziemskim, przeto obawiając się utracić
swoie królestwo, rozkazał wymordować wszystkie
dzieci około Beteleemu, ażeby i tego z niemi
zamordować.

Pyt. Iakim sposobem Jezus Chrystus ucalal?

Odp. Anioł rozkazał Iózefowi udać się z Nim do
Egiptu; skoro zaś Herod unarł, wtedy ów sam
Anioł rozkazał powrócić z Egiptu do ziemi Żydow-
skiej

пта во Иудею; Иосифъ же сему повинувся, пошелъ по повелѣнiю Божию въ Галилейской градъ именемъ Назаретъ.

καταῦτ' ἐξ Ἀγυπτοῦ εἰς Ἰουδαίαν. Ἰωσήφ δὲ περὶ Δομητῶς τῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ προσαγγελίας εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας λεγομένην Ναζαρέτ.

gehen nach Judäa. Joseph gehorchte ihm, und auf Befehl Gottes zog nach der Galiläischen Stadt, die da heißt Nazareth.

ГЛАВА 15.

О ІОАННѢ КРЕСТИТЕЛѢ.

Вопросъ.

Чей былъ сынъ Свяшый Іоаннь?

Отв. Захарія и Елисаветы, которая была тетка Святой Дѣвы Маріи.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Περὶ τοῦ Ἰωάννου Βαπτιστῆ.

Ἐρώτησις.

Τίνος ἢ υἱὸς ὁ ἅγιος Ἰωάννης;

Ἀποκρ. Τῆς Ζαχαρίας καὶ τῆς Ἐλισάβετ, πῆτις ἢ θεία τῆς ἁγίας παρθένου Μαρίας.

Воп.

Das funfzehnte Capitel.

Von Johannes dem Täufer.

Frage.

Wessen Sohn war der heilige Johannes?

Antw. Des Zacharias und der Elisabeth, welche der heiligen Jungfrauen Maria Base war.

Fr.

obediens, profectus secundum mandatum Dei in urbem Galilaeae, quae vocatur Nazaret.

seph pour obéir à l'ordre de Dieu à Nazareth en Galilée.

skiej. Iózef, będąc takowemu roskazowi posłusznym, udał się wedle zlecenia Bożkiego do Galilejskiego miasta nazywającego się Nazaret.

CAPVT XV.

De Iohanne Baptista.

Quaestio.

Cuius filius fuit Sanctus Iohannes?

Resp. Zachariae et Elizabethae, quae erat amita beatae virginis Mariae.

CHAPITRE XV.

De Jean Baptiste.

Demande.

De qui Saint Jean naquit-il?

Rép. De Zacharie & d'Elizabéth, qui fut la tante de la sainte Vierge Marie.

Quaest.

ROZDZIAŁ XV.

O Ianie Chrzcicielu.

Pytanie.

Czyim był synem Święty Ian Chrzciciel?

Odpr. Zachariasza i Elżbiety, która była ciotka Najświętszey Panny Marii?

Pyt.

Воп. Гдѣ жилъ онъ?

Отв. Въ пустынь, и имѣлъ жизнь весьма воздержную.

Воп. Говорили ли объ немъ Пророки?

Отв. Они означали его Предмечю Мессии.

Воп. Что такое Предмеча?

Отв. Которой идешь предъ другимъ.

Воп. Что проповѣдывалъ Иоаннъ?

Отв. Онъ побуждалъ всѣхъ къ покаянiю.

Воп. Что онъ сдѣлалъ съ тѣми, которыхъ онъ обратилъ?

Отв. Онъ ихъ крестилъ, погружая во Иорданъ.

Ερώτ. Πῶς ἐκεῖνος ἐποίησεν;
Αποκρ. Ἐν τῇ ἐρημίᾳ διαγωνίσθη σκληράτατον.

Ερώτ. Εἶπον τι περὶ ἐκείνου οἱ προφῆται;

Αποκρ. Αὐτοὶ προεσημάναν ἐκεῖνον προδρομὸν τοῦ Μεσσία.

Ερώτ. Τί ἐστὶ πρόδρομος;

Αποκρ. Ὁ πρὸ ἄλλου ἐρχόμενος.

Ερώτ. Τί ἐκήρυξεν ὁ Ἰωάννης;

Αποκρ. Ἐκεῖνος παρώτρυνε πάντας εἰς μετάνοιαν.

Ερώτ. Τί ἐποίησεν αὐτὸς τοῖς παρ' αὐτοῦ εἰς μετάνοιαν ἐπετραμμένοις;

Αποκρ. Ἐκεῖνος αὐτοὺς ἐβάπτισεν ἐν Ἰορδάνῃ.

Воп.

Quaest. Vbi habitabat ille?

Resp. In solitudine et agebat vitam valde temperatam.

Quaest. Numnam praedixerant de illo prophetae?

Resp. Significabant eum praecursorem Messiae.

Quaest. Quid est praecursor?

Resp. Qui praecedit ante alium.

Quaest. Quid praedicabat Ioannes?

Resp. Admonebat omnes ad poenitentiam.

Quaest. Quid ille fecit cum iis, quos conuertit?

Resp. Baptizabat eos immergendo in aquas Iordanis.

Dem. Ou demeuroit-il?

Rép. Dans le désert, en menant une vie très sobre.

Dem. Les Prophètes ont-ils parlé de Lui?

Rép. Oui, ils l'annonçoient comme Précurseur de Messie.

Dem. Que signifie le mot de précurseur?

Rép. Le nom de celui, qui marche devant un autre.

Dem. Jean Baptiste que prêchoit-il?

Rép. Il exhortoit tous au repentir.

Dem. Que faisoit-il avec ceux, qu il convertissoit?

Rép. Il les batifois au Jourdain.

Quaest.

Fr. Wo wohnete er?

Antw. In der Wüste; und führte einen sehr mäßigen Lebenswandel.

Fr. Haben die Propheten von ihm geredet?

Antw. Sie haben ihn den Vorläufer des Messias genannt.

Fr. Was heißt ein Vorläufer?

Antw. Der einem anderen vorgehet.

Fr. Was predigte Johannes?

Antw. Er trieb alle an, Buße zu thun.

Fr. Was machte er mit denen, so er bekehret hat?

Antw. Er taufte sie durch Eintauchung in den Jordan.

Fr.

Pyt. Gdzie ón żył?

Odp. Na puszczy, i prowadził życie bardzo wstrzemięzliwe.

Pyt. Przepowiedzieliż o Nim Prorocy?

Odp. Oni nazwali go poprzednikiem Mefsiasza (Chrystusa).

Pyt. Co znaczy poprzednik?

Odp. Ten, który poprzedza drugiego.

Pyt. Co opowiadał Jan święty?

Odp. Ón wzbudzał wszystkich do pokuty.

Pyt. Co Ón czynił z tymi, których nawrócił?

Odp. Ón ich chrzcził погруżając w Iordanie.

H

Pyt.

Воп. Не крестили ли онъ и Иисуса?

Отв. Такъ, Иисусъ возхождь крестимься, чшобъ освятишь воды крещенія.

Воп. Чшо случилось при его крещеніи?

Отв. Духъ Свяшый шель на него очевидно, и слышанъ былъ съ неба Опеческій гласъ: Ты еси сынъ мой возлюбленный о немже благоволихъ.

Воп. Чшо Іоаннь свждьшельшвоваль о Христѣ Иисусъ?

Отв. Чшо онъ пришелъ спасти Миръ отъ грѣха и отъ осужденія за оный.

Ερώτ. Ἀμ' ἐβάπτισεν αὐ-
τος καὶ τὸν Ἰησοῦν;

Ἀποκρ. Ναί. Ἰησοῦς γὰρ
ἠθέλησε βαπτισθῆναι, ἵνα
ἀγιάσῃ τὰ ὕδατα τοῦ
βαπτίσματος.

Ερώτ. Τί συνέβη ἐν τῷ
βαπτίσματι αὐτοῦ;

Ἀποκρ. Τὸ ἅγιον πνεῦμα
κατέβη ἐπ' αὐτὸν ὡς
δαλμοφανῶς, καὶ ἠκού-
σθη ἐξ ὑψαῦτος Πατρὸς
φωνὴν εἶναι ὅτι υἱὸς καὶ
ἀγαπῆτος, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Ερώτ. Τί ἐμαρτήρησεν ὁ
Ἰωάννης περὶ τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ;

Ἀποκρ. Ὅτι αὐτὸς ἦλθε
σῶσαι τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς
ἀμαρτίας καὶ ἀπὸ τοῦ
κατακρίματος αὐτοῦ.

ГЛАВА

Fr. Hat er auch Jesum getauft?

Antw. Ja, Jesus wollte sich taufen lassen, um das Taufwasser zu heiligen.

Fr. Was gieng bey seiner Taufe vor?

Antw. Da sah man den Heiligen Geist herab fahren, und über ihn kommen; und man hörte vom Himmel die Väterliche Stimme: dieß ist mein lieber Sohn, an welchen ich Wohlgefallen habe.

Fr. Was hat Johannes von Jesu Christo bezeuget?

Antw. Daß Er gekommen sey, die Welt von der Sünde, und dem Verdammnisse für selbige zu befreien.
Das

Quaest. Non ne baptizavit ille et Iesum?

Resp. Omnino; Iesus voluit baptizari ob eo, vt sanctificet aquas baptismatis.

Quaest. Quid euenit tempore baptismatis?

Resp. Spiritus Sanctus descendit de caelo manifeste, et audita fuit Paterna vox: *tu es filius meus dilectus, in quo complacui.*

Quaest. Quid testatus Iohannes de Iesu Christo?

Resp. Quod ille aduenit ad saluandum Mundum a peccato et a damnatione.

Dem. Ne batifa-t-il pas aussi Jesus-Christ?

Rép. Oui, Jesus a voulu être batifé, pour sanctifier les eaux de batême.

Dem. Qu'arriva-t-il pendant son batême?

Rép. Le Saint Esprit descendit visiblement sur lui, & cette voix de Dieu le Père se fit entendre du Ciel: *celui-ci est mon fils bien-aimé, en qui J'ai pris mon bon plaisir.*

Dem. Jean Baptiste que témoigna-t-il à l'égard de Jesus-Christ?

Rép. Qu'il vint pour délivrer le Monde du péché & de la condamnation.

CAPVT

Pyt. Nie ochrczil ze On i Iezusa?

Odp. Tak iest, Iezus chcial bydz ochrczonym, aby wody dla chrztu poswiecić.

Pyt. Co się stalo przy Iego chrzcie?

Odp. Duch Święty zstapil Nań oczywiscie, oraz słyszany był głos Oyca Niebieskiego: *Ty iestes Syn mój najmilszy, w którym upodobał sobie.*

Pyt. Iakie, Ian dał swiadectwo o Iezusie Chrystusie?

Odp. Iż On przyszedł zbawić Świat od grzechu i od potępienia za ony.

**ГЛАВА 16.
О ЗВАНІИ АПО-
СТОЛОВЪ.**

Вопросъ .

Куда пошелъ Иисусъ по-
слѣ своего крещенія ?

Отв. Въ пустыню.

Воп. Что онъ тамъ
дѣлалъ ?

Отв. Постился сорокъ
дней.

Воп. Какъ позовалъ онъ
своихъ учениковъ ?

Отв. Онъ сказалъ имъ,
чтобы за нимъ слѣдо-
вали; а они поспѣшь
все то исполнили.

Воп. Что такое уче-
ники ?

**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 16.
Περὶ τῆς κλησεως
τῶν Ἀποστόλων.**

Ἐρωτησις .

Ποῦ ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς με-
τὰ τὸ βαπτισθῆναι αὐτον·

Ἀποκρ. Εἰς τὴν ἔρημον.

Ἐρωτ. Τί ἐποίησατο αὐ-
τὸς ἐκεῖ ;

Ἀποκρ. Ἐνίστευεν ἡμέρας
τεσσαρακοῦτα .

Ἐρωτ. Τίνι τρόπον προ-
σεκαλεσεν αὐτὸς τὰς ἐ-
αυτῶ μαθητάς ;

Ἀποκρ. Αὐτὸς μὲν ἔλε-
ξεν αὐτοῖς , ἵνα ἀκολουθῶ-
σιν αὐτῷ ἐκεῖνοι δὲ ἐν-
δεως τῆτο ἐπληρώσαν .

Ἐρωτ. Τί ἐστὶ τὸ μα-
θηταί ;

Отв .

**Das sechzehnte Capitel .
Von dem Apostelamte .**

Frage .

Wo gieng Jesus nach seiner Taufe hin ?

Antwort . in die Wüste .

Fr. Was machte Er daselbst ?

Antwort . Er fastete vierzig Tage .

Fr. Wie berief Er seine Jünger ?

Antwort . Er sprach zu ihnen: folget mir nach, und sogleich
gehorchten sie ihm .

Fr. Was sind die Schüler ?

Antwort .

— 109 —

**CAPVT XVI.
De vocatione Apo-
stolorum .**

Quaestio .

Quo venit Iesus post suum
baptisma ?

Resp. in solitudinem .

Quaest. Quid ille ibi fecit ?

Resp. Ieiunabat quadraginta
dies .

Quaest. Quomodo vocavit su-
os discipulos ?

Resp. Dixit illis , vt eum
sequerentur; illi autem sta-
tim hoc perfecerunt .

Quaest. Quid sunt discipuli ?

**CHAPITRE XVI.
De la vocation des
Apôtres .**

Demande .

Où alla Jesus-Christ après
son batême ?

Rép. Dans le désert .

Dem. Qu'est ce qu'il y fit ?

Rép. Il y jeuna pendant
quarante jours .

Dem. Comment a-t-il con-
voqué ses Disciples ?

Rép. Il leur dit, de le sui-
vre, & incontinent ils lui
ont obéi .

Dem. Qu'est ce que les Di-
sciples ?

Resp.

**ROZDZIAŁ XVI.
O powołaniu Apostołów .**

Pytanie .

Dokąd udał się Iezus po chrzcie swoim ?

Odp. Na puszcze .

Pyt. Co On tam czynił ?

Odp. Czterydziescie dni postił .

Pyt. Iakim sposobem On powołał swoich uczniów ?

Odp. Roskazał im iść za sobą, oni zas wnet wszystko
to wykonali .

Pyt. Co znaczy słowo, uczniowie ?

H 5

Odp.

Отв. Люди, которые учили своего слушающаго, и прилѣжаша къ его учению.

Воп. Что значить имя Апостоль?

Отв. Посланный.

Воп. Сколько Апостоловъ избралъ себя Христосъ?

Отв. Двенадцать.

Воп. Скажи имена ихъ?

Отв. С. Пётръ, и Святыи Андрей братъ его, Святыи Иаковъ, и Святыи Иоаннъ дѣшши Зеведеовы, С. Филиппъ, С. Варѳоломей, С. Матѳеи, С. Тома, С. Иа-

Ἀπόκρ. Ἄνδρες, οἱ ἀκούοντες τῆ ἐαυτῶν διδασκαλῆς, καὶ ἐπιμελῆμενοι τῆς διδασχῆς αὐτῆ.

Ἐρώτ. Τί σημαίνει τὸ Ἀποστολος;

Ἀπόκρ. Ἀποσταλμένος.

Ἐρώτ. Πόσους Ἀποστόλους ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ Χριστός;

Ἀπόκρ. Δώδεκα.

Ἐρώτ. Εἰπέ τὰ αὐτῶν ὀνόματα;

Ἀπόκρ. Ὁ ἅγιος Πέτρος καὶ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτῆ, ὁ ἅγιος Ἰακώβος καὶ ἅγιος Ἰωάννης, οἱ τῆ Ζεβεδαιῶν, ὁ ἅγιος Φίλιππος, ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος, ὁ ἅ-

КОВЪ

Antw. Diejenigen, welche ihrem Lehrer gehorchen, und sich um seine Lehre befeiffigen.

Fr. Was bedeutet das Wort Apostel?

Antw. Einen Gesandten.

Fr. Wie viel Apostel hat sich Christus gewählt?

Antw. Zwölf.

Fr. Wie sind ihre Nahmen?

Antw. Der heilige Petrus und sein Bruder der heilige Andreas, der heilige Jacobus und der heilige Johannes Zebedai Kinder, der heilige Philippus, der heilige

Resp. Homines, qui suo magistro obediunt, et aucterant doctrinae eius.

Quaest. Quid significat Apostolus?

Resp. Missus.

Quaest. Quot numero Apostolos elegit sibi Christus?

Resp. Duodecim.

Quaest. Enarra mihi nomina eorum?

Resp. Sanctus Petrus et S. Andreas frater eius, S. Iacobus et S. Iohannes filii Zebedaei, S. Philippus, S. Bartholomaeus, S. Mattheus, S. Thomas, S. Iacobus et S. Iudas filii

Rép. Des gens, qui obéissent à leur maître, & qui s'appliquent à sa doctrine.

Dem. Que signifie le mot d'Apôtre?

Rép. D'envoyé.

Dem. Combien d'Apôtres Jesus-Christ se choisit-il?

Rép. Douze.

Dem. Quels sont leurs Noms?

Rép. St. Pierre & St. André son frère, St. Jacques & St. Jean fils de Zebédée; St. Philippe, St. Barthélémi, St. Mathieu, St. Thomas, St. Jacques & St. Jude d'Alphée, St. Si-

Alphaei

Odp. Ludzi, którzy są posłusznymi swojemu nauczycielowi, i pilnie słuchają jego nauki.

Pyt. Co znaczy imię Apostoła?

Odp. Posłany.

Pyt. Wiele Apostołów wybrał sobie Chrystus?

Odp. Dwanaście.

Pyt. Powiedz ich imiona?

Odp. S. Piotr i S. Andrzej brat jego, S. Iakób i S. Ian Synowie Zebedeusza, S. Filip, S. Bartłomiej, S. Mateusz, S. Tomasz, S. Iakób i S. Indasz synowie

ковъ, и С. Иуда сыны
Алфеевы, С. Симонъ,
и предатель Иуда Иска-
риотскій.

υγιος Μαρθαρος, ὁ ἅγιος
Θωμάς, ὁ ἅγιος Ἰακώ-
βος καὶ ἅγιος Ἰούδας, οἱ
τε Ἀλφαι, ὁ ἅγιος Σί-
μων, καὶ ὁ προδοτὴς Ἰε-
δασ ὁ Ἰσκαριώτης.

Alphæi . S. Simon et
proditor Iudas Iscariota,

mon, & le traître Judas
Iscariot .

heilige Bartholomäus, der heilige Thomas, der hei-
lige Matthäus, der heilige Jacobus und der hei-
lige Judas Alphäi Söhne, der heilige Simon, und der
Verräther Judas Iscariot.

Synowie Alfeusza, S. Szymon i Iudas Izskariota,
który Go też wydał.

ГЛАВА 17.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

О ПРОПОВѢДИ
ИСУСА ХРИСТА.

Περὶ τῆς διδασκῆς τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Вопросъ .

Ἐρώτησις .

Что дѣлалъ Иисусъ?

Τί ἐποίει ὁ Ἰησοῦς;

Отв. Проповѣдовалъ въ
городахъ, селахъ и
другихъ мѣстахъ .

Ἀποκρ. Ἐκύρυσσεν ἐν ταῖς
πόλεσι, κώμαις καὶ ἄλ-
λοις τόποις .

Воп. Что онъ проповѣ-
довалъ?

Ἐρωτ. Τί ἐκύρυσσεν αὐ-
τός;

Отв.

Das siebenzehente Capitel .
Von der Predigt Jesu Christi .

Frage .

Was hat Jesus gethan?

Antw. Er hat in den Städten, Flecken und anderen
Dorfern geprediget .

Fr. Was hat Er geprediget?

Antwort .

CAPVT XVII .

CHAPITRE XVII .

De praedicatione Iesu
Christi .

De la predication de
Jesus - Christ .

Quaestio .

Demande .

Quid faciebat Iesus?

Qu'est ce qu'a fait Jesus-Christ?

Resp. Praedicabat in vrbi-
bus, pagis et aliis locis .

Rep. Il a prêché dans des
villes, des villages & dans
d'autres endroits .

Quaest. Quid praedicabat ille?

Dem. Que prêchoit-il?

Resp.

ROZDZIAŁ XVII .

O nauce Iezusa Chrystusa .

Pytanie .

Co czynił Chrystus?

Odp. Opowiadał w miastach, wsiach i w rbinych
mieyscach .

Pyt. Co On opowiadał?

Odp.

Отв. Евангеліе царствія небеснаго .

Воп . Чшо значить слово Евангеліе ?

Отв. Приятную вѣспъ .

Воп . Чшо такое царство небесное ?

Отв. Награда ошъ Бога за добродѣшель, и жизнь вѣчная со Христомъ и Святыми .

Воп . Чшо говорилъ Исусъ о Себѣ самомъ ?

Отв. Чшо онъ принялъ и явился въ чловѣчествѣ, чшобъ спасти чловѣка .

Воп . Чшо онъ приказалъ дѣлать ?

Отв. Покаяшся, вѣровашъ въ него, и повиновашся его учению .

Απόκρ. Τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας .

Ἐρώτ. Τί σημαίνει τὸ εὐαγγέλιον ;

Απόκρ. Ἡδῆσαν ἀγγελίαν .

Ἐρώτ. Τί ἐστὶ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ;

Απόκρ. Μισθὸς παρὰ Θεοῦ, τῆς ἀρετῆς ἐνεκα, καὶ ζωῆς αἰώνιος μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων .

Ἐρώτ. Τί ἐπείν ὁ Ἰησοῦς περὶ ἑαυτοῦ ;

Απόκρ. Ὅτι ἐκείνος ἐδὲξάτο τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἔφανε ἐν αὐτῇ, ἵνα σωσῆ τὸν ἄνθρωπον .

Ἐρώτ. Τί αὐτὸς ἐνετείλατο ἡμῖν ;

Απόκρ. Μετανοεῖν, πιστεῦν εἰς αὐτὸν καὶ ὑπακούειν τῇ αὐτοῦ διδασκαλίᾳ . **Воп.**

Antw. Das Evangelium des Himmelreichs .

Fr. Was bedeutet das Wort Evangelium ?

Antw. Eine fröhliche Botschaft .

Fr. Was ist das Himmelreich ?

Antw. Eine Belohnung von Gott für die Tugend, und das ewige Leben mit Christo und den Heiligen .

Fr. Was hat Jesus von sich selbstem geredet ?

Antw. Daß Er die Menschheit angenommen, und in selbiger erschienen, um den Menschen selig zu machen .

Fr. Was hat Er zu thun befohlen ?

Antw. Buße zu thun, an Ihn zu glauben und seiner Lehre zu gehorchen .

Fr .

Resp. Evangelium regni coelestis .

Quaest. Quid significat hoc verbum, Evangelium ?

Resp. Laetum nuncium .

Quaest. Quid tale regnum coeleste ?

Resp. Praemium Dei ob virtutem et vita aeterna cum Christo et Sanctis .

Quaest. Quid dicebat Iesus de Se ipso ?

Resp. Quod ille suscepit humanitatem et in illa apparuit, ut saluaret hominem .

Quaest. Quid iussit facere ille ?

Resp. Agere poenitentiam, credere in eum et obtemperare doctrinae eius .

Rép. L'Evangile du royaume celeste .

Dem. Que signifie le mot d'Evangile ?

Rép. Une agréable nouvelle .

Dem. Qu'est ce que le royaume celeste ?

Rép. C'est la récompense de Dieu pour la vertu, & la vie éternelle avec Jesus-Christ & les Saints .

Dem. Qu'a dit Jesus-Christ de Soi-même ?

Rép. Qu'il pris & s'enveloppa de la forme humaine, pour sauver l'homme .

Dem. Qu'ordonna-t-il de faire ?

Rép. De se repentir, de croire en Lui, & d'obéir à sa doctrine . **Quaest.**

Odp. Ewanielią królestwa niebieskiego .

Pyt. Co znaczy to słowo, Ewanielia ?

Odp. Znaczy, przyjemna nowina .

Pyt. Co oznacza, królestwo niebieskie ?

Odp. Nagroda od Boga za cnoty, oraz żywot wieczny z Chrystusem i Świętymi .

Pyt. Co mówił Chrystus o Sobie samym ?

Odp. Iż On wziął na siebie człowieczeństwo i pokazał się w oném dla tego, aby zbawić człowieka .

Pyt. Co On rozkazał czynić ?

Odp. Załować za grzechy, wierzyć weń i być posłusznym jego nauce .

O 2

Pyt.

Воп. На что дѣлать покаяніе?

Отв. Чтобы получить опущеніе грѣховъ.

Воп. Чѣмъ онъ доказывалъ о Себѣ?

Отв. Чудесами.

Воп. Какія Онъ явилъ чудеса?

Отв. Онъ излѣчивалъ всѣ болѣзни, изгонялъ бѣсовъ, и воскрешалъ мертвыхъ.

Воп. Какой показалъ Онъ намъ примѣръ?

Отв. Всѣхъ добродѣтелей, а наипаче смиренія, кротости, терпѣнія, сожалѣнія, милосердія и ревности о истинѣ.

Ερώτ. Διὰ τί μετανοοῖν;

Απόκρ. ἵνα λάβωμεν τὴν τῶν ἁμαρτιῶν ἄφεσιν.

Ερώτ. Τίνι τροπῇ αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπεδείξατο;

Απόκρ. Τοῖς θαύμασι.

Ερώτ. Ποῖα αὐτὸς ἐποίησε θαύματα;

Απόκρ. Αὐτὸς ἐθεράπευσε πάσας νόσους, ἐξέβαλε τὰ δαιμόνια καὶ ἤγειρε τὸς νεκροὺς.

Ερώτ. Ποῖον εἰδείξεν ἡμῖν παράδειγμα;

Απόκρ. Παράδειγμα ἀπαντῶν τῶν ἀρετῶν, μάλιστα δὲ κακενοτητος, πραότητος, ὑπομονῆς, συμπάθειας, οἰκτιρῆς καὶ ἡλπιε ἐπὶ τῆς ἀληθείας.

Воп.

Fr. Warum soll man Buße thun.
Antw. Um die Vergebung der Sünden zu bekommen.
Fr. Wodurch hat Er seine Sendung bewiesen?
Antw. Durch Wunderwerke.
Fr. Was that Er für Wunderwerke?
Antw. Er heilte alle Krankheiten, trieb die Teufel aus, und auferweckte die Todten.
Fr. Was hat Er uns für ein Beispiel gegeben?
Antw. Ein Beispiel aller Tugenden, und insonderheit der Demuth, Sanftmuth, Geduld, des Mitleidens, der Barmherzigkeit und des Eifers für die Wahrheit.
Fr.

Quaest. Quem in finem necesse est agere poenitentiam?

Resp. Ob conciliandam remissionem peccatorum.

Quaest. Quo Christus manifestabat se?

Resp. Miraculis.

Quaest. Quaeenam patruit miracula?

Resp. Omnes morbos curabat, eiciebat daemonia et resuscitabat ex mortuis.

Quaest. Quodnam exemplum praebuit nobis?

Resp. Exemplum omnium virtutum, sed praecipue humilitatis, patientiae, commiserationis, misericordiae et zeli de iustitia.

Dem. Pour quoi doit-on se repentir?

Rép. Pour obtenir le pardon de ses péchés.

Dem. Par quoi se fit-il connaître?

Rép. Par des miracles.

Dem. Quels miracles fit-il?

Rép. Il guériffoit toutes les maladies, chassoit les démons & résuscitoit les morts.

Dem. Quel exemple par Lui nous donna-t-il?

Rép. Celui de toutes les vertus, & surtout de l'humilité, de la douceur, de la patience, de la compassion, de la miséricorde & du zele pour la verité.

Quaest.

Pyt. Dla czego żałować za grzechy?
Odp. Dla otrzymania odpuszczenia grzechów.
Pyt. Czém Chrystus obiawiał siebie?
Odp. Cudami.
Pyt. Jakie On czynił cuda?
Odp. Uzdrowiał wszelkie choroby, wypędzał czartów i wskrzeszał umarłych.
Pyt. Jaki wzór On zostawił nam z siebie?
Odp. Wzór wszystkich cnót, szczególniej zaś pokory, łagodności, cierpliwości, liłości, miłosierdzia i gorliwości za prawdę.

Воп. Какой был конец дѣйствии его?

Отв. Слава Отца его, и исполнение воли оного.

Воп. Какую предписалъ онъ намъ молитву?

Отв. Отче нашъ, иже еси на небесѣхъ, да святится имя твое, да придетъ Царство твое: да будетъ воля твоя яко на небеси, тако и на земли: ѿбѣди намъ на сущиѣи даждь намъ днесь, ѿстави намъ долги наша, якоже и мы оставяемъ должникомъ нашимъ, и не введи насъ во искушение, но избави насъ отъ лукаваго.

Ἐρώτ. Ποῖον ἦν τέλος τῶν αὐτῆ ἔργων;

Ἀποκρ. Ἡ δόξα τῆ Πατρὸς καὶ ἐκπληρωσις τῆς θελήματός αὐτῆ.

Ἐρώτ. Ποῖαν παρέδωκεν ἡμῖν προσευχὴν;

Ἀποκρ. ΠΑΤΕΡ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς ἑρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομα σου ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου γενηθήτω τὸ θελήμα σου ὡς ἐν ἑρανοῖς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιείσιον δός ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄφεσ ἡμῖν τα ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν καὶ μὴ εἰσενεγκῆς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Воп.

Fr. Worauf zieleten seine Handlungen ab?
Antw. Auf die Herrlichkeit seines Vaters, und Erfüllung seines Willens.
Fr. Was hat Er uns für ein Gebeth vorgeschrieben?
Antw. Unser Vater, der Du bist im Himmel, geheiligt werde Dein Name, zu uns komme Dein Reich, Dein Wille geschehe wie im Himmel also auch auf Erden, unser tägliches Brodt gib uns heute, und vergieb uns unsere Schulden, wie wir vergeben unseren Schuldigern, und führe uns nicht in Versuchung, sondern erlöse uns von dem Uebel.

Fr.

Quaest. Quis finis erat actionum Eius?

Resp. Gloria Patris Eius. et adimpletio voluntatis.

Quaest. Quam praescripsit nobis precationem?

Resp. Pater noster, qui es in coelis, sanctificetur Nomen tuum, adueniat Regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in coelo. et in terra; panem nostrum quotidianum da nobis hodie, et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris, et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos a malo.

Dem. Quelle étoit la fin de ses actions?

Rép. La gloire de son Père & l'accomplissement de sa volonté.

Dem. Quelle priere nous prescrivit-il?

Rép. Notre Père, qui es aux cieux, ton Nom soit sanctifié, ton Regne vienne, ta volonté soit faite en la terre comme au ciel; donnez nous aujourd'hui notre pain quotidien, & nous quitte nos dettes, comme nous quittons aussi les dettes à nos débiteurs, & ne nous induis point en tentation, mais délivre nous du mal.

Quaest.

Pyt. Iaki był cel Jego czynów?

Odp. Chwała Ojca Jego i wypelnienie Jego woli.

Pyt. Iakiey Chrystus nauczył nas modlitwy?

Odp. Ojczy: nacz, któryś jest w niebiesiach, święt: się imię Twoje; przyjdź: królestwo Twoje; bądź: wola Twoja, iako w niebie tak i na ziemi; chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj; i odpusć: nam nasze winy, iako i my odpuszczamy naszym bliźniaczom; i nie wwodź: nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego.

Pyt.

http://Lib.kdais.kiev.ua

Воп. Всѣ ли слѣдовали ему?

Отв. Народъ полнами о швсюда приходилъ слушать его учение; а только не повиновались его наставлениямъ шѣ, которые предавши себя спрашямъ, не хошѣли отспашь ошѣ беззаконной жизни; по чему его учение пора жало ихъ совѣсь, и ошѣ сего родилась въ нихъ прошивъ него ненависшь.

Воп. Кшо наибольшіе были его непріатели?

Отв. Книжники и Фарисеи.

Воп. А кшо такіе были Книжники?

Ερώτ. Ἀπαντες ἀρ' ἦκα-
λύθεν αὐτῶ;

Απόκρ. Ὁχλος πολὺς
πανταχοῦθεν προσήρχετο
ἀκῶσαι τῆς διδαχῆς αὐ-
τῆ, ἐκ ὑπῆκον δὲ τῆ
νεθεσίᾳ αὐτῆ ἐπὶ παρα-
δόντες εαυτῆς τοῖς πα-
θεσί, ἐκ ἠδελον γὰρ ἀ-
πέσχεσθαι τῆ ἀνομίαι βίαι
τῆδ' ἐνεκα τῆ διδαχῆ αὐτῆ
ἐπέτροσμεν τὴν αὐτῶν συ-
νείδησιν, καὶ ἐκ τῆς ἐ-
γενήθη ἐν αὐτοῖς ἐνάσθαι
ἐκείνῃ ὁ φθόνος.

Ερώτ. Τίνες ἦσαν οἱ μέ-
γιστοι ἐχθροὶ αὐτῆ;

Απόκρ. Οἱ Γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι.

Ερώτ. Τίνες δὲ ἦσαν Γραμ-
ματεῖς;

Отв.

Fr. Folgten Ihm alle nach?

Antw. Das Volk versammelte sich Haufenweise, um seine Lehre anzuhören; aber diejenigen nahmen seinen Unterricht nicht an, welche ihren Leidenschaften nachhiengen: weswegen auch seine Lehre ihr Gewissen rührete, und dieses erweckte in Ihnen einen Haß gegen Ihn.

Fr. Wer waren seine größten Feinde?

Antw. Die Schriftgelehrten und Pharisaer.

Fr. Und was für Leute waren die Schriftgelehrten?

Antw.

Quaest. Omnes ne sequeban-
tur Christum?

Resp. Populus undique mul-
titudine confluebat ad
audiendam eius doctrinam:
non auscultabant autem in-
stitutionibus eius hi tan-
tum, qui seruientes cupidi-
tatibus suis, noluerunt fece-
dere ab impietate: ideo
doctrina eius angebat illo-
rum conscientiam, et inde
nata illis fuit contra Chri-
stum inuidia.

Dem. Tous L' ont-ils suivi?

Rép. Oui, les peuples venoi-
ent de toutes parts en
foule, pour entendre sa do-
ctrine. Les seuls adonnés à
leurs passions, & qui ne vou-
loient pas se retirer d'une
vie déréglée, n'ont pas vou-
lu obéir à ses instructions:
car sa doctrine bleissoit leur
conscience, & de là naquit
la haine, qu'ils ont eu pour
Lui.

Quaest. Qui primi Christi
erant inimici?

Resp. Scribae et Pharisei.

Quaest. Qui Sunt Scribae?

Dem. Qui étoient les plus
grands ennemis?

Rép. Les Scribes & les Pha-
rifiens.

Dem. Et qui étoient ces Scri-
bes?

Resp.

Pyt. Wszyscyż Go naslawowali?

Odp. Naród gromadnie zewsząd przychodził słuchać
Iego nauki; nie posłusznemi zaś okazali się ci
tylko, którzy, idąc za namiętnościami, nie chcieli
odmienić rozwiązłego życia; ponieważ zaś Iego nauka
nabawiała trwogą ich sumienie, stąd poszła ich
przeciwko Niemu mienawisć.

Pyt. Którzy byli największemi Iego nieprzyjaciółami?

Odp. Doktorowie i Faryzeuszowie.

Pyt. Którzy zas byli owi Doktorowie?

Отв. Учили законъ.

Ἀπόκρ. Οἱ διδάσκαλοι τοῦ νόμου.

Воп. А кто были Фарисеи?

Ἐρώτ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι τινες;

Отв. Тѣ, которые должность свою полагали въ немъ, чтобы лучше всѣхъ сохраняли Законъ.

Ἀπόκρ. Ἐκεῖνοι, αἵτινες πρὸ παντὸς ἄφειλον διατηρεῖν τὸν νόμον.

Воп. Добродѣтельно ли они жили?

Ἐρώτ. Ἄρ' ἐναρτέως αὐτοὶ ἔζησαν;

Отв. Нѣтъ, по большей части были лицемеры.

Ἀπόκρ. Οὐ, περισσότερον μέρος ἦσαν ὑποκριταί.

Воп. Сколь далеко простиралась ненависть непріятелей Иисусовыхъ?

Ἐρώτ. Ἔως ὅτε ἐξετέλειτο ὁ φθόνος τῶν ἐχθρῶν τῷ Ἰησοῦ;

Отв. Даже до того, что они старались его умертвить.

Ἀπόκρ. Μέχρι τῆ φροντίσει θανατώσαι αὐτοῦ.

Воп. Кто обѣщался имъ выдать его?

Ἐρώτ. Τίς ὑπέσχετο παράδουαι αὐτὸν ἐκείνοις;

Отв.

Antw. Die Lehrer des Gesetzes.
Fr. Wer waren aber die Pharisäer?
Antw. Diejenigen, die sich daraus eine besondere Pflicht machten, daß sie das Gesetz besser, wie alle andre, zu erfüllen suchten.
Fr. Lebten sie tugendhaft?
Antw. Nein, sie waren größten Theils Heuchler.
Fr. Wie weit gieng der Haß der Feinde Jesu?
Antw. So weit, daß sie ihn zu tödten suchten.
Fr. Wer machte sich anheischig, ihn zu überantworten?
Antw.

Resp. Interpretes legis.

Rép. Les docteurs de la loi.

Quaest. Quid autem Pharisaei?

Dem. Et les Pharisiens?

Resp. Qui officium suum ponebant in hoc, ut Legem prae caeteris melius seruant.

Rép. Ceux, qui faisoient consister leur devoir, à observer la loi plus exactement, que tous.

Quaest. An virtuose illi se gerebant?

Dem. Ont-ils vecu vertueusement?

Resp. Nequaquam, praecipue fuerant hypocritae.

Rép. Non, pour la plus part ils étoient des hypocrits.

Quaest. Quorsum extendebat se invidia inimicorum Iesu?

Dem. Jusqu'où alla-t-elle la haine des ennemis de Jesus-Christ?

Resp. Eo usque, ut illi curabant interimere eum.

Rép. Elle alla jusqu'à tacher de Le faire mourir.

Quaest. Quis pollicitus illis tradere Iesum?

Dem. Qui s'est engagé à Le leur livrer?

Resp.

Odp. Nauczyciele prawa.

Pyt. A Faryzeuszowie?

Odp. Ci, którzy za obowiązek dla siebie poczytali, lepiej od wszystkich pełnić Prawo.

Pyt. Cnotliwież oni żyli?

Odp. Nie, po większej części byli hipokrytami.

Pyt. Iak daleko wzmożła się nienawiść nieprzyjaciół Jezusa?

Odp. Do tego stopnia, iż oni starali się Iego zamordować.

Pyt. Kto obiecał im wydać Go?

Отв. Иуда Искариотский, одинъ изъ дванадцати Апостоловъ.
Воп. За сколько?
Отв. За тридцать сребрениковъ.

Ἀποκρ. Ἰudas ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δωδεκά Αποστόλων.
Ἐρώτ. Πόσῃ;
Ἀποκρ. Τριάντα ἀργυρίαις.

Antw. Judas Ischarioth, einer von den zwölfen Aposteln.
Fr. Für wie viel?
Antw. Für dreißig Silberlinge.

ГЛАВА 18.
О СМЕРТИ И СТРАДАНИИ ИСУСА ХРИСТА.

Вопросъ.
Въ какое время Иисусъ умеръ?
Отв. Во время Пасхи.
Воп. Что онъ сдѣлалъ при послѣдней вечери со своими Апостолами?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.
Περὶ τοῦ θανάτου καὶ πάθους Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Ἐρωτήσεις.
Ἐν ποίῳ καιρῷ ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς;
Ἀποκρ. Ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Πάσχατος.
Ἐρώτ. Τί ἐποίησεν αὐτὸς μετὰ τῶν αὐτῶ Ἀποστόλων ἐν τῷ δείπνῳ τῷ ἑσχάτῳ;
Отв.

Das achtzehnte Capitel.
Von dem Leiden und dem Tode Jesu Christi.
Frage.
Wann ist Jesus gestorben?
Antw. Zur Zeit des Osterfestes.
Fr. Was that Er bey dem letzten Abendmahle, so Er mit seinen Aposteln hielt?
Antw.

Resp. Judas Iscariota, unus de duodecim Apostolis.
Quaest. Quanti voluit vendere?
Resp. Triginta nummis.

Rép. Judas Iscariot, l'un de douze Apôtres.
Dem. Pour combien de l'argent?
Rép. Pour trente piéces d'argent.

Odp. Iudas Iszkariota, ieden z dwunastu Apostolów.
Pyt. Za jaką cenę?
Odp. Za trzydzieście srebrników.

CAPVT XVIII.
De passione et morte Christi.

Quaestio.
Quando Christus mortuus est?
Resp. Tempore Paschatis.
Quaest. Quid fecit Christus ultima coena cum Apostolis?

CHAPITRE XVIII.
De la passion et de la mort de Jesus-Christ.
Demande.
Quand Jesus-Christ mourut-il?
Rép. Au temps de Pâques.
Dem. Qu'a-t-il fait pendant la dernière cène avec les Apôtres?
Resp.

ROZDZIAŁ XVIII.
O męce i śmierci Jezusa Chrystusa.
Pytanie.
Kiedy Chrystus umarł?
Odp. W czasie Świąt wielkonocnych.
Pyt. Co On uczynił przy ostatniej wieczerzy z swoimi uczniami?
Odp.

Отв. Онъ желая увѣ-
рить, что будешь не-
отлученъ онъ всякаго
вѣрнаго, узаконилъ
шаминство Свяшаго
Причащенія.

Воп. Какимъ образомъ?

Отв. Онъ взялъ хлѣбъ,
благословилъ оный и
далъ имъ, говоря: *сiе
естъ тѣло мое*; а по-
томъ взялъ чашу съ
виномъ, и сказалъ имъ:
*сiя естъ кровь моя из-
ливаемая во оставле-
нiе грѣховъ*; и на семъ
основалъ Новый За-
вѣтъ человека съ Бо-
гомъ.

Воп. Что сдѣлалъ Ис-
сусъ послѣ сей вечери?

Απόκρ. Αυτὸς βεβλῆμενος
βεβαιῶσαι, ὅτι εἰδὼ χωρι-
σθήσεται ἀπὸ πάντος ἀνθρώ-
που τὸ πῖναι, ἐκύρωσε τὸ
μυστήριον τῆς κοινωνίας τῆς
ἀγίας.

Ερώτ. Τίτι τρέπων;

Απόκρ. Λαβὼν τὸν ἄρτον
ἠνύλησεν αὐτὸν καὶ εἶδα-
κεν αὐτοῖς, λέγων· τῆτο
ἐστὶ τὸ σῶμά μου. Ἐπει-
τα δὲ λαβὼν τὸ ποτή-
ριον, τὸ μετὰ τοῦ οἴνου, ἐ-
πέμψεν αὐτοῖς· τῆτο ἐστὶ τὸ
αἷμά μου τὸ ἐκχυνόμενον
εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ
ἐν τῷτῷ εἰδεμελίωσε τὴν
τῷ ἀνθρώπῳ μετὰ τοῦ
Θεοῦ καινὴν Διαθήκην.

Ερώτ. Τί ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς μετὰ τῆτο τὸ δεῖ-
πνον; **Отв.**

Antwort. Weil Er versichern wollte, daß Er mit einem
jeden Gläubigen unzertrennlich verbleiben wird: so
setzte Er das Sacrament des heiligen Abendmahls ein.

Fr. Auf was für eine Weise?

Antwort. Er nahm das Brodt, segnete es und gab es den
Jüngern, und sprach: Nehmet, esset, das ist mein
Leib. Hernach nahm Er den Kelch mit Wein, gab
ihnen und sprach: Das ist mein Bluth, welches ver-
gossen wird zur Vergebung der Sünden, und hierauf
gründete Er den neuen Bund des Menschen mit Gott.

Fr. Was that Jesus nach diesem Abendmahl?

Antwort.

Resp. Cupiens persuadere,
quod nunquam separabitur
ab omni fidei Christiano,
instituit Sacramentum Sac-
coenae.

Quaest. Quomodo?

Resp. Accepit panem, bene-
dixit et dedit Apostolis
dicens: *hoc est corpus meum*.
Postea accepit calicem cum
vino et dixit illis: *hic est
sanguis meus, qui pro vo-
bis funditur in remissionem
peccatorum*; et in hoc sta-
bilivit Novum hominis cum
Deo Foedus.

Quaest. Quid fecit Iesus post
hanc coenam?

Rep. Voulant assurer, qu'il
fera inséparable de chaque
fidele, il a institué l'Eucha-
ristie, ou le Saint Sacrement
de la Cène.

Dem. Comment l'a-t-il in-
stitué?

Rep. Il prit le pain, & a-
près qu'il eu beni Dieu,
le donna à ses Disciples
& leur dit: *prenez, man-
gez; ceci est mon corps*.
Puis ayant pris la coupe
& beni Dieu, il la leur
donna en leur disant. *Ce-
ci est mon sang, qui est
repandu en remission des
péchés*.

Dem. Qu'est ce que Jesus-
Christ a fait après la Cène?
Resp.

Odp. Pragnąc upewnić, iż będzie zawsze przytomnym
każdemu wiernemu, ustanowił Sakrament Świętej
Komunii.

Pyt. Jakim sposobem?

Odp. On wziął chleb, pobłogosławił go i dał im, mówiąc:
to jest ciało Moje; a potem wziął kielich i rzekł:
*ta jest krew Moja, która będzie wylana za odpuszczenie
grzechów*; i na tém utwierdził nowe przymierze człowieka
z Bogiem.

Pyt. Co uczynił Iezus po wieczerzy?

Odp.

Отв. Онъ уединясь пре-
бывалъ въ молитвѣ,
яко человекъ, и пре-
далъ себя судьбѣ и во-
лѣ Отца.

Воп. Чю сдѣлалъ то-
гда Иуда?

Отв. Онъ привелъ вои-
новъ, чшобъ взять
Иисуса.

Воп. Куда повели они
его?

Отв. Къ Каиафѣ Перво-
священнику.

Воп. Чшо сдѣлалъ
Пешръ?

Отв. Онъ на вопросъ,
ученикъ ли онъ Хри-
стовъ, опрелся о шъ
шого, но по семь ве-
ликое въ шомъ принесъ
покаянiе.

Αποκρ. Αυτὸς ἀναχωρε-
σας κατ' ἰδιαν, παρεμε-
νει ἐν προσευχῇ ὡς ἄν-
θρωπος καὶ παρέδωκεν ἐ-
αυτὸν τῇ προνοίᾳ καὶ θε-
ληματι τοῦ Πατρὸς.

Ερωτ. Τί ἐποίησε τότε
ὁ Ἰούδας;

Αποκρ. Αυτὸς προσήγα-
γε τῶς στρατιώτας, ἵνα
κρατήσωσι τὸν Ἰησοῦν.

Ερωτ. Ποῦ ἀπήγαγον αὐ-
τὸν;

Αποκρ. Πρὸς τὸν Καϊά-
φαν τὸν Ἀρχιερεᾶ.

Ερωτ. Τί ἐποίησεν ὁ Πέ-
τρος;

Αποκρ. Αυτὸς ἐρωτηθεὶς,
ἄρα μαθητὴς ἐστὶ τοῦ Χρι-
στοῦ, ἠρνήσατο ταῦτα, ἀλλ'
ἐπειτὰ τὴν μεγάλην δια-
τάτην προσέφερε μετα-
νοίαν.

Воп.

Antw. Er begab sich in die Einsamkeit, stund im Ge-
bethe als Mensch, und übergab sich den Rathschlüssen
und dem Willen des Vaters.

Fr. Was machte alsdenn Judas?

Antw. Er brachte Kriegerleute herben, um Jesum zu greiffen.

Fr. Wohin fuhreten sie Ihn?

Antw. Zum Hohen-Priester Caiaphas.

Fr. Was that Petrus?

Antw. Auf die Frage, ob er Christi Jünger wäre, ant-
wortete er, daß er es nicht sey; aber hernach hat ihn
diese Verläugnung sehr gereuet.

Fr.

Resp. Secedens a discipulis,
exerebat se precibus tan-
quam homo et tradidit se
providentiae et voluntati
Patris.

Quaest. Quid fecit tunc Judas?

Resp. Adduxit milites, ut
caperent Iesum.

Quaest. Quo duxerunt eum
milites?

Resp. Ad pontificem Caia-
pham.

Quaest. Quid fecit Petrus?

Resp. Dum interrogabatur,
discipulus ne est Christi, ne-
gavit, postea autem magnam
agebat poenitentiam.

Rep. Après s'être retiré, il
se mit à prier comme un
homme, & il s'est commis
à la destinée & à la vo-
lonté de son Père.

Dem. Qu'est ce qu'a fait Ju-
das alors?

Rep. Il amena des soldats
pour faire prendre Jesus-
Christ.

Dem. Où Le conduisirent-ils?

Rep. A Caiphe, le Souverain
Pontif.

Dem. Que fit l'Apôtre Pier-
re?

Rep. Sur la demande, qu'on
lui fit: s'il étoit disciple de
Jesus-Christ, il le nia; mais
ensuite il s'en repentit hau-
tement.

Quaest.

Odp. Odosobniwszy się, trwał namodlitwie iako człowiek,
potém oddał się sądom i woli Oycza Niebieskiego.

Pyt. Iak postąpił wtedy Iudas?

Odp. On sprowadził żołnierzy dla schwytania Iezusa.

Pyt. Dokąd oni Go zaprowadzili?

Odp. Do Kaiifasza Arcykapłana.

Pyt. Iak postąpił Piotr?

Odp. Na zapytanie: czy nie iest uczniem Chrystusa Pana,
Piotr zaprzął się tego, lecz wkrótce wielką za takowe
przestępstwo przyniósł pokutę.

P

Pyt.

Воп. Опъ Каиафы кудя повели Исуса?

Отв. Къ Пилату.

Воп. Чшо ему шамь сдѣлали?

Отв. Тамь возложили на Его главу шерновый вѣнецъ.

Воп. Чшо попомь?

Отв. Распяли на крестѣ.

Воп. Какъ онъ на немь окончилиъ свою жизнь?

Отв. Съ сими его словами: *Отче, въ руцѣ твои предаю духъ мой, разрѣши ласъ душа его опъ шѣла.*

Воп. Чшо случилось при смерти его?

Ερώτ. Ἀπὸ δε Καϊάφῃ ποῦ ἤγαγον τὸν Ἰησοῦν;

Απόκρ. Πρὸς Πιλάτον.

Ερώτ. Τί ἐποίησαν αὐτῷ ἐκεῖ;

Απόκρ. Ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στεφανὸν ἐξ ἀκανθῶν.

Ερώτ. Τί δὲ μετὰ ταῦτα;

Απόκρ. Ἐσταύρωσαν.

Ερώτ. Πῶς ἐν τῷ σταυρῷ ἐτελεύτησε;

Απόκρ. Μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν τὸ Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, διαχωρισθῆναι ἢ αὐτῆ ψυχῇ ἀπὸ τοῦ σώματος.

Ερώτ. Τί συνέβη ἐν τῷ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ὡρα;

Отв.

Fr. Wo führete man Jesum vom Caiphas hin?

Antw. Zum Pilatus.

Fr. Was that man Ihm daselbst?

Antw. Man setzte eine Dornenkrone auf sein Haupt.

Fr. Was that man Ihm hernach?

Antw. Er wurde an einem Creuze gekreuziget.

Fr. Wie endigte Er daran sein Leben?

Antw. Mit diesen Worten: Vater ich befehle meinen Geist in deine Hände; worauf verschied Er.

Fr. Was geschah bey seinen Tode?

Antw.

Quaest. Quo duxerunt Iesum a Caiapha?

Resp. Ad Pilatum.

Quaest. Quid Illi fecerunt ibi?

Resp. Imposuerunt capiti Eius spineam coronam.

Quaest. Quid tandem?

Resp. Crucifixerunt.

Quaest. Quomodo in cruce vitam suam finiuit?

Resp. Cum his verbis, *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum!* separata anima eius a corpore.

Quaest. Quid euenit tempore teius mortis?

Dem. Dechez Casphe où conduisit-on Jesus Christ?

Rép. Chez Pilate.

Dem. Que lui fit-on?

Rép. On lui mit une couronne d'épines sur la tête.

Dem. Qué Lui fit-on ensuite?

Rép. On Le crucifia.

Dem. Comment Il y finit sa vie?

Rép. En prononcant ces paroles, *Père! je-remets mon esprit entre tes mains!* et ayant dit cela, il rendit l'esprit.

Dem. Qu'arriva-t-il à sa mort?

Resp.

Pyt. Od Kaiiasza dokąd zaprowadzili Chrystusa.

Odp. Do Pilata.

Pyt. Iak z Nim tam postąpili?

Odp. Włożyli na głowę Iego cierniową koronę.

Pyt. A potem?

Odp. Ukrzyżowali Go.

Pyt. Iak Chrystus na krzyżu skōńczył swę życie?

Odp. Gdy wyrzekł te słowa, *Oycze, w ręce Twoje polecam ducha moiego!* dusza Iego rozstała się z ciałem.

Pyt. Co się stało przy smierci Iego?

P 2

Odp.

Отв. Солнце зашмилось, земля запряслася, и многие тамъ мершвые воскресли.

Воп. Какимъ образомъ смерть Его сдѣлалась жершвою?

Отв. Понеже она удовлешворила правосудію Божию за грѣхи всѣхъ людей, подверженныхъ за оныя вѣчной смерти.

Αποκρ. Ὁ ἥλιος ἐσχορτίσθη, ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ πολλὰ σώματα τῶν ἐκεί κηκοιμμένων ἠγέρθη.

Ἐρώτ. Τίνι τρόπῳ ὁ θάνατος αὐτῆς ἐγένετο θυσία;

Αποκρ. Ὅτι αὐτὸς ἰκανῶς ἐποίησε τὴ δικαιοσύνην τῆ θεῶ δια τὰ ἀμαρτήματα πάντων τῶν ἀνθρώπων, τῶν ὑποκειμένων δι' αὐτὰ τῷ αἰώνῳ θανάτῳ.

Antw. Die Sonne verlor ihren Schein, die Erde erbehte und viele Todten stunden daselbst auf.

Fr. Wie ist sein Tod ein Opfer geworden?

Antw. Weil Er der Gerechtigkeit Gottes für die Sünden aller Menschen, welche dadurch dem ewigen Tode unterworfen waren, Genungthuung geleistet hat.

ГЛАВА 19.
О ВОСКРЕСЕНИИ
ИСУСА ХРИСТА.

Вопросъ.
Послѣ смерти Иисуса чшо сдѣлали съ нимъ его?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.
Περὶ τῆς τῆ Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἀναστάσεως.

Ἐρωτήσεις.
Μετὰ τὸν τῆ Ἰησοῦ θάνατον
τί ἐποίησαν τῷ σώματι
αὐτοῦ;

Отв.

Das neunzehnte Capitel.
Von der Auferstehung Jesu Christi.

Frage.
Was that man nach Jesu Tode mit seinem Leichnam?
Antw.

Resp. Obscuratus fuit Sol, commota terra et multi ibi mortui resurrexerunt.

Quaest. Quomodo mors Eius facta est victima?

Resp. Quoniam satisfecit iustitiae Diuinae pro peccatis totius Mundi damnati aeterna morte ob illa.

Rép. Le soleil s'obscureit, la terre trembla & plusieurs morts résusciterent.

Dem. Comment la mort devint-elle un sacrifice?

Rép. Parce qu'elle a satisfait à la justice de Dieu pour les péchés de tous les hommes, condamnés par là à la mort éternelle.

Odp. Słońce powlekło się pomroką, wstrząsła się ziemia i wielu umarłych powstało z grobów.

Pyt. Jakim sposobem śmierć Chrystusa Pana stała się naszą ofiarą?

Odp. Tym, iż zadosyć uczyniła sprawiedliwości Bożkiej za przestępstwa wszystkich ludzi, podległych za one wieczney śmierci.

CAPVT XIX.
De resurrectione Iesu
Christi.

Quaestio.
Post mortem Iesu Christi quid factum est cum Eius corpore?

CHAPITRE XIX.
De la Résurrection de
Jesus-Christ.

Demande.
Après la mort de Jesus-Christ que fit-on de son corps?
Resp.

ROZDZIAŁ XIX.
O zmartwychwstaniu Iezusa Chrystusa.

Pytanie.
Po śmierci Chrystusa Pana iak postąpili z Jego ciałem?
P 3
Odp.

Отв. Во гробъ положили.

Воп. Чшо сдѣлали его непришеди?

Отв. Они зная пророчества, что Христу должно воскреснуть, представили спражу, опасаясь, чшобъ на немъ сего не исполнилось.

Воп. Въ которой день воскресъ Иисусъ?

Отв. Въ третій день послѣ своей смерти.

Воп. Скоро ли повѣрили Апостолы, что Иисусъ воссталъ?

Отв. Коль скоро они его увидѣли и осизали.

Воп. Сколько времени онъ съ ними пробылъ?

Απόκρ. Ἐθηκεν αὐτὸ εἰς τὸ μνημεῖον.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ;

Απόκρ. Ἐκείνοι εἰδότες τὰς προφητίαις, ὅτι τὸν Χριστὸν δεῖ ἀναστῆναι, ἐπέστησαν τὴν φυλακὴν, φοβούμενοι, ἵνα τὰυτα μὴ πληρωθῆν ἐν αὐτῷ.

Ἐρώτ. Ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ ἀνέστη ὁ Ἰησοῦς;

Απόκρ. Ἐν τρίτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ τεθῆναι αὐτὸν.

Ἐρώτ. Ἐυθέως ἐπίστευσαν οἱ Ἀπόστολοι, ὅτι Ἰησοῦς ἀνέστη;

Απόκρ. Ὅταν Ἐκείνοι εἶδον αὐτὸν καὶ ἥψαντο αὐτῶ.

Ἐρώτ. Πόσον καιρὸν αὐτὸς μετ' ἐκείνων ἔμεινε;

Отв.

Antw. Er wurde in das Grab gelegt.
Fr. Was thaten seine Feinde?
Antw. Weil sie die Prophezenungen wusten, das Christus auferstehen sollte: so stellten sie eine Wache, weil sie befürchteten, das solches vollzogen würde.
Fr. An welchem Tage ist Christus auferstanden?
Antw. Am dritten Tage nach seinem Tode.
Fr. Glaubten die Apostel bald, das Jesus auferstanden sey?
Antw. Sie sahen und berührten Ihn.
Fr. Wie lange verblieb Er mit Ihnen?

Antw.

Resp. Posuerunt illud in sepulchrum.

Quaest. Quid fecerant eius inimici?

Resp. Scientes ex Prophetis, Christum resurrecturum fore, stabiliuerunt custodiam, metuentes, ne re ipsa fiat hoc cum illo.

Quaest. Quota die resurrexit Iesus?

Resp. Tertia post mortem eius.

Quaest. Statim ne crediderunt Apostoli, quod Christus resurrexit?

Resp. Quum viderunt illum et palpauerunt.

Quaest. Diu ne Christus cum Apostolis permanisit?

Rép. On le mit au tombeau.

Dem. Ses ennemis qu'ont-ils fait?

Rép. Sachant par les propheties, que Jesus-Christ doit resusciter, ils y placerent une garde, craignant l'accomplissement de cette prediction.

Dem. Quel jour Jesus-Christ resuscita-t-il?

Rép. Le troisieme jour apres sa mort.

Dem. Les Apôtres ont-ils cru d'abord la resurrexion de Jesus-Christ?

Rép. Lorsque ils l'ont vu & l'ont touché.

Dem. Combien de temps passa-t-il avec eux?

Resp.

Odp. Złożyli one w grobie.
Pyt. Co uczynili jego nieprzyjaciele?
Odp. Znając, iż wedle proroctw Chrystus ma zmartwychwstać, obwarowali grób strażą, obawiając się ażeby na Nim takowe przepowiedzenie nie spełniło się.
Pyt. Którego dnia Chrystus zmartwychwstał?
Odp. Trzeciego po swojej śmierci.
Pyt. Prędkoż Apostołowie uwierzyli, iż Chrystus zmartwychwstał?
Odp. Upewniwszy się o tém widzeniem i dotykaniem się jego.
Pyt. Długoż z niemi Chrystus (po zmartwychwstaniu) zostawał?

Odp.

Отв. Сорокъ дней.

Воп. Что онъ имъ приказалъ?

Отв. Ишши во весь Миръ, проповѣдываше истинную всѣмъ вѣру и добродѣтель, и ошвращаше оныя беззаконной жизни, приводяше о ней въ раскаяніе, и яко не ласпно примеша и хъ ученіе, тѣхъ крещеніемъ соединяше Святой Церкви.

Воп. Чрезъ уснановленіе крещенія чему онъ насъ научилъ?

Отв. Что Отець, Сынъ и Духъ Святой есшъ истинный Богъ.

Αποκρ. Τεσσαρακοντας ημερας.

Ερωτ. Τι ενταλατο αυτοις;

Αποκρ. Προειδυνας εις τον κοσμον παντα, κηρησαι πασαι την πισιν αληθινη και αρετην, αποστροφαι ανθρωπους απο της ανομιας βρω, προσαγαγειν εις την μετανοιαν, και τας αδελφους δεξαμενους τα αυτων κηρυγμα ενωσαι τη αγια εκκλησια δια τη βαπτισματος.

Ερωτ. Δια της κηρωσεως τη βαπτισματος τα ημας αυτος εδωκε;

Αποκρ. Πατερα, Υιον και Αγιον Πνευμα ενωσ το αληθινον Θεον.

Воп.

Antw. Vierzig Tage.

Fr. Was befahl Er ihnen?

Antw. In die ganze Welt zu gehen, allen die wahre Glaube und Tugend zu predigen, sie von zügellosen Ausschweifungen abzuhalten, sie zu bekehren, und diejenigen, so ihre Lehre mit aufrichtigem Herzen annehmen würden, durch die Taufe mit der heiligen Kirche zu vereinigen.

Fr. Was hat Er uns durch die Einsetzung der Taufe gelehret?

Antw. Daß der Vater, der Sohn und der heilige Geist ein einziger wahrer Gott ist.

Fr.

Resp. Quadraginta dies.

Quaest. Quod ultimum mandatum dedit illis?

Resp. Iussit, ut irent in uniuersum Mundum ad praedicandam veram fidem et virtutem omni creaturae, ad auertendum ab impia vita, ob adducendum ad poenitentiam et, qui vere obedient doctrinae eorum, per baptismum coniungendum eos cum Ecclesia Sancta.

Quaest. Per institutionem baptismatis quid nos docuit?

Resp. Id, quod Pater, Filius et Spiritus Sanctus est verus Deus.

Rép. Quarante jours.

Dem. Qu'est ce qu'il leur ordonna?

Rép. De parcourir l'Univers pour prêcher à tous la véritable foi et vertu, de détourner les hommes d'une vie déréglée, de les exhorter au repentir, & d'unir à la Sainte Eglise par le baptême ceux, qui fuivroient fincerement leur doctrine.

Dem. Que nous a-t-il appris par l'institution du baptême?

Rép. Que le Père, le Fils & le Saint Esprit sont le vrai Dieu.

Quaest.

Odp. Czterydziescie dni.

Pyt. Co On im rozkazal?

Odp. Idąc na cały Swiat, opowiadac wszystkim prawdziwą wiarą i cnotę, odwozdzic od występnego życia, naprowadzac na drogę pokuty, i tych, którzy szczerze przyymą ich naukę, ochrzciwszy, przyłączac do Kosciola Świętego.

Pyt. Czego Chrystus nauczył nas przez ustawę chrztu?

Odp. Iż Oyciec, Syn i Duch Święty jest prawdziwy Bóg.

C

Pyt.

Воп. Какую власть далъ онъ своимъ Апостоламъ?

Ερώτ. Ποῖαν ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτοῖς τοῖς ἀποστόλοις;

Отв. Ошущася грѣхи.

Ἀποκρ. Ἀφίεναι τὰς ἀμαρτίας.

Воп. Какъ онъ ихъ еспавиль?

Ερώτ. Πῶς αὐτοῖς κατέλιπεν ἁμαρτίας;

Отв. Онъ вознесся на небо въ присущивим ихъ.

Ἀποκρ. Ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, παρόντων ἁμαρτιῶν.

Воп. Въ какомъ состоянїи съ сего дня онъ пребываетъ?

Ερώτ. Ἐν ποίᾳ καταστάσει ἐκ ταύτης ἡμέρας αὐτὸς μένει;

Отв. Онъ яко человекъ препрославленъ, и выше всѣхъ тварей.

Ἀποκρ. Ὡς ἀνθρώπος ὑπερδόξασμένος, καὶ ὑπερτατός πάντων κτισμάτων.

Воп. Чшо онъ обещалъ Апостоламъ при вознесенїи на небо?

Ερώτ. Τί ὑπέχετο τοῖς ἀποστόλοις ἐν τῷ ἀναλήφθηναι αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν;

Отв.

Fr. Was für eine Macht hat Er seinen Aposteln gegeben?
Antw. Die Sünden zu vergeben.
Fr. Wie schied Er von ihnen?
Antw. Er fuhr gen Himmel in ihrer Gegenwart auf.
Fr. In was für einem Zustande bleibet Er seit diesem Tage?
Antw. Er, als ein Mensch, übertrifft alle Geschöpfe an seiner Herrlichkeit und Hoheit.
Fr. Was hat Er seinen Aposteln bey der Himmelfahrt versprochen?
Antw.

Quaest. Quam potestatem dedit Christus suis Apostolis?

Dem. Quel pouvoir a-t-il donné à ses Apôtres?

Resp. Remittere peccata.

Rép. De pardonner les péchés.

Quaest. Quomodo illos reliquit?

Dem. Comment les quitta-t-il?

Resp. Sublatus ad caelos in praesentia eorum.

Rép. En leur présence il monta au ciel.

Quaest. Ex hoc tempore in quo statu nunc permanet?

Dem. Dans quel état se trouve-t-il depuis ce temps-la?

Resp. Tanquam homo glorificatus prae omnibus creaturis.

Rép. Il est, comme un homme, comblé de gloire, & au dessus de toutes les créatures.

Quaest. Quid promisit Apostolis ante ascensionem in caelum?

Dem. Qu'est ce qu'il a promis aux Apôtres au moment de son ascension?

Resp.

Pyt. Iaką władzę On dał swym Apostołóm?
Odp. Odpuszczac grzechi.
Pyt. Iakim sposobem Chrystus się z niemi rozstał?
Odp. Wzniosłszy się do Nieba w ich obecności.
Pyt. W jakim stanie On od tego dnia zostaje?
Odp. Ile człowiek, wywyższony nad wszystkie stworzenia.
Pyt. Co Chrystus przyrzekł Apostołóm w czasie swojego wniebowstąpienia?
Odp.

Онъ общался съ Церковію своею, и со всѣми Христианиномъ бысть неоплачено до скончанія вѣка.

Αποκρ. Ἦπερ μετὰ τῆς Εκκλησίας αὐτῆς καὶ μετ' ἑκάστου τῶν Χριστιανῶν εἶναι ἀχωριστῶς ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Воп. Не придетъ ли онъ еще на землю?

Ερωτ. Ἐλευσεται ἄρ' αὐτός καὶ αὐδύς εἰς τὴν γῆν;

Отв. Неоплменно придетъ судить живыхъ и мерныхъ въ послѣдній день.

Αποκρ. Ἐλευσεται πάντως πρὸς τὸ κρίνον ζωῆς καὶ νεκρῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑσάτῃ.

Antw. Er hat ihnen versprochen, bey seiner Kirche und bey einem jeden Christen immer bis an das Ende der Welt zu verbleiben.

Fr. Wird Er nicht noch einmahl auf die Erde kommen?

Antw. Er wird ganz gewiß am jüngsten Tage kommen, um die Lebendigen und die Todten zu richten.

ГЛАВА 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

ОСОШЕСТВІИ СВЯТАГО ДУХА НА АПОСТОЛОВЪ.

Περὶ τῆς καταβάσεως τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου εἰς τοὺς Ἀποστόλους.

Вопросъ.

Ἐρωτησις.

Что такое была Пятыдесятица Иудейская?

Τί τοιοῦτο ἦν Πεντηκοστὴ τῶν Ἰουδαίων; Отв.

Das zwanzigste Capitel.

Von der Ausgießung des heiligen Geistes über die Apostel.

Frage.

Was war bey den Juden das Pfingsten Fest?

Antw.

Resp. Promisit cum Ecclesia sua et cum omni Christiano semper esse usque ad consummationem saeculi.

Rep. Il leur promet d'être inséparablement attaché à son Eglise & à tout Chrétien en jusqu'à la consommation des siècles.

Quaest. Nonne adueniet ille adhuc in Mundum?

Dem. Ne viendra-t-il pas encore sur la terre?

Resp. Omnino adueniet vltima die ad iudicandum viuos et mortuos.

Rep. Sans doute, il viendra au dernier jour, pour juger les vivans & les morts.

Odp. Przyrzekł bydz nieodlacznie przytomnym w Kosciele swoim i z kazdym Chrzescianinem az do skonczenia swiata.

Pyt. Przyjdzie On znou na ziemie?

Odp. Nieinaczej; dnia ostatecznego przyjdzie sadzić zywych i umarlych.

CAPVT XX.

CHAPITRE XX.

De descensione Spiritus Sancti super Apostolos.

De la descente du Saint Esprit sur les Apôtres.

Quaestio.

Demande.

Quid tale erat Pentecoste Iudaeorum?

Qu'étoit chez les Juifs la fête de la Pentecôte? Resp.

ROZDZIAŁ XX.

O zesłaniu Ducha Świętego na Apostołów.

Pytanie.

Co znaczyła Pięćdziesiątnica Żydowska?

C 3

Odp.

Подготовлено для онлайн Библиотеки Киевской Духовной Академии и Семинарии
http://Lib.kdais.kiev.ua

Отв. День Иудеями празднуемый, въ кошорой имъ былъ данъ Законъ.

Воп. Чшо случилось съ Апостолами въ оной день?

Отв. Они получили Свяшаго Духа.

Воп. Какое оны произвелъ въ нихъ дѣйствіе?

Отв. Оны просвѣщили ихъ умъ для разумнїя Свяшаго Писанїя.

Воп. Чшо почувствовали они еще?

Отв. Великую любовь къ Богу.

Воп. Чшо они сдѣлали, какъ скоро получили Свяшаго Духа?

Ἀποκρ. Ἡμέρα ἐορτάζομεν ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐν ᾗ ἐδόθη αὐτοῖς ὁ νόμος.

Ἐρώτ. Τί συνέβη τοῖς Ἀποστόλοις ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ;

Ἀποκρ. Αὐτοὶ ἔλαβον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Ἐρώτ. Ποῖαν ἐν αὐτοῖς παρήγαγεν ἐνεργίαν;

Ἀποκρ. Ἐφώτισε τὸν νῦν αὐτῶν εἰς τὸ συνίεναι τὴν ἱεράν γραφὴν.

Ἐρώτ. Τί ἠσθοντο αὐτοὶ προσέτι;

Ἀποκρ. Μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησαν ἐκεῖνοι μετὰ τὸ λαβεῖν αὐτῶν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον;

Отв.

Antw. Ein Tag, so die Juden feierten, weil ihnen am selbigen das Gesetz gegeben worden ist.

Fr. Was gieng an diesem Tage mit den Aposteln vor?

Antw. Sie bekamen den heiligen Geist.

Fr. Was für eine Wirkung hat Er in ihnen hervorgebracht?

Antw. Er klährte ihren Verstand auf, damit sie die heilige Schrift verstehen könnten.

Fr. Was fühlten sie noch mehr bey sich?

Antw. Eine große Liebe zu Gott.

Fr. Was thaten sie sogleich nach dem empfangen des heiligen Geistes?

Antw.

Resp. Dies, quem celebrabant Iudaei ideo, quod isto die tradidit illis Deus Legem suam.

Quaest. Quid euenit Apostolis isto die?

Resp. Acceperunt Spiritum Sanctum.

Quaest. Quid iste Spiritus effecit in illis?

Resp. Aperuit illis sensum, ut intelligerent Sacras Scripturas.

Quaest. Quid sentiebant illi adhuc?

Resp. Magnum amorem erga Deum.

Quaest. Quid fecerunt illi, dum acceperunt Spiritum Sanctum?

Rép. C'étoit la célébration du jour, au quel Dieu leur avoit donné la Loi.

Dem. Qu'arriva-t-il ce jour là aux Apôtres?

Rép. Ils reçurent le Saint Esprit.

Dem. Quel effet produisit-il en eux?

Rép. Il éclaira leur entendement, pour les mettre en état de comprendre Sainte Ecriture.

Dem. Qu'est ce qu'ils ont ressenti encore?

Rép. Un parfait amour pour Dieu.

Dem. Que firent-ils après avoir reçu le Saint Esprit?

Resp.

Odp. Dzień obchodzony od Żydów, którego było dane Prawo.

Pyt. Co się stało z Apostołami w ony dzień?

Odp. Oni przyjęli Ducha Świętego.

Pyt. Jaki On w nich okazał skutek?

Odp. Oświecił ich rozum dla zrozumienia Pisma Świętego.

Pyt. Co oni jeszcze uczuli w sobie?

Odp. Wielką miłość ku Bogu.

Pyt. Co oni uczynili wnet po zesłaniu Ducha Świętego?

Odp.

Отв. Они начали говорить разными языками.

Воп. Что значило сие чудо?

Отв. Что они должны были проповедовать Евангелие всем народамъ.

Воп. Что тогда сделалъ священный Пётръ?

Отв. Онъ наставляемъ Духомъ Святымъ, споль дѣйсвишельную сказалъ проповѣдь, что ею многихъ привелъ въ умиленіе, и увѣрилъ объ истиннѣ Евангельской, такъ что до прехъ тысячъ въ то время обратилось народу.

Απόκρ. Ἦρξαντο φασγυεῖσαι διαφόροις γλώσσαις.

Ἐρώτ. Τί ἐσημαίνει τὸ τοῦ θαύματος;

Απόκρ. Ὅτι ἔδει αὐτοὺς κηρύττειν τὸ εὐαγγέλιον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησε τὸς ἅγιος Πέτρος;

Απόκρ. Αὐτὸς διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἰσοῦτω ἐνεργὸν ἐποίησε τὸ κήρυγμα, ὡς δι' αὐτῆ πολλὰς ἀγαγεῖν εἰς τὴν μεταμελείαν, καὶ πείσαι αὐτοὺς ἰνὴν εὐαγγελικὴν ἀληθείαν, ὡς ἐπίστεψαν ἐν ἐκείνῳ καιρῷ τρισχίλις ἄνθρωποις.

Воп.

Resp. Coeperunt loqui variis linguis.

Quaest. Quid significabat hoc miraculum?

Resp. Id, quod illis necesse erat praedicare Evangelium omni creaturae.

Quaest. Quid fecit tunc sanctus Petrus?

Resp. Ille institutus Spiritu Sancto, ita efficaciter praedicabat, ut multos adduceret ad contritionem cordis et persuasit de veritate Evangelica ita, ut tria millia hominum eo tempore converterentur.

Rep. Ils commencerent à parler les langues differentes.

Dem. Que signifioit ce miracle?

Rep. Qu'ils devoient prêcher l'Evangile à toutes les nations.

Dem. Que fit alors le saint Pierre?

Rep. Inspiré par le Saint Esprit, il fit un si touchant sermon, qu'il attendrit plusieurs, & les assura de la vérité de l'Evangile si bien, que plus de trois mille hommes furent soudain convertis.

Quaest.

Odp. Poczeli mówić rozmaitemi językami.

Pyt. Co oznaczał ten cud?

Odp. To, iż oni mieli opowiadać Ewangeliją wszystkim narodom.

Pyt. Co wtedy uczynił Piotr Święty?

Odp. Natchniony Duchem Świętym, tak skutecznie miał kazanie, iż wielu przywiódł do skruchy i upewnił o prawdzie Ewangelii, a przeto do trzech tysięcy narodu wtedy nawróconem zostało.

T

Pyt.

Antw. Sie fiengen an, in verschiedenen Sprachen zu reden.

Fr. Was bedeutete dieses Wunder;

Antw. Daß sie das Evangelium allen Völkern predigen sollten.

Fr. Was hat alsdann der heilige Petrus gethan?

Antw. Weil er des heiligen Geistes voll war, so machte er eine so erbauliche Predigt, daß er dadurch viele in Verwunderung setzte, und sie der Wahrheit des Evangelii bergestalt überzeigte, daß sich bey nahe drey tausend Menschen bekehrten.

Fr.

Воп. Что потомъ онъ и прочіе Апостолы дѣлали?

Отв. Они силою Божіею дѣлали великія чудеса; учене ихъ было богодухновенное, чѣмъ они цѣлыя народы приводили къ вѣрѣ во Христа.

Воп. Для чего Святыи Духъ былъ посланъ въ самый день Пятидесятницы?

Отв. Чтoby въ томъ же день объявишь Законъ новый, въ которой данъ былъ и старый.

Ερωτ. Τί αὐτὸς μετὰ ταῦτα καὶ οἱ λοιποὶ Ἀποστόλοι ἐποίησαν;

Ἀποκρ. Αὐτοὶ καὶ τῶ Θεοῦ δυνάμει ἐποίησαν μεγάλα θαύματα, καὶ ἡ διδασχὴ αὐτῶν ἦν θεοπνευστος, διὰ τὴν αὐτοὶ πάντα τὰ ἔθνη προσήγαγον πρὸς τὴν εἰς τοῦ Χριστοῦ πίστην.

Ερωτ. Διὰ τί τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐπεφθῆ ἐν τῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἡμέρᾳ;

Ἀποκρ. Ὅπως ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ φανερωθῆ ὁ καινὸς νόμος, ἐν ᾗ καὶ ὁ παλαιὸς ὁδοῖται.

Fr. Was that er und die übrigen Apostel künftig hin?

Antw. Sie thaten durch die Kraft Gottes große Wunderwerke; ihre Lehre war von Gott eingegeben, und sie brachten dadurch ganze Völker zum Glauben an Christum.

Fr. Warum war der heilige Geist eben am Pfingstentage gesandt worden?

Antw. Damit das Neue Gesetz an eben dem Tage offenbahret würde, an welchem das Alte gegeben worden war.

Quest. Quid postea Petrus et caeteri Apostoli faciebant?

Resp. Divina potentia magna patrabant miracula; et doctrina eorum erat a Deo inspirata, qua omnes gentes convertentebant ad credendum in Christum.

Quest. Quam ob causam descendit Spiritus Sanctus in ipso die Pentecostes?

Resp. Ut in eo ipso die traderetur nova Lex, quo et vetus tradita fuit.

Dem. Lui & les autres Apôtres que firent-ils en suite?

Rép. Par le pouvoir divin ils faisoient de grands miracles; la doctrine, que Dieu leur inspiroit, convertissoit des nations entieres à la croyance en Jesus-Christ.

Dem. Pourquoi le Saint Esprit fut-il envoyé pendant la Pentecôte même?

Rép. Pour annoncer la Loi nouvelle le même jour, que l'ancienne avoit été donnée.

Pyt. Co potém uczynili Piotr i inni Apostolowie?

Odp. Oni mocą Baską wielkie czynili cuda; nauka ich pochodziła z natchnienia Bozkiego; przeto więc Apostolowie całe narody naklonili do wiary Chrystusa.

Pyt. Dla czego Duch Święty był zesłany w sany dzień Pięćdziesiąticy?

Odp. Ażeby ogłosić nowe Prawo tegoż samego dnia, którego dane było stare.